

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Analýza vývoje životní úrovně a životních
podmínek obyvatelstva**

**Analysis of the development of living standards
and living conditions of the population**

Karel Hudec

Plzeň 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza vývoje životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 25. 04. 2022

v. r. Karel Hudec

Touto cestou bych chtěl poděkovat Ing. Pavle Říhové, Ph.D., která mi poskytla pomoc s výběrem tématu. Zároveň mé poděkování patří Ing. Mgr. Milanovi Svobodovi, Ph.D., který převzal vedení mé bakalářské práce a poskytnul mi cenné rady a pomoc při jejím zpracování.

Obsah

Úvod	6
1 Definice pojmů	8
1.1 Životní úroveň a podmínky	8
1.2 Kvalita života	10
1.3 Ekonomický růst a ekonomický rozvoj.....	11
1.4 Vymezení pojmů	11
2 Indikátory životní úrovně a podmínek	13
2.1 Definice pojmu „indikátor“	13
2.2 Vývoj ukazatelů měřících životní podmínky a úroveň	13
2.3 Klíčové oblasti životní úrovně	15
2.3.1 Dlouhý a zdravý život.....	15
2.3.2 Vzdělání	16
2.3.3 Slušná životní úroveň.....	17
2.3.4 Genderové rozdíly.....	18
3 Metodika UNDP 2020	20
3.1 Výpočet HDI podle metodiky UNDP 2020	20
3.2 Výhody HDI.....	23
3.3 Nevýhody HDI.....	24
3.4 Genderově vztážený index rozvoje (GDI)	24
3.4.1 Výpočet GDI dle metodiky UNDP 2020	25
4 Metodika tvorby HDI a GDI v krajích ČR	30
4.1 Výpočet HDI pro kraje ČR	30
4.2 Výpočet GDI pro kraje ČR	35
5 Analýza HDI a GDI	40

5.1	Analýza dílčích dimenzí HDI a GDI.....	40
5.1.1	Rozměr dlouhý a zdravý život.....	40
5.1.2	Rozměr vzdělání.....	45
5.1.3	Rozměr slušná životní úroveň.....	49
5.2	Ukazatel HDI pro kraje ČR.....	52
5.3	HDI žen a mužů v krajích ČR.....	54
5.4	Porovnání HDI mezi nejlepšími a nejhoršími kraji.....	57
5.5	Ukazatel GDI v krajích ČR.....	60
	Závěr.....	63
	Seznam použitých zdrojů.....	65
	Seznam tabulek.....	72
	Seznam obrázků.....	73
	Seznam zkratk.....	74
	Seznam příloh.....	76
	Přílohy	
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Životní úroveň a životní podmínky obyvatelstva jsou velice širokými a těžce popsatelnými pojmy. Existuje celá řada ukazatelů, které napomáhají pochopit tuto problematiku a odborníků, kteří mají zcela odlišné pohledy na to, co se pod těmito pojmy skrývá. Toto téma se rovněž týká lidí, žijících v různých oblastech světa.

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva za období od roku 2005 do roku 2020 v regionech České republiky. Pro analýzu jsou využity známé indexy zabývající se touto problematikou. Jedná se o index lidského rozvoje (HDI) a genderově vztažený index (GDI), jejichž přínosem je získání dat, které pomohou popsat lidský rozvoj v regionech ČR a genderové nerovnosti. K analýze jsou využita data, která jsou volně dostupná a dohledatelná. Zdrojem těchto dat je Český statistický úřad. Na základě dostupnosti údajů je upraven index HDI a index GDI. Kritériem při jejich modifikaci je relevantně pozměnit jádro, které tyto indexy tvoří. Pomocí zanalyzovaných údajů je popsán lidský rozvoj a nerovnosti mezi pohlavími v krajích ČR ve vymezeném období.

Za hlavní cíl této práce si autor klade vytvoření metodiky, pomocí které je umožněno porovnat životní úroveň a životní podmínky v jednotlivých krajích ČR v letech 2005–2020.

Mezi dílčí cíle práce patří rozbor pojmů životních podmínek a úrovně obyvatelstva, identifikování klíčových aspektů, které mají vliv na danou problematiku, charakterizování analyzovaných dat a vyhodnocení vývoje životních podmínek a úrovně ve vybraných krajích ČR. Zároveň si autor stanovuje za cíl vytvořit metodiku, která pomůže objasnit nerovnosti mezi muži a ženami.

Práce je rozdělena do pěti kapitol. V první kapitole je popsán teoretický úvod do problematiky životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva. Jsou zde představeny pohledy expertů na pojmy životní úroveň a životní podmínky. Druhá kapitola se zabývá historickým vývojem indikátorů, které pomáhají popisovat různé faktory života. Rovněž jsou zde vymezeni zásadní činitelé, jež mají na oblast bytí vliv. Ve třetí kapitole je popsána metodika tvorby indexů HDI a GDI podle rozvojového programu OSN (UNDP) z roku 2020. V návaznosti na to je ve čtvrté části vytvořena modifikací metodika těchto

dvou indexů. V poslední kapitole jsou prezentovány výstupy provedených analýz, kde se nejprve porovnávají jednotlivé dimenze tvořící HDI a poté jsou zobrazeny výsledky indexů HDI a GDI. V úplném závěru práce je provedeno zhodnocení životní úrovně a podmínek obyvatelstva v krajích ČR.

1 Definice pojmů

Tato kapitola zachycuje různé pohledy odborníků na problematiku životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva. Zároveň je zde popsána problematika „kvality života“, která úzce souvisí s těmito pojmy.

1.1 Životní úroveň a podmínky

Dle Červenky (2003a) životní úroveň představuje pojem, který je jedním z nejvýznamnějších faktorů v životě člověka. Takový pojem obsahuje vše od množství spotřebovaných statků a služeb, dispozičního množství financí a majetku po výši volného času, kterým dotýčný jedinec disponuje. Červenka dále uvádí, že životní úroveň je jakási výslednice minulých a současných politických nebo sociálněekonomických procesů, a to na makroúrovni i mikroúrovni. Tato výslednice zahrnuje a formuje osud, postoj a jednání člověka, a to včetně jeho rodiny. Nahlíží na tuto problematiku ze dvou hledisek. Z hlediska objektivního a z hlediska subjektivního. U objektivního hlediska se jedná například o množství spotřebovaného zboží a služeb, příjem domácností, volný čas, průměrnou délku života, úmrtnost, úroveň kriminality apod. Toto hledisko je především definováno pomocí dat, u kterých je brána společnost jako celek. U subjektivního stanoviska se jedná především o pocity a názory jednotlivých respondentů, kterými se zabývají například šetření a průzkumy veřejného mínění, u nichž respondent hodnotí svoji životní úroveň. Každý subjekt je unikátní, a proto číselně zaznamenávat tato data může být velice obtížné. Červenka (2003b) popisuje, že tato dvě hlediska nelze mezi sebou zaměňovat a nahrazovat. Dle něj je nejlepší volba jejich kombinace, jelikož právě tak se dosáhne daleko přesnějších výsledků, než kdyby se tato hlediska zkoumala samostatně. I přesto záleží na tom, co je zkoumáno. V některých případech je i jedno z hledisek dostačující, ne-li přímo žádoucí.

Tuček (2003) ve své knize sděluje, že si lze životní úroveň představit jako míru uspokojení materiálních a nemateriálních potřeb i přání, a to zbožím nebo službami, které mají vést k vyhovění potřeb jednotlivců či kolektivu. Zároveň se zohledňuje to, co je člověkem koupeno a vyprodukováno s tím, co objektivně a subjektivně zvyšuje jeho blahobyt. Jako příklad toho, co má na život vliv uvádí využívání veřejných statků (např. veřejné osvětlení, silnice, policie, zdravotnictví), kvalitu životního prostředí,

úroveň zdravotní péče, možnost seberealizace, svobodu, demokracii, toleranci ve společnosti apod.

Heřmanová (2012) vymezuje rozdíl mezi pojmy životní úroveň a životní podmínky. Do životních podmínek zahrnuje faktory jako dostupnost služeb, dostupnost zdravotní péče, úmrtnost, ekologie, vzdělání, možnost uplatnění se na trhu práce, míru korupce a další. Líčí, že tyto faktory lze najít například ve výběrovém šetření životních podmínek domácností ČR s názvem EU-SILC. Životní úroveň popisuje jako míru materiálního bohatství či chudoby pomocí kvantitativních ukazatelů. Tyto pojmy se pak navzájem ovlivňují, protože „[...] s vyšší materiální a finanční životní úrovní souvisí jak větší možnosti výběru, tak větší dostupnost specifických či kvalitnějších služeb a produktů, a tím i objektivní a často i subjektivní QOL.“ (Heřmanová, 2012, s. 47).¹

Sova (1978), který se rovněž zabývá problematikou životní úrovně a podmínek, tvrdí, že lze tyto dva pojmy brát s nadsázkou. Je velmi tenká hranice mezi pojmy *životní podmínky* a *životní úroveň* a záleží na tom, co si autor pod tímto názvem představí. Jeho slovy: „Také komise expertů OSN definovala životní úroveň jako „životní podmínky obyvatelstva“.“ (Sova, 1978, s. 15). On si však pod za pojmem podmínek představuje lidskou práci, kterou motivuje potřeba člověka. Životní úroveň definuje jako „[...] absolutní úroveň spotřeby hmotných statků a služeb a souhrn ostatních hmotných a společenských podmínek, které ovlivňují uspokojování potřeb obyvatelstva.“ (Sova, 1978, s. 18).

Každý z uvedených odborníků se dívá na tento pojem jinak. Všichni se však shodují, že předmětem životních podmínek je člověk s jeho potřebami. Je zřejmé, že každý člověk se liší a stejně tak i jeho potřeby. Proto existuje velké množství faktorů, které ovlivňují jednání a chování jedince a jeho okolí.

Právě potřebami se zabýval Smith (2017), který uvádí, že k růstu životní úrovně v civilizované společnosti musí existovat alespoň dva subjekty s různými potřebami. Jeden ze subjektů, například venkov, směňuje suroviny městu za část výrobků z těchto surovin. Čím větší je město, tím je větší poptávka po surovinách z venkova, a tak dochází k častější směně. Oba tak uspokojují své potřeby tím, že žijí v symbióze. Tuto

---

¹ QOL = z anglického „Quality of life“, přeloženo jako kvalita života

problematiku lze aplikovat na další celky jako podniky, kraje, státy i kontinenty. Právě uspokojování těchto potřeb vede k rozvoji jednotlivých subjektů a další interakcí mezi nimi. Dochází tak k vzájemnému propojení ekonomik a bourání hranic mezi těmito subjekty, a tím mohou vznikat větší integrační celky, díky kterým se zlepšuje životní úroveň.

1.2 Kvalita života

S pojmy životní úroveň a životní podmínky souvisí tzv. kvalita života. Koreleski (2007) poukazuje na publikaci finského vědce Allardta (1972), který rozděluje životní podmínky do tří sfér lidských potřeb:

- Míti (to have) – sféra vlastnictví a spotřeby výrobků a služeb
- Milovati (to love) – sféra mezilidských vztahů
- Býti (to be) – sféra související se zdravotními podmínkami, prostředím, osobním rozvojem (vzděláním) a politickou aktivitou

Na základě těchto sfér pak Koreleski (2007) rozděluje životní podmínky na dvě kategorie:

- Životní úroveň – kterou označuje za materiální potřeby, je charakterizována na základě první sféry lidských potřeb – mítí.
- Kvalita života – nemateriální potřeby, obsahující pilíře milovati a býti

Životní úroveň je dle něj tvořena objektivními indikátory, které jsou jednoduše měřitelné a zaobírají se zejména financemi, bydlením, životním prostředím, technickou a sociální infrastrukturou. Kvalita života je vyhodnocována subjektivně na základě pocitů a dojmů jednotlivců, ovlivněné především psychologickými, intelektuálními, sociálními, politickými a ekonomickými aspekty. Kvalita života by měla být vnímána jako proces, kdežto životní úroveň by měla mít spíše statický charakter.

Na rozdíl od Červenky (2003), který dělí životní úroveň na objektivní a subjektivní hlediska, Heřmanová (2012) udává, že existuje pojem *kvalita života*, který je možné sledovat právě z těchto dvou hledisek. Do objektivního hlediska zařazuje životní podmínky a životní úroveň, do subjektivního pak percepce a imaginaci kvality života. Percepce představuje vnímání a imaginace hodnocení kvality života, na které mají vliv faktory jako životní zkušenosti ovlivněné věkem, generačně odlišné nároky na životní podmínky, vzdělání jednotlivce, typ profese, genderová odlišnost, prostředí aj. Vnímá tak

kvalitu života jako množinu, ve které jsou životní úroveň a životní podmínky podmnožinami objektivního hlediska kvality života.

Český statistický úřad (ČSÚ) v šetření zabývající se životními podmínkami a příjmem EU-SILC, dává do souvislosti ukazatele zabývající se například dosaženým vzděláním, zdravím, příjmem domácností, chudobou, přístupem ke službám, bydlením atd. Životní úroveň měří pomocí ukazatele hrubého domácího produktu na osobu (Český statistický úřad [ČSÚ], 2021a).

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) rozděluje životní úroveň podle dat na subjektivní a objektivní část. Objektivní data popisují životní úroveň především pomocí údajů získaných ze statistických úřadů. Subjektivní data pomáhají popisovat životní podmínky obyvatel. Tyto data jsou ovlivněna faktory jako například zdraví (předpokládaná délka života) nebo vzdělání a dovednosti (dosažené vzdělání) (Organisation for Economic Co-operation and Development [OECD], 2018).

1.3 Ekonomický růst a ekonomický rozvoj

Syrovátka (2008) popisuje rozdíl mezi pojmy *ekonomický rozvoj* a *ekonomický růst*. Přestože tyto dva pojmy mají různou povahu, existují mezi nimi souvislosti. Ekonomický rozvoj má přímý vliv na kvalitu života, do kterého se zahrnuje mnoho aspektů, mezi které se řadí především zdraví a vzdělání. Jelikož je tento pojem velmi komplexní, je výrazně omezena vypovídací schopnost ukazatelů, které berou aspekty ekonomického rozvoje v potaz. Oproti tomu ekonomický růst vede k rozvoji státu, a to produkcí statků a služeb, které lze měřit za celou zemi, nebo na jednoho obyvatele dané země. Je třeba si uvědomit, že pokud má jen hrstka lidí prospěch z daných statků a služeb, pro většinu lidí se tím kvalita života nezvýší. To znamená, že ekonomický růst nemusí mít za následek vyšší kvalitu života, avšak pro méně rozvinuté oblasti je podmínkou pro dosažení zkvalitnění života.

1.4 Vymezení pojmů

Obecně lze říct, že životní úroveň, podmínky a kvalitu života tvoří subjektivní a objektivní ukazatele. Spor nastává v definici těchto pojmů a určení toho, kam se řadí. Heřmanová (2012) rozděluje kvalitu života na subjektivní a objektivní část, kde do objektivní spadají životní podmínky a úroveň, do subjektivní řadí vnímání a hodnocení

života. Koreleski (2007) dělí životní podmínky na subjektivní část nazvanou kvalita života a objektivní, do které patří životní úroveň. Červenka tvrdí, že přímo pojem životní úroveň se skládá z objektivní a subjektivní části.

Je-li přijata definice Heřmanové (2012), pak životní úroveň tvoří indikátory, které se zabývají lidským životem z objektivního hlediska, kde se řeší především věci týkající se majetku a financí. S touto částí se shoduje Koreleski (2007) a Syrovátka (2008) poukazuje na to, že takové ukazatele vedou především k ekonomickému růstu.

Životní podmínky podle Heřmanové (2012) přímo nespádají do subjektivního hlediska, nicméně mají značný vliv na sociální oblast v životě lidí. Poukazuje na ukazatele v publikaci EU–SILC, kterými se popisují životní podmínky. Podle ČSÚ (2021a) a OECD (2018) se tak jedná o faktory, které se ovlivňují a svou kombinací pomáhají popsat a pochopit životní podmínky obyvatel. Do těchto faktorů pak řadí například příjem jednotlivých domácností, chudobu, zdraví, vzdělání atd. Podle Syrovátky tato oblast vede k především k ekonomickému rozvoji společnosti.

Pro účel této práce se autor přiklání k definici podle Heřmanové (2012), která poukazuje na publikaci EU–SILC, jež vydává ČSÚ. Právě data od ČSÚ jsou zdrojem této práce.

2 Indikátory životní úrovně a podmínek

Životní úroveň se nedá měřit přímo a její kvantifikaci předchází diskuse pojmů, operacionalizace a výběr indikátorů, které mají vliv na danou problematiku. (Heřmanová 2012)

2.1 Definice pojmu „indikátor“

Pro pochopení významu indikátorů je zapotřebí nejdříve definovat pojmy *data* a *informace*. Data (proměnné), jsou statistická fakta, která zaznamenávají stav reality v daném časovém momentu. Smyslem jejich zpracování je vytvoření informace. Informace je pak význam přisouzený těmto zanalyzovaným datům. Indikátor (ukazatel) je typem informace, který sám o sobě nemá význam, ale v širší souvislosti něco ukazuje (Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, n.d.). Může například poskytovat varování před různými typy ohrožení, objasnit a zjednodušit informace, pomáhat při rozhodování, popisovat životní úroveň atd. Zároveň představují nástroje pro přenos idejí a hodnot (Heřmanová, 2012).

2.2 Vývoj ukazatelů měřících životní podmínky a úroveň

V odborné literatuře lze nalézt celou řadu indikátorů, kterými může být popsána životní úroveň a životní podmínky obyvatelstva.

Payne (2005) uvádí, že termín kvalita života byl prvně zmíněn ve 20. letech 20. století, kdy se projednával ekonomický vývoj a státní podpora chudších obyvatel. Lyndon B. Johnson, bývalý prezident USA, ho opět zmínil v 60. letech, kdy si kladl za cíl zlepšení kvality života všech obyvatel USA. Nemyslel tím jen pouhou spotřebu zboží, ale i to, jak se lidem žije. V 70. letech politik Willy Brandt vytvořil v Německu program na zlepšení kvality života, díky němuž došlo k odlišování podmínek života (např. příjem, počet aut na domácnost atd.) od subjektivního pocitu lidí. Termín se rovněž začal prvně používat pro sociologické výzkumné účely jako sledování dopadu sociálních přeměn na lidský život, též známý jako *Social Indicators*. Tyto výzkumy vyzdvihují komplexnost lidského života, který nelze popisovat pouze ekonomickými ukazateli, ale je zapotřebí i ukazatelů sociálních. Celonárodní výzkum kvality života proběhl v 70. letech v USA s cílem vyvinutí sociálních indikátorů, které by umožnily popsat kvalitu života nejen

z objektivního pohledu, ale i z hlediska subjektivního. Do takových ukazatelů se zahrnuje například úroveň bydlení. Tím by došlo k obohacení čistě ekonomických indikátory, které zkoumají životní úroveň pouze z objektivního hlediska.

Od 70. let 20. století došlo k intenzivní tvorbě a vývoji nových ukazatelů. Toto období označuje Noorbakhsh (citovaný v Syrovátka, 2008, s. 10) za „*dekádu socioekonomických indikátorů*“. Tyto ukazatele většinou zaznamenávaly jen a pouze jeden aspekt a jakákoliv komplexnost těchto ukazatelů chyběla. Jedním z prvních ukazatelů, které do svého výpočtu zahrnovaly více dimenzí, byl ukazatel materiální kvality života (Syróvátka, 2008).

Do roku 1990 se stále ve významné míře používali čistě ekonomické ukazatele měřící především výkonost státu. Jedněmi z těchto doposud využívaných ukazatelů jsou například ukazatele hrubého domácího (*GDP* či *HDP*) či hrubého národního produktu (*GNP* nebo *HNP*). Ukazatel *GDP* představuje peněžní vyjádření celkové hodnoty služeb a statků, které byly nově vytvořeny v určitém čase na daném území. Tímto ukazatelem se zjišťuje výkonnost ekonomiky. Nevýhodou takovýchto ukazatelů je „slepost“ vůči sociálním aspektům lidského bytí, jelikož zaznamenávají čistě ekonomický růst, nikoliv ekonomický rozvoj (Syróvátka, 2008). Příkladem ukazatele, který bere sociální stránky života v potaz, je indikátor čistého ekonomického blahobytu. Ten vychází z *GDP*, ke kterému se přičítají aspekty jako je volný čas, šedá ekonomika, výsledky domácí výroby aj., a jsou odečteny negativní externality (výdaje na zdravotní péči, náklady na ochranu životního prostředí, náklady ze škod na životním prostředí ...) („Čistý ekonomický blahobyť“, 2019).

Rok 1990 přinesl v oblasti vývoje ukazatelů významnou změnu. Pákistánský ekonom Mahbub ul Haq zveřejnil v publikaci rozvojového programu OSN (UNDP), první zprávu o tzv. indexu HDI, neboli indexu lidského rozvoje. Právě neohleduplnost vůči sociálním aspektům života inspirovala tento ukazatel. Tento tehdy nový indikátor slouží k číselnému zachycení životní úrovně v jednotlivých státech. Pomocí vzorce je schopen porovnat životní úroveň a podmínky v jednotlivých zemích. Index HDI byl po dlouhá léta předmětem mnoha diskusí hlavně o tom, zda je správně sestaven (Syróvátka, 2008). V průběhu let došlo k mnoha úpravám, avšak dodnes je zahrnován do každoročních zpráv UNDP (United Nations Development Programme [UNDP], n.d.).

Od té doby vzniklo mnoho indikátorů, které napomáhají hlubšímu porozumění dané problematice. OECD využívá ve své publikaci „OECD Factbook“ přes 100 ukazatelů měřící vývoj zemí, které lze rozčlenit na kategorie: obyvatelstvo; životní prostředí; makroekonomické trendy; vzdělání; ceny; veřejné politiky; trh práce; kvalita života; globalizace (Jílek, 2007).

Podle webových stránek ČSÚ (2022a) lze vyzorovat vývoj jednotlivých dat v čase, která jsou rozdělena dle regionů na statistiky týkající se území, obyvatelstva, životního prostředí, makroekonomických ukazatelů, práce, nezaměstnanosti, organizační struktury, zemědělství, průmyslu, stavebnictví, cestovního ruchu, dopravy, vzdělání, kultury, zdravotnictví, pracovní neschopnosti, sociálního zabezpečení, kriminality a dopravních nehod.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2019) ve své publikaci uvádí, že mezi hlavní indikátory životní úrovně patří nominální příjmy obyvatel, průměrná hrubá mzda, starobní důchod, nominální výdaje, vývoj spotřebitelských cen, úvěry domácností a životní minimum.

2.3 Klíčové oblasti životní úrovně

Index lidského rozvoje tvoří tři základní ukazatele (dlouhý a zdravý život, vzdělání, slušná životní úroveň). Tyto indikátory jsou klíčovými v oblasti životní úrovně. Index zdraví a vzdělání posuzuje sociální oblast lidského života, kdežto index příjmů zahrnuje ekonomický aspekt lidského bytí (Syravátka, 2008).

2.3.1 Dlouhý a zdravý život

Dle Paynea (2007) stav zdraví jedince ovlivňuje spokojenost s lidským životem. S tím se pojí věk a mezigenerační rozdíly. Dle hypotézy vlivu nedostatku na charakter hodnot se každá generace odlišuje, neboť vyrůstá v odlišných ekonomických podmínkách. Příkladem může být generace, která zažila válku a poválečná generace. Lidé, kteří zažili válku, kladou především důraz na bezpečí. Hodnotový žebříček poválečné generace je naprosto jiný, protože složku bezpečí berou jako samozřejmost. Kvůli tomu se snaží uspokojovat dočista jiné potřeby. Mezi tyto potřeby se řadí kupříkladu možnost sebevyjádření, aktivní účast v politické sféře, aj. Vést dlouhý a zdravý život souvisí se správnou životosprávou, způsobem života a mentalitou jedinců. Tyto činitele mají přímý

vliv na délku a kvalitu života. Tím rozměr zdraví získává na důležitosti a nelze jej opomínat při řešení otázek životních podmínek a úrovně lidské společnosti. Syrovátka (2008) poukazuje na to, že vést dlouhý a zdravý život je klíčové při lidském rozvoji a souvisí s životosprávou a zdravím člověka.

Ukazatel, který je podle UNDP (2020) spojován s měřením této dimenze se nazývá naděje na dožití při narození, též známý jako střední délka života při narození. Udává, kolika průměrných let se člověk při narození může dožít, při zachování úmrtnostních poměrů. Je vypočítán z úmrtnostních tabulek a bere v potaz různorodou úmrtnost mužů a žen. Pokud na určitém území úmrtnost náhle vzroste, naděje na dožití pro daný rok a místo klesá. Při stanovení tohoto ukazatele se předpokládá, že úmrtnostní poměry po celý život jedince zůstanou neměnné (ČSÚ, 2018).

Existují však daleko komplexnějšího ukazatele. Příkladem je index globální zdravotní bezpečnosti (GHS – Global Health Security Index), který vznikl v roce 2019. Je to makroekonomický ukazatel, který do svého výpočtu, na rozdíl od HDI, zahrnuje 6 kategorií (prevence, detekce, reagování, zdraví, normy, rizika), 37 indikátorů a 96 subindikátorů. Dokáže mezi sebou porovnávat až 195 zemí. Každá z kategorií je tvořena několika indikátory. Ukazatele jsou vyhodnocovány zvlášť, kdy dosáhnou určitého bodového ohodnocení. Aritmetickým průměrem ukazatelů dané kategorie se získají body pro tuto kategorii. Celkové hodnocení je průměrem bodů ze všech kategorií (GHS Index, 2020). Komplexnost takového ukazatele přináší pro dimenzi zdraví kvalitnější výsledky, než naděje na dožití při narození.

2.3.2 Vzdělání

Payne (2007) uvádí, že aspekty mající vliv na prosperitu života jsou především zdravotní stav, ekonomická situace, věk a pohlaví jedince. Složka vzdělání má největší vliv na subjektivní hodnocení zdraví, střední délku života, mortalitu, aj. V konkurenčním prostředí mají větší výhodu vzdělanější vrstvy obyvatel, jelikož si dokáží lépe poradit při řešení existenčních problémů. S rostoucím stupněm vzdělání pak rostou nároky a očekávání lidí. Proto vzdělání není možné při řešení otázek lidského života opomíjet.

Ukazatel HDI je tvořen indexem vzdělání. Tento index vychází ze dvou ukazatelů – očekávané délky studia a střední délky studia (UNDP, 2020).

S alternativním indexem, který se zabývá vzděláváním, přišel ČSÚ. Tento ukazatel se nazývá indexem vzdělanosti (*IV*). Vychází z myšlenky, že s vyšším vzděláním se stupňuje možnost uplatnění se na trhu. Proto je každý stupeň vzdělání ohodnocen váhami. Obyvatelstvo se rozlišuje do čtyř tříd na počet obyvatel starších 15 let se základním vzděláním ohodnocené váhou 1, středním vzděláním bez maturity s váhou 2, středním vzděláním s maturitou, nástavbou a vyšším odborným vzděláním, kterým je přiřazena váha 3 a na vysokoškolské vzdělání s váhou 4. Výsledný vzorec je popsán tímto způsobem:

$$IV = \frac{1 \cdot ZV + 2 \cdot BM + 3 \cdot MNV + 4 \cdot VV}{\text{počet obyvatel starších 15 let}} \cdot 100 \quad (1)$$

kde *IV* ... index vzdělanosti,

ZV ... obyvatelstvo se základním vzděláním,

BM ... obyvatelstvo se středním vzděláním bez maturity,

MNV ... obyvatelstvo se středním vzděláním s maturitou, nástavbou a vyšším odborným vzděláním,

VV ... obyvatelstvo s vysokoškolským.

Výsledky pro ukazatel vzdělanosti mohou nabývat hodnot pouze z intervalu od 100 do 400. Index může být vypočítán zvlášť pro muže a ženy. Výsledek je bezrozměrné číslo, reprezentovatelné grafem či tabulkou (Databáze strategií, n.d.).

2.3.3 Slušná životní úroveň

U rozměru slušné životní úrovně je důležité slovo „slušná“. UNDP tím říká, že při zvyšování kvality života je důležité dosáhnout určité hranice životní úrovně popsanou pomocí GDP². Její následné zvyšování není pro další rozvoj až tak podstatné (Syrovátka, 2008).

Vliv na životní úroveň má nezaměstnanost. Mezi nezaměstnaností a GDP platí tzv. Okunův zákon. Dle něj při růstu nezaměstnanosti nad přirozenou úroveň klesá hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (Knotek, 2007).

---

² V roce 2008 vycházel výpočet HDI z GDP, avšak v roce 2020 HDI vypočítá z GNI

Mareš (1998) upozorňuje na to, že pro nezaměstnaného člověka, žijícího z podpory státu, a pro jeho rodinu dochází k velkému snížení životní úrovně. Tvrdí, že „[...] dlouhodobá nezaměstnanost je zaručenou vstupenkou do světa chudoby a nouze.“ (Mareš, 1998, s. 75). Zároveň ukazuje na fakt, že příjem z podpor, který je lidem v nezaměstnanosti poskytován, sotva pokrývá základní potřeby nutné pro život jedince a jeho rodiny, a tím je přivádí do dluhů. Jedná se tedy o přímou úměru, kdy se s rostoucím časem finanční situace nezaměstnaného a jeho rodiny horší. Na tento faktor může mít vliv vyčerpání doby, po kterou je tento příjem přiznáván.

Jílek (2007) rozděluje statisticky obyvatelstvo na 3 druhy: zaměstnané osoby, nezaměstnané osoby a osoby, které nejsou pracovními silami. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo je tvořeno zaměstnanými a nezaměstnanými osobami, ekonomicky neaktivní pak lidmi, kteří nejsou pracovními silami.

Dle Smithe (2017) se v letech hojnosti poptávka po práci zvyšuje a v letech nedostatku zmenšuje. V letech hojnosti to způsobují dostatečné finanční prostředky podnikatelů, kteří tak chtějí zaměstnávat větší počet pracovníků a se svými nabídkami se předhánějí. To má za následek zvyšování mezd. V případě nedostatku se snižují peněžní zdroje k najímání lidí. Současně dochází k propouštění pracovníků ze zaměstnání, a ti se mezi sebou následně předhánějí a shánějí si práci, která neodpovídá jejich kvalifikaci.

2.3.4 Genderové rozdíly

Payne (2007) uvádí, že na problémy týkající se otázek života má významný vliv pohlaví obyvatel. UNDP (2020) rovněž tuto problematiku bere v úvahu. O pět let po vzniku HDI byl vytvořen ukazatel tzv. genderově vztažený index rozvoje (*GDI*), též známý jako index genderového rozvoje, který zobrazuje procentuální odlišnost mezi HDI mužů a žen.

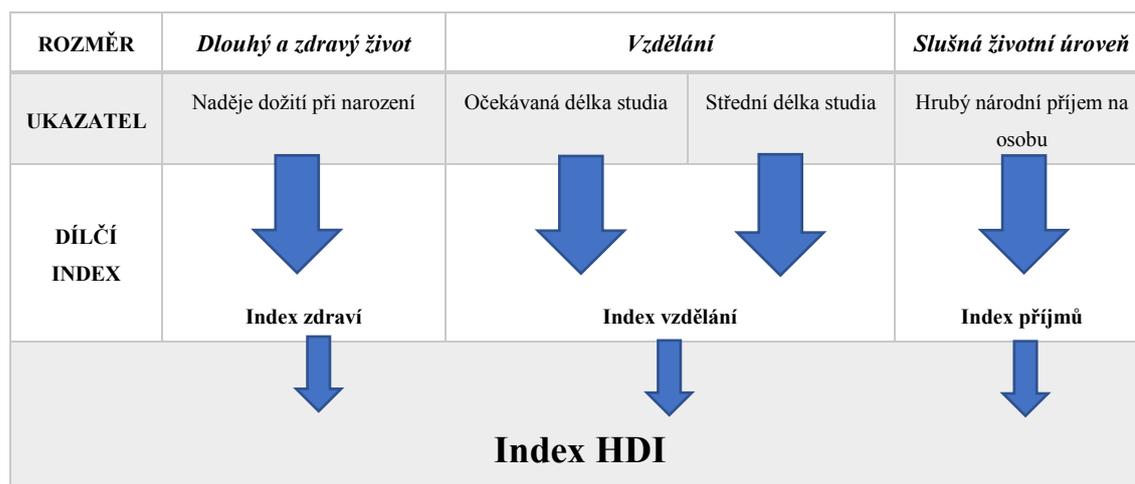
V každé kultuře lze najít činnosti, které jsou společností posuzovány a děleny na role vhodné pro muže a ženy. Příkladem může být výchova dítěte, která je většinou vnímána jako role ženy. V 60. letech 20. století, dle průzkumů, kdy matka měla jinou úlohu než jen pečovat o malé dítě, bylo matčino zaměstnání spojováno se zanedbáváním dítěte. I v moderní společnosti se lze setkat s takovými názory, avšak převážný pohled na tuto problematiku se časem neustále mění (Oakley, 2000).

Vznikají nemalé rozdíly mezi životními aspekty žen a mužů. Ženy jsou více nespokojené s životem a jeho úrovní. Snášejí hůře ekonomické a zdravotní nedostatky. Muži profitují tam, kde ženy prodělávají, a to například v oblasti vyššího stupně vzdělání a partnerského vztahu. V ideálním světě by si byla obě pohlaví naprosto rovna. Nerovnost můžeme najít třeba u mzdové politiky, kdy se platy obou pohlaví liší (Payne, 2007).

3 Metodika UNDP 2020

Index lidského rozvoje (Human Development Index) je makroekonomickým ukazatelem, který slouží k porovnání životní úrovně a podmínek obyvatelstva na úrovni států. Skládá se ze tří základních rozměrů – dlouhý a zdravý život (long and healthy life), vzdělání (knowledge/education) a slušná životní úroveň (decent standart of living). Každý z rozměrů je tvořen ukazateli (viz tabulka 1). Rozměr dlouhý a zdravý život je formován pomocí ukazatele naděje na dožití při narození. Z tohoto ukazatele se vytvoří index zdraví. Vzdělání obsahuje ukazatele očekávané délky studia a střední délky studia. Kombinací těchto dvou ukazatelů je vytvořen index vzdělání. Slušná životní úroveň se skládá z ukazatele hrubého národního příjmu, ze kterého vychází dílčí index příjmů (UNDP, 2020).

Tab. 1: Postup vypracování HDI

Zdroj: UNDP (2020), zpracováno autorem

3.1 Výpočet HDI podle metodiky UNDP 2020

Podle Syrovátky (2008) musí HDI vycházet ze čtyř kroků – operacionalizace konceptu, standardizace ukazatelů, výpočet dílčích indexů a výpočet celkového indexu HDI.

1. krok – Operacionalizace konceptu:

Tento krok slouží k měřitelnosti lidského rozvoje. Jednotlivé rozměry (dimenze) nejsou přímo měřitelné a je zapotřebí nalézt takové ukazatele, které co nejlépe vystihují za daných podmínek podstatu těchto dimenzí a nemají velké nároky na vstupní data (Syrovátka, 2008).

První rozměr „dlouhý a zdravý život“ vychází z ukazatele očekávané délky života při narození (*LEI* – Life Expectancy Index) (Syróvátka, 2008).

Ukazatele druhého rozměru vzdělání zaznamenaly modifikaci od dob tvorby HDI. Do roku 2009 vycházela dimenze ze dvou ukazatelů – z podílu gramotných na dospělé populaci pro osoby starší 15 let a z ukazatele, který zaznamenává složení hrubého podílu zapsaných ke studiu v primárním, sekundárním a terciárním stupni vzdělání (Syróvátka, 2008). Od roku 2010 je tato dimenze tvořena ukazateli očekávané délky studia (*EYSI* – Expeced Years od Schooling Index) a průměrné délky školní docházky (*MYSI* – Mean Years of Schooling Index) pro osoby starší 25 let (UNDP, 2010).

Třetí rozměr „slušná životní úroveň“ vyplývá z hrubého národního příjmu na osobu (*GNIpc*) v paritě kupní síly (*PPP*) amerického dolaru (*USD*). I tento ukazatel zaznamenal změnu, kdy se do roku 2009 vypočítal z hrubého domácího produktu na osobu (*GDPpc*) v PPP (UNDP, 2010). Parita kupní síly „[...] vyjadřuje takový kurz mezi dvěma měnami, při němž si je možné v obou zemích koupit stejné množství zboží.“ (ČSÚ, 2016).

Změny metodiky v průběhu let dokazují modifikovatelnost indexu HDI. Vývojem společnosti (růstem příjmů, délky života atd.) bude potřeba dalších změn při konstrukci jednotlivých dimenzí, které odstraní stávající nedokonalosti HDI (UNDP, 2010).

2. krok – Standardizace ukazatelů:

Ukazatele, ze kterých se HDI skládá, jsou mezi sebou velmi těžce porovnatelné. Jednotka prvního rozměru je dána roky, druhá, jako jediná, obsahuje dva ukazatele a ukazatel třetí dimenze je vyjádřena v PPP USD. Z těchto důvodů je zapotřebí standardizace hodnot (*STA*) na škále od minimální hodnoty – nula, do maximální hodnoty – jedna. Indikátory první a druhé dimenze jsou standardizovány dle vzorce (2) (UNDP, 2020).

$$STA_{LEI,EYSI,MYSI} = \frac{\text{skutečná hodnota} - \text{min. hodnota}}{\text{max. hodnota} - \text{min. hodnota}} \quad (2)$$

kde: STA_{LEI} ... standardizovaná hodnota ukazatele LEI,

STA_{EYSI} ... standardizovaná hodnota ukazatele EYSI,

STA_{MYSI} ... standardizovaná hodnota ukazatele MYSI.

Vzorec (3), který vychází z předcházejícího (2), slouží pro standardizaci ukazatele hrubého národního příjmu na 1 obyvatele v PPP USD, kdy ve zlomku dochází

k logaritmování skutečné, minimální a maximální hodnoty (UNDP, 2020). Syrovátka (2008) udává, že jsou hodnoty logaritmovány, protože s rostoucím příjmem se zvyšují lidské možnosti pomaleji. Cifry jsou tak redukovány, jelikož pro slušnou životní úroveň není zapotřebí obzvláště velikého příjmu.

$$STA_{GNIpc} = \frac{\ln(\text{skutečná hodnota}) - \ln(\text{min. hodnota})}{\ln(\text{max. hodnota}) - \ln(\text{min. hodnota})} \quad (3)$$

kde: STA_{GNIpc} ... standardizovaná hodnota ukazatele GNIpc.

Minimální a maximální hodnoty ukazatelů pro standardizaci jsou popsány tabulkou 2.

Tab. 2: Maximální a minimální hodnoty pro standardizaci HDI

Rozměr	Ukazatel	Minimum	Maximum
Dlouhý a zdravý život	LEI	20	85
Vzdělání	EYSI	0	18
	MYSI	0	15
Slušná životní úroveň	GNIpc (v PPP USD)	100	75 000

Zdroj: UNDP (2020), zpracováno autorem

Pro ukazatel LEI je minimum nastaveno na hodnotu 20 let, maximální hodnota tohoto indikátoru je 85 let. Pro ukazatel EYSI a MYSI jsou minimální hodnoty rovny nule. Maximum EYSI je 18 let a MYSI 15 let. Hodnota pro hrubý národní příjem v PPP USD je nastavena na minimum 100 a maximum 75 000 (UNDP, 2020).

3. krok – Výpočet dílčích indexů:

Pro standardizovaný ukazatel LEI a GNIpc v PPP jsou výsledné hodnoty rovny hodnotám dílčích indexů. Platí:

$$HI = S_{LEI} \quad (4)$$

kde: HI ... dílčí index zdraví (Health index).

$$II = S_{GNIpc} \quad (5)$$

kde: II ... dílčí index příjmů (Income index).

Při výpočtu dílčího indexu vzdělanosti, se standardizované hodnoty EYSI a MYSI zprůměrují podle vzorce:

$$EI = \frac{STA_{EYSI} + STA_{MYSI}}{2} \quad (6)$$

kde: *EI* ... dílčí index vzdělání (Education index).

Hodnota EI se jako jediná skládá ze dvou ukazatelů (UNDP, 2020).

4. krok: Výpočet indexu HDI:

Od roku 2010 se index HDI, který byl dán do tohoto roku aritmetickým průměrem, vypočítá jako geometrický průměr dílčích indexů (viz vzorec (7)). Je důležité si uvědomit, že každá hodnota z rozměrového indexu je stejně důležitá. Při aritmetickém průměru, kdy dva výsledky měli vysokou hodnotu a třetí nízkou, docházelo k poměrně vysokému HDI. Metoda geometrického průměru je více ohleduplná k rozdílům napříč dimenzemi. Dojde-li mezi dílčími indexy k výskytu těchto nerovností, jsou vysoké hodnoty penalizovány. HDI je tak náchylnější na změny tohoto typu (UNDP, 2015).

$$HDI = \sqrt[3]{HI \cdot EI \cdot II} \quad (7)$$

kde: *HDI* ... index lidského rozvoje.

Kategorizace HDI:

Tabulka 3 zobrazuje čtyři intervaly, do kterých na základě výsledku HDI mohou spadat jednotlivé oblasti.

Tab. 3: Kategorizace HDI

Kategorie	Interval
Velmi vysoký lidský rozvoj	0,800 – 1
Vyšší lidský rozvoj	0,700 – 0,799
Středí lidský rozvoj	0,550 – 0,669
Nízký lidský rozvoj	0 – 0,550

Zdroj: UNDP (2020), zpracováno autorem

3.2 Výhody HDI

Mezi výhody HDI patří jeho samotná modifikovatelnost. Přesto, že se jedná o makroekonomický ukazatel dané země, může být po jeho úpravách aplikován i na menší celky (regiony soudržnosti, kraje, obce). V potaz se musí brát dostupné informace,

kteří celek nabízí. Chybějící nebo nerelevantní data mohou být nahrazena daty, která jsou dostupná a co nejlépe vystihují situaci v daném celku (UNDP, 2015).

HDI se skládá ze tří rozměrů, kde dva z nich (dlouhý a zdravý život, vzdělání) jsou faktory sociálního pojetí života. Třetí dimenze (slušná životní úroveň) se řadí mezi ekonomickou sféru. Tímto se bere na zřetel jak ekonomický růst, tak ekonomický rozvoj. Vypovídací hodnota HDI je pro společnost z hlediska životní úrovně a podmínek přínosnější, než například hodnota GDP (Syrovátka, 2008).

UNDP aktualizuje výsledky HDI ročně. Tím vzniká možnost sledování změn v průběhu let. Lze tak porovnávat jednotlivé země za dané období mezi sebou a sledovat i jejich vývoj v čase (BBC, n.d.).

3.3 Nevýhody HDI

Někteří odborníci se domnívají, že objektivní indikátor GNI (dříve GDP) hraje stále vysokou roli v porovnání se sociálními ukazateli. To může uměle posouvat bohatší země, které mají nižší hodnoty sociálních ukazatelů vpřed. Dle nich se tak snižuje výpovědní schopnost indexu lidského rozvoje (Syrovátka, 2008).

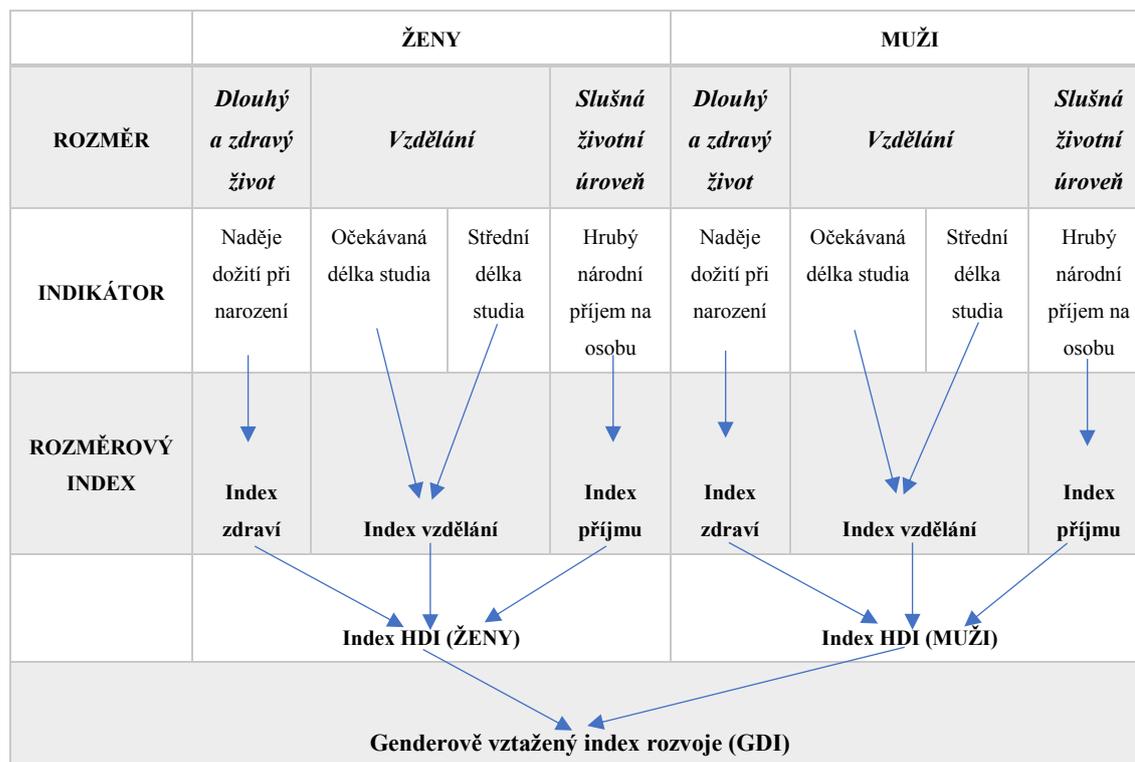
Další nevýhodou, na kterou specialisté upozorňují je jednoduchost tohoto ukazatele. Indikátor, řešící problémy životní úrovně, by tak měl obsahovat mnohem více rozměrů než současný HDI (BBC, n.d.). Syrovátka (2008) popisuje, že v ukazateli chybí aspekty svobody, bezpečnosti a životního prostředí. Problém však spočívá v měřitelnosti těchto faktorů, což je jedním z důvodů, proč je HDI nezaznamenává. Takové rozšíření by také znamenalo zneprůhlednění HDI. Další indikátory, které z HDI přímo vychází, by bylo rovněž velice obtížné o tyto stránky obohatit. Například u otázek životního prostředí je nejednoznačné, jaká hlediska zařadit do HDI. Syrovátka poukazuje na to, že životní prostředí ovlivňuje rozměr zdraví, a tím je již nepřímo v HDI zahrnuto.

3.4 Genderově vztažený index rozvoje (GDI)

Genderově vztažený index rozvoje (GDI – Gender Development Index) je makroekonomický ukazatel, který vychází z indexu HDI. Na základě stejných tří klíčových rozměrů, bere navíc v úvahu aspekty nerovnosti mezi muži a ženami ve společnosti (Heřmanová, 2012).

Každá dimenze v GDI je zastoupena indikátory, kterými jsou tyto rozměry reprezentovány. Tyto ukazatele jsou stejné jako u HDI. Na rozdíl od HDI jsou ukazatel tvořeny pro obě pohlaví zvlášť (UNDP, 2020). Tabulka 4 vyobrazuje postup pro výpočet GDI.

Tab. 4: Postup vypracování GDI

Zdroj: UNDP (2020), zpracováno autorem

3.4.1 Výpočet GDI dle metodiky UNDP 2020

Podle metodiky UNDP (2020) jsou pro výpočet GDI zapotřebí následující kroky – operacionalizace konceptu, odhad GNI mužů a žen na 1 osobu, standardizace indikátorů, výpočet dílčích indexů HDI pro každé pohlaví, kalkulace HDI pro obě pohlaví a porovnání mužské a ženské části HDI jejich podílem.

1. krok – Operacionalizace konceptu:

U procesu operacionalizace dat GDI je vždy třeba myslet na pohlaví. Rozměry zůstávají stejné jako u HDI, kdy se opět pracuje s dlouhým a zdravým životem, vzděláním a slušnou životní úrovní, s rozdílem dělení na mužské (m – male) a ženské (f – female) složky. Dimenze vzdělání a dlouhý a zdravý život se počítá stejnými ukazateli jako HDI s ohledem na pohlaví. Jelikož se tento ukazatel zabývá muži a ženami, změna nastává

především u výpočtu GNI. Zde je zapotřebí, pomocí mezd a ekonomické aktivity odhadnout podíl tvorby GNI_{pc} v PPP USD síly u mužů a žen UNDP (2020).

2. krok – Odhad GNI mužů a žen na 1 osobu:

Z metodiky UNDP (2020) vychází odhad GNI z ekonomických ukazatelů – průměrná mzda, ekonomická aktivita obyvatel a počtu osob na určitém území.

Podíl žen na mzdách se počítá dle vzorce:

$$S_f = \frac{\frac{W_f}{W_m} \cdot EA_f}{\frac{W_f}{W_m} \cdot EA_f + EA_m} \quad (8)$$

kde: S_f ... podíl žen na mzdách,

W_f ... průměrná mzda žen,

W_m ... průměrná mzda mužů,

EA_f ... poměrové zastoupení žen v ekonomicky aktivním obyvatelstvu,

EA_m ... Poměrové zastoupení mužů v ekonomicky aktivním obyvatelstvu.

Pro mužskou část podílu na mzdách (S_m) platí:

$$S_m = 1 - S_f \quad (9)$$

Odhadovaný příjem na 1 ženu (f) nebo muže (m) se počítá z hrubého národního produktu na 1 obyvatele dle vzorce:

$$GNIpc_{f,m} = GNIpc \cdot \frac{S_{f,m}}{P_{f,m}} \quad (10)$$

kde: $GNIpc$ ... hrubého národního produktu na 1 obyvatele,

$GNIpc_f$ ... odhadovaný příjem na jednu ženu,

$GNIpc_m$ ... odhadovaný příjem na jednoho muže,

P_f ... představuje poměr všech žen na daném území k poměru celkového počtu obyvatel na témž území, viz vzorec (11).

$$P_f = \frac{N_f}{N} \quad (11)$$

kde: N_f ... počet žen na daném území,

N ... celkový počet obyvatel.

Mužská část se dopočítá jako:

$$P_m = 1 - P_f \quad (12)$$

kde: P_m ... poměr všech mužů na daném území k poměru celkového obyvatelstva na témž území.

3. krok – Standardizace indikátorů:

Aby se data mohla navzájem porovnat, dochází stejně jako u HDI, k standardizaci jednotlivých ukazatelů, a to pro každé pohlaví zvlášť. Indikátory jsou transformovány za pomoci stejných vzorců jako u HDI (vzorce (2) a (3)) na rozměrové indexy se škálou od nuly do jedné. Musejí se brát v úvahu mužské a ženské složky indikátorů. Vzorce pak vypadají následovně:

$$STA_{LEI_{m,f}, EYSI_{m,f}, MYSI_{m,f}} = \frac{\text{skutečná hodnota} - \text{min. hodnota}}{\text{max. hodnota} - \text{min. hodnota}} \quad (13)$$

kde: $STA_{LEI_{m,f}}$ ... standardizovaná hodnota ukazatele LEI mužů „ m “ nebo žen „ f “,

$STA_{EYSI_{m,f}}$ ... standardizovaná hodnota ukazatele EYSI mužů „ m “ nebo žen „ f “,

$STA_{MYSI_{m,f}}$ ... standardizovaná hodnota ukazatele MYSI mužů „ m “ nebo žen „ f “.

$$STA_{GNIpc_{m,f}} = \frac{\ln(\text{skutečná hodnota}) - \ln(\text{min. hodnota})}{\ln(\text{max. hodnota}) - \ln(\text{min. hodnota})} \quad (14)$$

kde: $STA_{GNIpc_{m,f}}$ ... standardizovaná hodnota ukazatele GNIpc mužů „ m “ nebo žen „ f “.

V tabulce 5 jsou vyjádřeny minimální a maximální hodnoty dimenzí, kterými jsou jednotlivé ukazatele standardizovány.

Tab. 5: Minimální a maximální hodnoty rozměrových indexů

Rozměr	Ukazatel		Minimum	Maximum
Dlouhý a zdravý život	LEI	Ženy (LEI _f)	22,5	87,5
		Muži (LEI _m)	17,5	82,5
Vzdělání	EYSI _{f,m}		0	18
	MYSI _{f,m}		0	15
Slušná životní úroveň	GNIpc _{f,m} v PPP (USD)		100	75 000

Zdroj: UNDP (2020), zpracováno autorem

Oproti tabulce, kterou je tvořen index HDI (viz tabulka 3) se bere v úvahu různorodá délka života pro muže a ženy. Ženy se oproti mužům dožívají v průměru vyššího věku, a to je pro standardizaci zohledněno. Hodnoty ukazatele LEI se dělí na ukazatel naděje na dožití při narození žen (LEI_f) a ukazatel naděje na dožití při narození mužů (LEI_m). Minimální hodnota LEI_f je 22,5 let a maximální je nastavena na 87,5 let. Minimum a maximum u mužů se liší od LEI_f o pět let, kdy minimum je stanoveno na 17,5 roku a maximum na 82,5 roku.

4. krok – Výpočet dílčích indexů:

Výpočet dílčích indexů ($HI_{m,f}$, $EI_{m,f}$, $II_{m,f}$) probíhá stejně jako u kalkulace HDI. Platí stejné vztahy jako ve vzorcích (4), (5) a (6) s ohledem na muže „m“ a ženy „f“.

5. krok – Kalkulace HDI pro každé pohlaví:

Hodnoty mužského (HDI_m) a ženského (HDI_f) ukazatele jsou geometrickým průměrem trojrozměrných indexů pro každé pohlaví zvlášť:

$$HDI_f = \sqrt[3]{HI_f \cdot EI_f \cdot II_f} \quad (15)$$

$$HDI_m = \sqrt[3]{HI_m \cdot EI_m \cdot II_m} \quad (16)$$

kde: HDI_f ... index lidského rozvoje žen,

HDI_m ... index lidského rozvoje mužů.

6. krok – Porovnání mužské a ženské části HDI:

Výsledné GDI se vypočte jako podíl ženského a mužského HDI:

$$GDI = \frac{HDI_f}{HDI_m} \quad (17)$$

kde: GDI ... genderově vztažený index.

GDI se následně vyhodnocuje podle vzorce:

$$100 \cdot |GDI - 1| \quad (18)$$

Výsledky pro vyhodnocení GDI se uvádějí v procentech a nezaznamenávají pro jaké pohlaví je životní úroveň vyšší. Poukazují na to, o kolik procent se od sebe životní úroveň mužů a žen liší.

Kategorizace GDI:

Vyhodnocením GDI, podle vzorce (18), spadá každá země do jedné z následujících kategorií:

Tab. 6: Kategorizace GDI

Kategorie	Intervaly v %
Velmi vysoká rovnost	0 – 2,5
Vyšší rovnost	2,5 – 5
Středí rovnost	5 – 7,5
Nízká rovnost	7,5 – 10
Velmi nízká rovnost	10 a více

Zdroj: UNDP (2020), zpracováno autorem

4 Metodika tvorby HDI a GDI v krajích ČR

V této metodice je vytvořen postup pro výpočet indexů HDI a GDI, které umožní sledovat rozdílnost mezi pohlavími a vývoj lidského rozvoje v regionech ČR za období 2005–2020.

Českou republiku tvoří celkem čtrnáct krajů. Jmenovitě se jedná o hlavní město Praha (PHA), Jihočeský kraj (JHČ), Jihomoravský kraj (JHM), Karlovarský kraj (KVK), kraj Vysočina (VYS), Královéhradecký kraj (HKK), Liberecký kraj (LBK), Moravskoslezský kraj (MSK), Olomoucký kraj (OLK), Pardubický kraj (PAK), Plzeňský kraj (PLK), Středočeský kraj (STČ), Ústecký kraj (ULK) a Zlínský kraj (ZLK).

4.1 Výpočet HDI pro kraje ČR

Jelikož není možné kompletně vypočítat HDI podle příručky UNDP 2020 pro kraje ČR, je zapotřebí modifikovat tento ukazatel. Aby bylo zachováno jádro HDI, při úpravě autor vychází ze čtyř totožných kroků (tj. operacionalizace dat, standardizace ukazatelů, výpočet dílčích indexů, výpočet výsledného HDI) jako při tvorbě samotného HDI, které je popsáno v kapitole 3.1. Současně je důležité zachovat klíčové aspekty tvořící HDI (tj. dlouhý a zdravý život, vzdělání, slušná životní úroveň). Ukazatele musejí být relevantní vůči těmto rozměrům. Modifikovaný HDI je sestaven tak, aby mohl být použit pro jakýkoliv rok a kraj v ČR. Cílem tohoto indikátoru je zachycení vývoje životní úrovně a podmínek obyvatelstva.

1. krok – Operacionalizace konceptu:

V prvním kroku je zapotřebí si definovat s jakými daty se pracuje a kde je nalézt. Daty jsou tvořeny všechny dimenze HDI, které jsou zásadní pro tvorbu tohoto ukazatele. Zdrojem veškerých dat je Český statistický úřad.

„Český statistický úřad (ČSÚ) je ústředním orgánem státní správy České republiky. Byl zřízen dne 8. ledna 1969 zákonem č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy.“ (ČSÚ, 2022b). Mimo jiné vydává statistické informace prostřednictvím publikací a spravuje statistické registry, číselníky a klasifikace. Informace jsou zveřejňované podle zákona 106/99 Sb., o svobodném přístupu k informacím (ČSÚ, 2022b).

Při volbě dat se bere na zřetel i index GDI, který je součástí této práce. Vybraná data tvořící dimenze HDI korelují s daty, kterými je formován GDI. Proto především v oblastech zdraví a vzdělání je nutno zvolit taková data, jež obsahují i informace o mužích a ženách.

Pro první dimenzi dlouhý a zdravý život (*HI*) se vychází z ukazatele naděje na dožití při narození (e_{x0}), který je tvořen pomocí úmrtnostních tabulek. ČSÚ pravidelně zveřejňuje naději na dožití při narození. Údaje jsou získávány ze sčítání lidí, na které navazují každoroční statistické bilance, a to vždy k prosinci příslušného roku (ČSÚ, 2021b). Data pro tento rozměr jsou uvedeny v jednotlivých krajských statistikách pod označením *obyvatelstvo* v sekci *časových řad*. Střední stav obyvatelstva je zde zaznamenán od roku 2002. Údaje jsou vykázány zvlášť pro muže (*m*) a ženy (*f*) a odpovídají struktuře k 1. lednu příslušného roku. Pro vyloučení nahodilých výkyvů v úmrtnosti, je naděje na dožití zpracována pro kraje ČR na dvouleté kalendářní období. Například pro rok 2020 je naděje na dožití vypočítána z údajů za roky 2019 a 2020. Tyto údaje se pak vztahují k roku 2020. V této dimenzi je nezbytné mít údaje celé populace na daném území (*a*), viz vzorec (19). Podle internetových stránek Mozaika (n.d.) je možné střední délku života bez ohledu na pohlaví dopočítat jako průměr hodnot naděje na dožití u mužů a žen, pro každý rok (*y*) zvlášť.

$$e_{x0ay} = \frac{e_{x0may} + e_{x0fay}}{2} \quad (19)$$

kde: e_{x0ay} ... naděje na dožití při narození v kraji „*a*“ a roce „*y*“,

e_{x0may} ... naděje na dožití při narození mužů v kraji „*a*“ a roce „*y*“,

e_{x0fay} ... naděje na dožití při narození žen v kraji „*a*“ a roce „*y*“.

Tím vznikne průměrná naděje na dožití za zvolený rok, pro celou populaci ve vybraném kraji. Číslo reprezentuje, kolika let se dožije osoba narozená v roce „*y*“ na území „*a*“. V příloze A je zachycena naděje na dožití pro jednotlivé kraje za roky 2005–2020.

Kvůli chybějícím údajům nelze vypočítat rozměr vzdělání podle UNDP 2020 pomocí EYSI a MYSI s následnou aplikací na GDI. ČSÚ ani jiné servery nezveřejňují potřebná data, kterými by mohl být v průběhu 15 let vytvořen tento ukazatel. Proto tyto dva indikátory tvořící dimenzi vzdělání nejsou použity.

V průběhu vývoje HDI byla již dimenze dlouhý a zdravý život tvořena i jinými ukazateli než jsou EYSI a MYSI. Syrovátka (2008) poukazuje na možnost modifikovatelnosti indexu HDI. Tvrdí, že je namístě pro různé oblasti upravovat indikátor a to podle dostupnosti dat a rozvoje území. Z toho důvodu je přípustné přizpůsobit tuto dimenzi údajům, které jsou k dispozici.

Aby nebyl rozměr vynechán, je zapotřebí nahradit ukazatele takovým, který bude schopen reprezentovat nějakým způsobem vzdělanost obyvatel. Za ukazatel, který je způsobilý popisovat úroveň vzdělanosti autor považuje ukazatel vzdělání (*IV*) popsany vzorcem (1). Má-li být použit tento vzorec, musejí být k dispozici údaje pro jeho kalkulaci. V oblasti vzdělanosti poskytuje ČSÚ (2022a) data v publikaci pod názvem „Trh práce v ČR - časové řady - 1993-2020“ v kategorii „101R (K) Věk a vzdělání populace“. Tato kategorie se nadále dělí na oblasti podle CZ–NUTS (klasifikace územních statistických jednotek), ve kterých jsou informace za celou ČR (NUTS 1), regiony soudržnosti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3). V NUTS 3 jsou zpřístupněny údaje, které rozdělují společnost podle vzdělání pro obyvatele od patnácti let na čtyři třídy. Data jsou aktualizována k 30. červenci a jsou vždy rozšířena o informace za předcházející rok. Tyto třídy nesou názvy „základní vzdělání a bez vzdělání“, „střední bez maturity“, „střední s maturitou“ a „vysokoškolské“. Kategorie jsou rozděleny podle Mezinárodní normy pro klasifikaci vzdělání (ISCED – International Standard Classification of Education). Specificky pro Českou republiku se používá klasifikace platná od 1. ledna 2014 s názvem „CZ – ISCED 2011“. Ta vychází z předchozí klasifikace „ISCED 97“. Protože se změnila, tak se podle CZ–ISCED 2011 upravily údaje v časových řadách. Populaci s vyšším odborným vzděláním zařazuje ČSÚ do kategorie s vysokoškolským vzděláním. Do třídy „střední s maturitou“ se řadí i obyvatelé s nástavbovým studiem (ČSÚ, 2020b). Další změna nastává u položky „základní vzdělání a bez vzdělání“. Aby mohl být ukazatel vypočítán, bude nahrazena položka „základní vzdělání“ za „základní vzdělání a bez vzdělání“. Výsledný vzorec indexu vzdělání je upraven ze vzorce (1) na následující tvar:

$$IV = \frac{1 \cdot ZBV + 2 \cdot BM + 3 \cdot MN + 4 \cdot OV}{\text{počet obyvatel starších 15 let}} \cdot 100 \quad (20)$$

kde *IV* ... index vzdělanosti,

ZBV ... obyvatelstvo se základním vzděláním a bez vzdělání,

BM ... obyvatelstvo se vzděláním bez maturity,

MN ... obyvatelstvo s maturitou a nástavbou,

OV ... obyvatelstvo s vysokoškolským a vyšším odborným vzděláním.

Touto úpravou přibyl do výpočtu i soubor lidí bez vzdělání. Jako byla ohodnocena původní třída lidí se základním vzděláním, je ohodnocen také rozměr ZBV váhou 1. BM odpovídá váha 2, MN váha 3 a OV je oceněno váhou 4. Výhodou použití ukazatele IV je ohodnocení celé populace starší patnáct let podle úrovně dosaženého vzdělání. V příloze B je zobrazena vzdělanostní struktura obyvatelstva za každý z krajů od roku 2005 po rok 2020.

Jelikož dimenze slušné životní úrovně, která je popsána pomocí ukazatele GNI v PPP, je makroekonomickým ukazatelem, musí se pro úroveň regionů použít jiný indikátor. GNI se počítá jako GDP plus čistý příjem ze zahraničí. Údaje o hrubém domácím produktu jsou k dispozici za regiony ČR. Na takové úrovni se nabízí využít právě tento ukazatel, kterým bylo již HDI v minulosti tvořeno. Indikátor GDP není vyjádřen v PPP USD. Pro modifikaci HDI je použito GDP na 1 obyvatele v Kč. Údaje pro poslední dimenzi jsou dostupná v časových řadách za krajské správy ve statistikách týkající se HDP a regionálních účtů. Časové řady zachycují období od roku 2000. Data jsou pravidelně zveřejňována k 7. lednu a nejnovější údaje jsou z období, které bylo před dvěma lety (například ČSÚ vydal 7. ledna 2022 informace pro rok 2020). Údaje tohoto ukazatele jsou znázorněny v příloze C pro každý kraj od roku 2005 do 2020.

2. krok – Standardizace ukazatelů:

Po kroku operacionalizace následuje standardizace ukazatelů tří dimenzí. V první řadě je zapotřebí seřadit minimální a maximální hodnoty pro každý ukazatel (viz tabulka 7), které slouží k výpočtu standardizované hodnoty. Minimální hodnota dlouhého a zdravého života je dle metodiky UNDP 2020 nastavena na úroveň 20 let a maximální na 85 let.

Jelikož se měnil rozměr vzdělání, jsou hraniční hodnoty dány extrémními hodnotami ukazatele vzdělávání. Tento ukazatel může nabývat jen hodnot z intervalu od 100 do 400. Krajní hodnota 100 předpokládá, že populace je tvořena pouze lidmi se základním nebo žádným vzděláním. Extrém ve výši 400, představuje populaci tvořenou pouze obyvatelstvem s váhou 4.

Pro slušnou životní úroveň jsou hodnoty přepočítány z dolarů na koruny kurzem 1 USD = 22 CZK. Po převodu nejnižší hodnoty nabývá 2 200 Kč a nejvyšší 1 650 000 Kč.

Tab. 7: Maximální a minimální hodnoty pro upravené rozměry HDI

Rozměr	Ukazatel	Minimum	Maximum
Dlouhý a zdravý život (HI)	LEI	20	85
Vzdělání (EI)	IV	100	400
Slušná životní úroveň (II)	GDPpc (CZK)	2 200	1 650 000

Zdroj: Vlastní zpracování, 2021

Standardizace (S) ukazatelů se provádí podle vzorce (2) pro LEI. Ukazatel vzdělání je stejně standardizován jako ukazatel LEI, a proto platí:

$$STA_{LEI,IV} = \frac{\text{skutečná hodnota} - \text{min. hodnota}}{\text{max. hodnota} - \text{min. hodnota}} \quad (21)$$

kde: STA_{LEI} ... standardizovaná hodnota ukazatele LEI,

STA_{IV} ... standardizovaná hodnota ukazatele IV.

Standardizované hodnoty vypočítané z ukazatele LEI obsahuje příloha D, údaje z IV jsou zaznamenány v příloze E.

Pro výpočet GDPpc v korunách je využit vzorec (3). Standardizovaná data jsou pro GDPpc uvedena v příloze F.

Standardizované hodnoty by měly nabývat pouze hodnot z intervalu od 0 do 1. Pokud by se jednalo o vysoce rozvinutou oblast, mohou hodnoty v dané dimenzi být vyšší jak 1, u málo rozvinuté oblasti by hodnoty byly menší jak 0. To je zapříčiněno nastavením úrovně minimálních a maximálních hodnot u jednotlivých ukazatelů. Taková situace nadejde v případě, kdy skutečná hodnota velmi rozvinuté oblasti je větší než hodnota maxima u příslušného rozměru. Naopak u málo rozvinuté oblasti by skutečná hodnota musela být menší než nastavené minimum rozměru. Kdyby k tomu došlo, je zapotřebí přenastavit hraniční hodnoty daného ukazatele. V případě zvolených indikátorů v této práci by mohla nadejít tato situace pro ukazatele LEI a GDPpc. V takovém případě by musely být navýšeny maximální hodnoty (či sníženy minimální hodnoty), a tím by se data z jednotlivých ukazatelů pohybovaly ve vymezeném intervalu.

Podle standardizovaných hodnot je možné zjistit, o kolik se ve vybraných aspektech života může oblast zlepšit. Pokud je číslo blíže k nule, znamená to značné nedostatky ve vybraném rozměru. Extrémní hodnota 0 pak značí úplný nedostatek rozměru a naopak, čím blíže je hodnota k jedné, tím lepší je rozměr v tomto území. Číslo 1 by obsahovalo území, které lze považovat za vyspělé v dané dimenzi.

3. krok výpočet dílčích indexů:

Dílčí indexy jsou rovny standardizovaným hodnotám podle vzorců (4) a (5). Protože došlo k transformaci ukazatele vzdělání, změnilo se i schéma pro výpočet dílčího indexu EI. Standardizovaná hodnota IV je rovna dílčímu indexu. Platí:

$$EI = STA_{EI} \quad (22)$$

kde: EI ... index vzdělání,

STA_{EI} ... standardizovaná hodnota ukazatele EI.

Z hodnot jednotlivých dílčích indexů je možné mezi sebou porovnat kraje ve vybraném rozměru a zjistit o kolik se musí zlepšit, aby mohly dosahovat požadované hodnoty 1.

4. krok výpočet HDI:

Poslední krok se zabývá výpočtem samotného HDI, který umožní porovnat životní úroveň a životní podmínky krajů ČR. Kalkulace HDI je popsána vzorcem (7). Vypočtený HDI v regionech ČR za roky 2005–2020 je uveden v příloze G.

4.2 Výpočet GDI pro kraje ČR

Pro vytvoření GDI pro kraje za nastavené roky se vystupuje z upraveného HDI pro kraje popsaného v předešlé kapitole. Tento ukazatel zobrazuje nerovnost mezi životní úrovní a podmínkami žen a mužů.

1. krok Operacionalizace konceptu:

U dimenze dlouhý a zdravý život zveřejňuje ČSÚ ukazatel naděje na dožití pro muže a ženy zvlášť. Získání dat pro tento rozměr je popsáno u operacionalizace HDI a zaznamenané v příloze H.

Totéž platí pro druhou dimenzi vzdělání, pro kterou je využit stejný vzorec jako u výpočtu indexu vzdělání pro HDI v krajích ČR (20). Příloha I obsahuje údaje o vzdělanostní struktuře mužů.

Oproti HDI se nejvíce liší rozměr slušné životní úrovně, který musí být kvůli nedostupnosti dat o GDP pro muže a ženy dopočítán pomocí „odhadu“. Tento odhad vychází z genderových dat o průměrné mzdě, poměrovém ekonomickém zastoupení a demografických údajích obyvatelstvu (UNDP, 2020).

Mzdové údaje pro muže a ženy jsou dostupné (v roce 2022) od roku 2002 do 2020 v časových řadách za jednotlivé kraje pod názvem „statistiky“ v sekci „mzdy, náklady práce“. V těchto publikacích jsou dostupné údaje o průměrné hrubé měsíční mzdě v korunách pro každé pohlaví ve vybraném kraji. Údaje jsou zveřejňovány většinou na přelomu května–června a obsahují vždy informace za období předcházející. ČSÚ zjišťuje data o mzdách podle pohlaví zaměstnanců ze „strukturální statistiky mezd“. Zdroje této statistiky přebírá ČSÚ z Informačního systému o průměrném výděлку vydaným Ministerstvem práce a sociálních věcí a Informačního systému o platu, který zajišťuje Ministerstvo financí (ČSÚ, 2020b).

Údaje o ekonomickém zastoupení obyvatelstva jsou v práci přejaté z katalogu produktů. Produkt nese název „Trh práce v ČR - časové řady - 1993–2020“. Data jsou vedena pod názvem „103R Pracovní síla podle regionů soudržnosti a krajů“ v okruhu číslo jedna, které se zabývá obyvatelstvem České republiky. Původem těchto dat je Výběrové šetření pracovních sil. V těchto časových řadách lze rovněž najít údaje o počtu obyvatel se zřetelem na pohlaví. Údaje jsou vedeny pro ekonomicky aktivní populaci ve věku 15 a více let a vyjadřují pracovní sílu (WP_{ay15+}) v regionu (a) a roce (y). Data jsou k dispozici za celé obyvatelstvo a zvlášť pro muže a ženy (WP_{fay15+}). V ČR se zahrnují do ekonomicky neaktivního obyvatelstva všechny děti pod 15 let, studenti, důchodci a ostatní ekonomicky neaktivní lidé (ČSÚ, 2020b).

Pro výpočet podílu žen (f) z příslušného kraje (a) na ekonomicky aktivním obyvatelstvu (EA_{fay}) se vydělí pracovní síla žen v kraji pro příslušný rok vůči pracovní síle celého obyvatelstva ve stejném kraji a roce. Výsledný vzorec vypadá následovně:

$$EA_{fay} = \frac{WP_{fay15+}}{WP_{ay15+}} \quad (23)$$

kde: EA_{fay} ... podíl žen „ f “ v ekonomicky aktivním obyvatelstvu v kraji „ a “ a roce „ y “,
 WP_{ay15+} ... pracovní síla populace ve věku 15 a více let v kraji „ a “ a roce „ y “,
 WP_{fay15+} ... pracovní síla žen „ f “ ve věku 15 a více let v kraji „ a “ a roce „ y “.

Pro výpočet poměrového zastoupení mužů ve věku 15 a více let v ekonomicky aktivním obyvatelstvu (EA_{may}) platí:

$$EA_{may} = 1 - EA_{fay} \quad (24)$$

kde: EA_{may} ... podíl mužů „ m “ v ekonomicky aktivním obyvatelstvu v kraji „ a “ a roce „ y “.

Tyto údaje jsou potřebné pro výpočet HDI žen a mužů. Dimenze slušné životní úrovně vychází z hrubého národního produktu na 1 obyvatele v PPP USD. Pro úrovně krajů jsou použity údaje z hrubého domácího produktu na 1 obyvatele v Kč.

2. krok – Odhad GNI mužů a žen na 1 osobu:

Druhý krok standardizace je popsán v kapitole 3.4.1, kde jsou pro výpočet použity vzorce (8) až (13), avšak místo GNI_{pc} v PPP USD se využívá GDP_{pc_{ay}} v Kč. Proto místo vzorce (11) je využit následující vzorec s ohledem na muže a ženy:

$$GDPpc_{f, may} = GDPpc_{ay} \cdot \frac{S_{f, may}}{P_{f, may}} \quad (25)$$

kde: $GDPpc_{f, may}$ ... odhadovaný příjem na 1 ženu „ f “ či muže „ m “ pro kraj a za rok y ,
 $GDPpc_{ay}$ ... hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v kraji a za rok y ,

$S_{f, may}$ ... podíl žen „ f “, či mužů „ m “ na mzdách v kraji „ a “ za rok „ y “, pro výpočet se používají vzorce (8) a (9),

$P_{f, may}$ ... poměr všech žen (N_{fay}), nebo mužů (N_{may}) v kraji „ a “ a roce „ y “ k poměru celkového počtu obyvatelstva (N_{ay}) ve stejném kraji a roce. Výpočet je dán vzorci (11) a (12).

Veškeré údaje sloužící pro výpočet GDP_{pc} u mužů a žen jsou uvedeny v příloze J. Data pro samotný ukazatel GDP_{pc} u žen a mužů se nachází v příloze K.

3. krok – Standardizace indikátorů:

Standardizace ukazatelů se provádí zvláště pro každé pohlaví. Maxima a minima pro tento krok jsou uvedeny v tabulce 8.

Tab. 8: Standardizace ukazatelů pro GDI krajů

Rozměr	Ukazatel		Minimum	Maximum
Dlouhý a zdravý život	LEI (roky)	Ženy (LEI _f)	22,5	87,5
		Muži (LEI _m)	17,5	82,5
Vzdělání	IV _{f,m}		100	400
Slušná životní úroveň	GDI _p c _{f,m} (Kč)		2 200	1 650 000

Zdroj: Vlastní zpracování, 2022

Minimální a maximální hodnoty ukazatelů pro dimenzi dlouhý a zdravý život vyházejí z hodnot UNDP pro GDI. Pro úroveň vzdělání je využit stejný ukazatel jako u modifikace HDI s ohledem na mužskou a ženskou složku populace. To samé platí pro dimenzi slušné životní úrovně. Kroky 4 až 6 pro výpočet GDI jsou popsány v kapitole 3.4.1.

4. krok – Výpočet dílčích indexů:

Zde se počítají dílčí indexy, které jsou popsány vzorci (3), (4) a (22). Data indexů mužů a žen dlouhého a zdravého života jsou vypočtené v příloze L, vzdělání v příloze M a v příloze N se nachází údaje pro slušnou životní úroveň.

5. krok – Kalkulace HDI pro každé pohlaví:

Pátý krok se zabývá výpočtem mužské a ženské části HDI (viz příloha O), které popisují vzorce (15) a (16).

6. krok – Porovnání mužské a ženské části HDI:

V šestém kroku se využívá poměr dvou indexů HDI, daný vzorcem (17). Hodnoty nižší než jedna značí pro daný kraj a rok převahu v oblasti HDI mužů nad HDI žen. Hodnoty vyšší jak 1 znamenají převahu HDI žen. Pokud by se hodnoty rovnaly jedné, znamenalo by to rovnost obou HDI. Údaje pro HDI mužů a žen jsou vyobrazeny v příloze P.

K vyhodnocení nerovností mezi oběma HDI se využívá vzorec (19). GDI v tomto případě neukazuje jaké pohlaví má vyšší HDI, ale poukazuje na celkovou nerovnost mezi pohlavími. Čím více se hodnoty blíže nule, tím menší je rozdíl HDI u mužů a žen. Vypočtený index GDI je v příloze Q.

5 Analýza HDI a GDI

Pro dílčí dimenze je analyzován jejich vývoj v čase a hodnoty z roku 2005 a 2020 jsou mezi sebou porovnány. Tím se zjišťuje, jak moc se kraje změnila a jakého pořadí dosahují. Výpočtem HDI se srovnává lidský rozvoj krajů a pohlaví. Komparací regionů s nejhodnějšími a nejlepšími celkovými výsledky je zjištěno, o kolik se v jednotlivých dimenzích od sebe kraje liší. Index GDI zobrazuje, o kolik procent se liší složky HDI u mužů a žen.

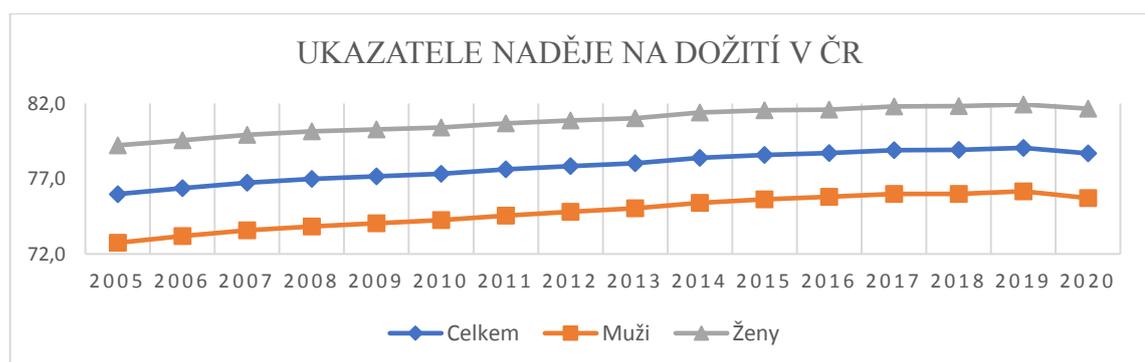
5.1 Analýza dílčích dimenzí HDI a GDI

V této části je uskutečněna analýza dílčích dimenzí a ukazatelů, kterými jsou rozměry tvořeny. Dimenze HDI a GDI vystupují z metodik, jež jsou popsány v kapitole 4. Díky těmto indikátorům je možné, pomocí kroků popsanych v předešlé kapitole, sestavit index HDI. Rozbor je proveden jak za celou Českou republiku, tak za jednotlivé kraje. Všechny tabulky a křivky vystupují z dat jednotlivých příloh.

5.1.1 Rozměr dlouhý a zdravý život

Dlouhý a zdravý život vychází z ukazatele naděje na dožití při narození. Průměry za všechny kraje u tohoto ukazatele jsou zaznamenány na obrázku 1. Rozměr je za celé obyvatelstvo uveden v tabulce přílohy A, pro muže a ženy v příloze E.

Obr. 1: Vývoj ukazatele naděje na dožití v ČR za průměry krajů v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Od počátku sledovaného období do roku 2019 rostl ukazatel naděje na dožití při narození v celé republice pro obě pohlaví. V roce 2019 dosahoval tento indikátor za průměr celé ČR nejvyšší hodnoty 79,1 let. Tento rostoucí trend byl přerušeno rokem 2020, kdy je

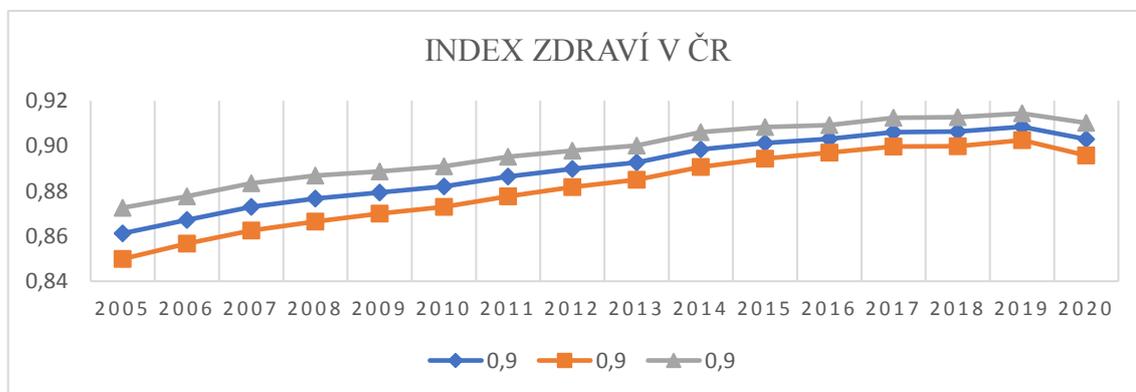
evidován pokles celkové střední délky života při narození na nižší úroveň, než jaká byla v roce 2016. Průměrně se lidé v Česku dožili v tomto období 77,8 let.

Právě pohlaví je jedním z faktorů, které mají vliv na tento ukazatel. Proto křivka naděje na dožití pro ženy dosahuje vyšších výsledků. Pro obě pohlaví se dosahovalo nejvyšších hodnot v roce 2019. Pro ženy byl průměrný věk v tomto roce 81,9 let a pro muže 76,2 let. V průměru za sledované období se ženy dožívají o 6,1 let více jak muži.

Při porovnání hodnot z roku 2005, kdy byl indikátor na nejnižší úrovni, a nejnovějšího roku 2020, se průměrný věk zvýšil o 2,7 let. Pro muže byl tento nárůst vyšší (o 3 roky), než pro ženy (o 2,4 let). Křivka naděje na dožití roste do roku 2019 rychleji pro muže. Vlivem pandemie COVID-19 v roce 2020, kdy se prudce zvýšila úmrtnost, došlo k úbytku hodnot tohoto ukazatele. Tato externalita větší měrou ovlivnila muže, kdy jejich naděje na dožití oproti roku 2019 klesla o 0,4 let. U žen narozených v roce poklesu se střední délka života snížila o 0,3 let.

Pro standardizaci ukazatelů (viz obrázek 2) je brán v potaz fakt, že se obecně ženy dožívají vyššího věku, a proto jsou křivky oproti nestandardizovaným hodnotám jiné.

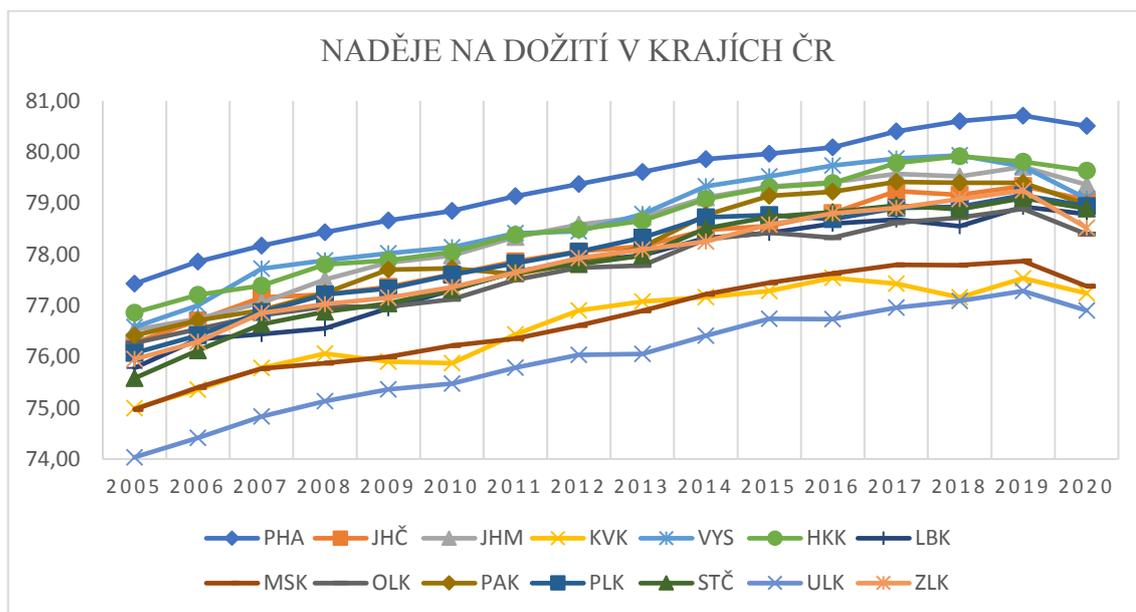
Obr. 2: Vývoj indexu zdraví v ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Z obrázku 2 vyplývá, že hodnoty dlouhého a zdravého života pro muže a ženy se k sobě do roku 2019 neustále přibližovaly. Přestože je pro tuto dimenzi brána v úvahu různá naděje na dožití pro obě pohlaví, v celém sledovaném období mají v průměru převahu ženy nad muži.

Obr. 3: Vývoj naděje na dožití v krajích ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Na obrázku 3 je vykázán vývoj naděje na dožití v jednotlivých krajích ČR. Z křivek vyplývají dva extrémy. Nejlepší šanci na vedení dlouhého a zdravého života má v každém roce hlavní město Praha, kdy nejvyšší hodnota z roku 2019 dosahovala 80,71 let. Nejhorší výsledky ve všech letech získal Ústecký kraj. V roce 2018 se hodnota Karlovarského kraje přiblížila k hodnotě Ústeckého kraje, kdy se naděje na dožití lišila pouze o 0,065 let. Průměrný rozdíl za sledované období mezi nejlepším a nejhorším krajem je 3,4 let. To znamená, že se v letech 2005–2020 v průměru dožili obyvatelé Ústeckého kraje o 3,4 let méně než v Praze. V roce 2020, jako jediném, došlo k poklesu dimenze pro všechny kraje. Tato externalita je zapříčiněna vysokou úmrtností v těchto oblastech související s pandemií COVID–19.

Společně s Ústeckým krajem, se Karlovarský a Moravskoslezský kraj nikdy nedostaly přes hodnotu 78 let. To znamená, že v této dimenzi oproti ostatním regionům za celé období strádají. V roce 2019 deset krajů dosahovalo své největší hodnoty. Statisticky se jedná o neúspěšnější období pro ukazatel naděje na dožití. Čtyři kraje měly své maximum naměřené v jiných letech. Karlovarský kraj dosahoval svého maxima v roce 2016 s hodnotou 77,54 let, Pardubický v roce 2017 s hodnotou 79,41 let a v roce 2018 měl kraj Vysočina své maximum na 79,93 let a Královéhradecký kraj na 79,91 let.

V tabulce 9 jsou zaznamenány změny hodnot skutečným rozdílem (S) [roky] a relativním rozdílem (R) [%] nejúspěšnějšího roku 2019 vůči roku 2020 a roku 2020 oproti roku 2005.

Tab. 9: Vybrané absolutní a relativní změny naděje na dožití

rok	2020 - 2005						2019 - 2020					
	Celkem		Muži		Ženy		Celkem		Muži		Ženy	
	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R	S	R
PHA	3,08	3,98	3,45	4,62	2,72	3,39	-0,20	-0,25	-0,22	-0,28	-0,18	-0,22
JHČ	2,79	3,66	3,00	4,10	2,58	3,25	-0,27	-0,35	-0,41	-0,53	-0,14	-0,17
JHM	2,84	3,71	3,23	4,42	2,45	3,07	-0,35	-0,43	-0,26	-0,34	-0,43	-0,52
KVK	2,25	3,00	2,67	3,71	1,84	2,35	-0,29	-0,38	-0,40	-0,53	-0,19	-0,24
VYS	2,51	3,28	2,44	3,32	2,58	3,24	-0,63	-0,79	-0,84	-1,09	-0,42	-0,51
HKK	2,77	3,61	2,95	3,99	2,60	3,25	-0,18	-0,22	-0,32	-0,41	-0,04	-0,05
LBK	3,01	3,97	3,46	4,76	2,56	3,23	-0,14	-0,18	-0,11	-0,14	-0,18	-0,22
MSK	2,41	3,21	2,51	3,52	2,30	2,93	-0,49	-0,63	-0,69	-0,93	-0,29	-0,36
OLK	2,13	2,79	2,10	2,88	2,15	2,71	-0,49	-0,63	-0,63	-0,83	-0,36	-0,44
PAK	2,56	3,35	2,96	4,04	2,17	2,72	-0,42	-0,53	-0,52	-0,68	-0,33	-0,40
PLK	2,87	3,77	3,03	4,15	2,71	3,42	-0,21	-0,27	-0,44	-0,58	0,01	0,02
STČ	3,31	4,38	3,70	5,10	2,93	3,72	-0,21	-0,26	-0,16	-0,21	-0,26	-0,31
ULK	2,87	3,88	3,17	4,48	2,57	3,32	-0,38	-0,49	-0,45	-0,61	-0,30	-0,38
ZLK	2,56	3,38	3,06	4,25	2,07	2,59	-0,73	-0,92	-0,75	-0,99	-0,71	-0,86

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSU (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Změna naděje na dožití se z roku 2005 pro rok 2020 ve všech krajích zvýšila. Nejvíce se projevila u Středočeského kraje, kde vzrostly hodnoty o 4,38 %. Pro muže se v tomto kraji zvýšila naděje na dožití o 5,1 %, což je o 1,38 % více než je tomu u žen. Nejmenší změna se projevila u Olomouckého kraje. U něj došlo k celkovému navýšení o 2,13 let (pro muže o 2,88 % a 2,71 % pro ženy). U mužů se jedná o nejnižší transformaci oproti roku 2005 ze všech regionů, u žen je nejmenší zvýšení (o 2,35 %) v Karlovarském kraji.

Úbytek v roce 2020 nejvíce postihl Zlínský kraj, kde se naděje na dožití propadla o 0,73 let (o 0,99 % pro muže a 0,86 % pro ženy). Nejméně poznamenaným krajem se stal Liberecký, s poklesem o 0,14 let. Ačkoli všechny kraje zaznamenaly celkový propad indikátoru středního stavu obyvatelstva, u žen v Plzeňském kraji vzrostla, jako jediném, naděje na dožití při narození oproti roku 2019. Jedná se tak o jedinou hodnotu, která vzrostla v roce 2020, konkrétně o 0,02 %. V Praze, kraji s největší šancí na dožití, došlo k poklesu o 0,2 let. V Ústeckém kraji, jakožto v nejhorším regionu této kategorie, klesla naděje na dožití o 0,38 %.

Tab. 10: Pořadí rozměru dlouhý a zdravý život

	Pořadí krajů									Celkové pořadí			
	2005			2020			Průměr 2005–2020			2005		2020	
	C	M	Ž	C	M	Ž	C	M	Ž	M	Ž	M	Ž
PHA	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	7.	1.	1.	2.
JHČ	6.	4.	8.	5.	4.	5.	6.	7.	8.	16.	9.	15.	6.
JHM	4.	6.	2.	3.	3.	3.	4.	4.	3.	19.	2.	14.	4.
KVK	12.	12.	13.	13.	12.	13.	13.	12.	13.	26.	17.	26.	24.
VYS	3.	3.	6.	4.	9.	4.	2.	3.	2.	15.	6.	21.	5.
HKK	2.	2.	4.	2.	2.	2.	3.	2.	4.	12.	4.	10.	3.
LBK	10.	9.	10.	9.	7.	11.	11.	9.	10.	22.	11.	18.	13.
MSK	13.	13.	12.	12.	14.	12.	12.	13.	12.	27.	14.	28.	20.
OLK	7.	7.	7.	11.	11.	9.	10.	10.	7.	20.	8.	23.	11.
PAK	5.	5.	5.	6.	6.	8.	5.	6.	6.	18.	5.	17.	9.
PLK	8.	8.	9.	7.	8.	7.	7.	5.	9.	21.	10.	19.	8.
STČ	11.	10.	11.	8.	5.	10.	9.	8.	11.	23.	13.	16.	12.
ULK	14.	14.	14.	14.	13.	14.	14.	14.	14.	28.	24.	27.	25.
ZLK	9.	11.	3.	10.	10.	6.	8.	11.	5.	25.	3.	22.	7.

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Při porovnání umístění krajů za roky 2005 a 2020 (viz tabulka 10) se nejvíce snížil, ze 7. místa na 11. místo, Olomoucký kraj. Nejlépe si v dimenzi dlouhý a zdravý život vede Praha, nejhorších výsledků dosahuje Ústecký kraj. Pro rok 2020 se na posledním místě pro mužskou část obyvatelstva umístil Moravskoslezský kraj. Oproti roku 2005, kdy muži byli na třetím místě, se v roce 2020 umístili až na místě devátém. Ženy si však polepšily v tomto kraji o dvě místa. O celých pět míst se kladně posunuli muži ve Středočeském kraji. Tento kraj se celkem dostal z 11. místa na 8.

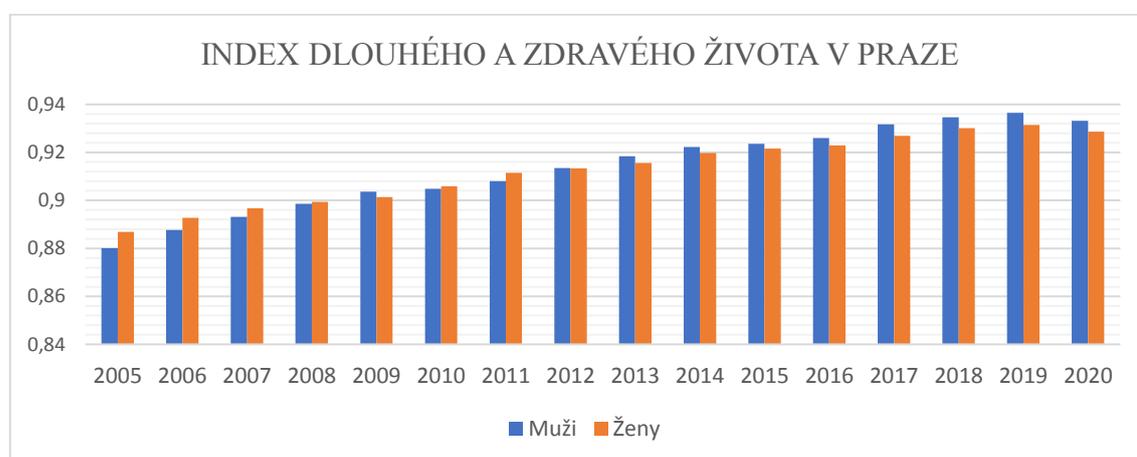
Porovnáním roku 2020 s průměrem období se nejvíce (o šest míst) odchyluje od průměru hodnota mužů z kraje Vysočina. Muži se v průměru dostávají na 3. příčku, avšak v roce 2020 jsou až na 9. místě.

Při zaměření se na různá umístění mužů a žen je zjištěno, že ženy Prahy v roce 2005 dosahují nejvyšší hodnoty ze všech. Nejlepší výsledky u mužů dosahují v Praze až 7. místa a v Královéhradeckém kraji 12. místa. Z prvních 14. míst jich 12 obsadily ženy, avšak v Ústeckém regionu skončily až 24. a v Karlovarském 17. Celkové poslední 28. místo připadá mužům z Ústeckého kraje, za nimi jsou s 27. místem z Moravskoslezského a 26. z Karlovarského kraje.

Z prvních čtrnácti míst v roce 2020 obsadili muži tři místa, a to v hlavním městě (1. místo), v Královéhradeckém kraji (10. místo) a Jihomoravském kraji (14. místo). Nejhorších výsledků HI dosáhly ženy v kraji Ústeckém (25. místo), Karlovarském (24. místo) a Moravskoslezském (20. místo). Ve stejných regionech obsadili muži poslední tři místa.

Rozdíl pro dimenzi dlouhý a zdravý život u mužů a žen v jednotlivých krajích dokázal, že téměř pro všechny kraje dosahují lepších výsledků ženy. To však neplatí pro hlavní město (viz obrázek 4). V příloze R je zobrazen procentuální rozdíl mezi HI žen a HI mužů.

Obr. 4: Index dlouhého a zdravého života u mužů a žen v Praze v letech 2005–2020

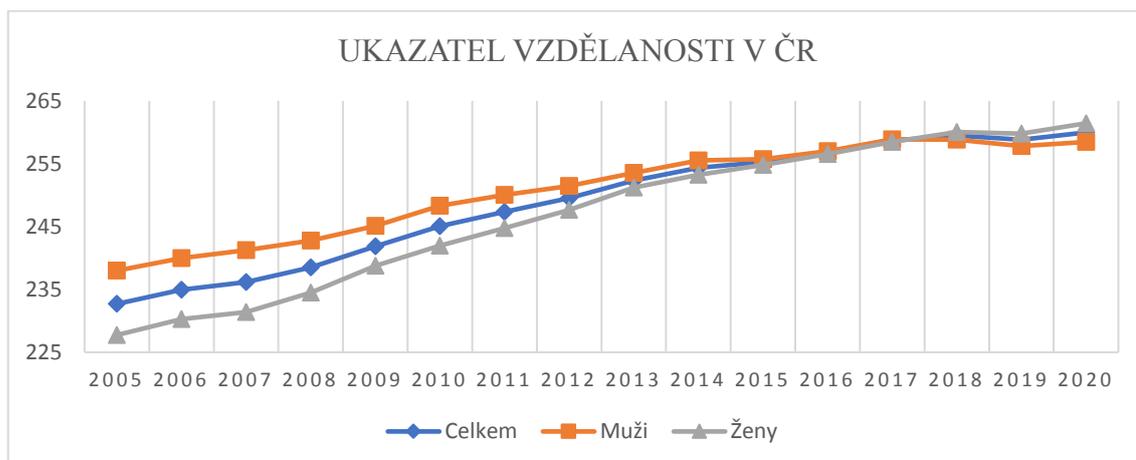
Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

V roce 2009 a od roku 2012 dále dosahuje index dlouhého a zdravého života příznivějších výsledků pro muže. Kdyby nebyla zohledněna různá úmrtnost u mužů a žen, prospěšnějších výsledků by dosahovaly ženy. Nejblíže si k sobě byly hodnoty v roce 2012, kdy se lišily o 0,023 %. Za sledované období se v průměru hodnoty mužů a žen v Praze odlišují o 0,076 %. V roce 2005 byl index o 0,76 % příznivější pro ženy, ovšem v roce 2020 z něj z 0,48 % prosperují více muži. Index pro muže se v roce 2020 oproti roku 2005 navýšil o 6,03 %, pro ženy o 4,72 %.

5.1.2 Rozměr vzdělání

Rozměr vzdělání reprezentuje ukazatel vzdělanosti. Za ČR a obě pohlaví je tento ukazatel ztvárněn na obrázku 5. Údaje rozměru vzdělání jsou k dispozici v přílohách B, I, E, M a S. Příloha S zobrazuje, o kolik procent se liší rozměr IV mužů od žen.

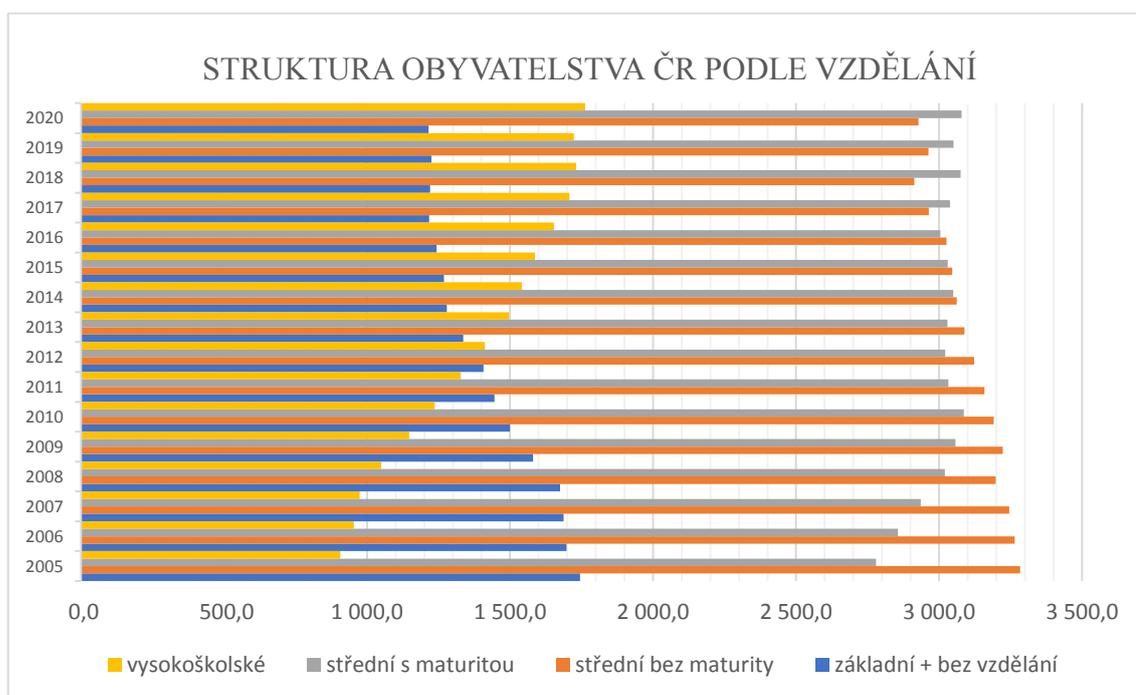
Obr. 5: Ukazatel vzdělanosti v ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), 2022

Podle obrázku 5 má za celkovou populaci tento ukazatel do roku 2018 rostoucí tendenci. V roce 2019 je zaznamenán jediný celorepublikový pokles, avšak v roce 2020 dosahuje ukazatel vyšších hodnot, než před dobou poklesu. To neplatí pro muže, kdy indikátor vzdělanosti je v roce 2020 na nižší úrovni než v roce 2018. Rok 2018 je prvním rokem kdy ženy dosahují v průměru vyšší vzdělanosti než muži, IV mužů je nižší 0,46 %. V nejaktuálnějším roce se tento rozdíl zvýšil o 1,14 %. Největší diverzita je zaznamenána v roce 2005, kdy muži ve společnosti byli o 4,5 % vzdělanější.

Obr. 6: Struktura obyvatelstva v ČR podle vzdělání v letech 2005–2020

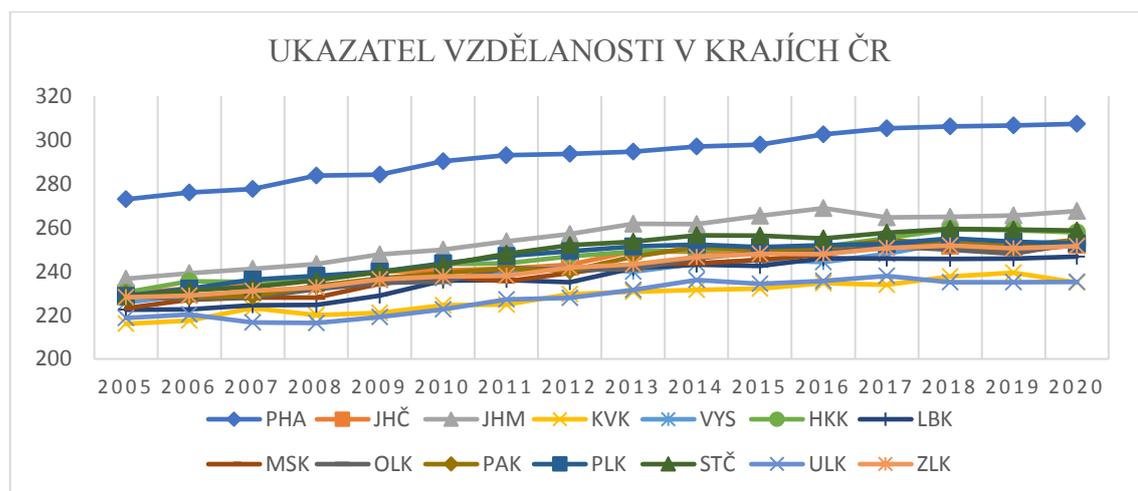
Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), 2022

Z obrázku 6 je zřejmé, že během let došlo ke změně vzdělanostní struktury obyvatelstva pro lidi od 15 let. Od roku 2013 existuje v ČR dohromady více obyvatel se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním než skupiny lidí bez vzdělání, se vzděláním bez maturity a základním vzděláním.

Do roku 2016 byla populace tvořena především lidmi se středním vzděláním bez maturity. Od roku 2017 ji většinou tvoří lidé se středním vzděláním ukončeným maturitní zkouškou.

Každým rokem roste počet vysokoškolsky vzdělaných lidí. Od roku 2012 žije v Česku více lidí s vysokoškolským vzděláním než těch, kteří dosahují základního nebo žádného vzdělání. Do roku 2018 křivka reprezentující obyvatelstvo s vysokoškolským vzděláním stoupala. V roce 2019 došlo k jejímu poklesnutí o 7 730 lidí. To může být zapříčiněno vysokou úmrtností, nebo migrací lidí s tímto typem vzdělání.

Obr. 7: Ukazatel vzdělanosti v krajích ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), 2022

Z obrázku 7 plyne, že na prvním místě, podle ukazatele vzdělanosti, se umístila v každém roce Praha. Poslední místo obsazují střídavě kraje Karlovarský a Ústecký. Tyto dva kraje společně s Libereckým se nikdy nedostaly přes hodnotu 250 a drží se tak v oblasti vzdělání na posledních místech. Jihomoravský kraj si v každém roce zachovává druhou pozici.

Tab. 11: Vzdělanostní struktura a její porovnání v letech 2005 a 2020

V %	2005				2020				Rozdíl 2020-2005 v %			
	ZBV	BM	MN	OV	ZBV	BM	MN	OV	ZBV	BM	MN	OV
PHA	12,9	23,7	41,0	22,4	7,2	16,3	38,5	38,0	-5,7	-7,4	-2,5	15,6

JHČ	20,1	38,6	32,6	8,7	13,9	36,3	33,8	16,0	-6,3	-2,3	1,1	7,4
JHM	20,3	35,4	31,8	12,6	12,7	30,9	32,6	23,8	-7,6	-4,5	0,8	11,3
KVK	26,4	38,1	28,6	6,9	19,8	35,7	34,3	10,2	-6,6	-2,4	5,7	3,3
VYS	20,5	41,2	30,1	8,1	13,2	36,5	34,0	16,2	-7,3	-4,7	3,9	8,1
HKK	18,6	41,0	31,7	8,7	12,4	34,6	35,9	17,1	-6,2	-6,5	4,2	8,5
LBK	21,7	41,8	28,7	7,7	15,1	38,0	31,9	15,0	-6,6	-3,8	3,2	7,2
MSK	22,2	40,9	28,5	8,4	15,0	34,8	33,5	16,8	-7,2	-6,1	5,0	8,4
OLK	20,2	40,8	29,1	9,9	15,6	33,7	32,7	18,0	-4,6	-7,0	3,5	8,1
PAK	19,2	40,9	30,6	9,2	13,3	35,1	35,8	15,9	-6,0	-5,9	5,1	6,7
PLK	20,2	39,4	32,0	8,5	13,7	35,4	35,4	15,5	-6,5	-3,9	3,3	7,0
STČ	19,7	40,3	31,9	8,1	12,8	34,4	34,2	18,7	-6,9	-5,9	2,3	10,5
ULK	24,4	38,4	31,2	5,9	19,7	36,8	32,3	11,2	-4,7	-1,6	1,1	5,3
ZLK	20,8	39,5	30,6	9,2	13,8	37,1	33,1	16,0	-7,0	-2,4	2,5	6,9

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), 2022

Největší změnu vzdělanostní struktury (viz tabulka 11) zaznamenala Praha. I když oproti roku 2005 tvoří populaci Prahy o 2,5 % méně obyvatel se SŠ vzděláním ukončeným maturitou, došlo k nárůstu lidí s vysokoškolským vzděláním, a to o 15,6 %. Nejméně se změnila struktura Ústeckého kraje. Karlovarskou soustavu tvoří o 5,7 % více lidí středního vzdělání s maturitou, než tomu bylo v roce 2005. V této kategorii se tak jedná o největší změnu. Nejvzdělanější strukturu pro rok 2020 tvoří obyvatelstvo Prahy, kde 76,5 % osob má alespoň středoškolské vzdělání s maturitou. Oproti tomu je nejméně vzdělané obyvatelstvo v Ústeckém kraji, kde stejnou kategorii představuje 43,5 % lidí.

Tab. 12: Pořadí v dimenzi vzdělávání

	Pořadí krajů									Celkové pořadí			
	2005			2020			Průměr období 2005–2020			2005		2020	
	C	M	Ž	C	M	Ž	C	M	Ž	M	Ž	M	Ž
PHA	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	2.	2.	1.
JHČ	4.	6.	4.	10.	9.	7.	6.	6.	7.	7.	15.	20.	11.
JHM	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	2.	3.	12.	3.	4.
KVK	14.	14.	14.	14.	14.	14.	13.	14.	13.	25.	28.	28.	26.
VYS	10.	11.	10.	6.	11.	5.	10.	11.	8.	13.	22.	22.	7.
HKK	3.	4.	3.	4.	3.	4.	4.	4.	4.	5.	14.	8.	6.
LBK	12.	12.	11.	12.	12.	12.	12.	12.	12.	16.	24.	23.	24.
MSK	11.	10.	12.	9.	6.	11.	11.	8.	11.	11.	26.	17.	16.
OLK	7.	5.	7.	7.	5.	9.	9.	9.	10.	6.	19.	14.	13.
PAK	5.	3.	5.	5.	7.	6.	7.	7.	6.	4.	17.	18.	9.
PLK	6.	8.	6.	8.	8.	8.	5.	5.	5.	9.	18.	19.	12.
STČ	8.	7.	9.	3.	4.	3.	3.	3.	3.	8.	21.	10.	5.
ULK	13.	13.	13.	13.	13.	13.	14.	13.	14.	23.	27.	27.	25.
ZLK	9.	9.	8.	11.	10.	10.	8.	10.	9.	10.	20.	21.	15.

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), 2022

Při porovnání let 2005 a 2020 (viz tabulka 12) je v oblasti vzdělávání nejhorší Karlovarský kraj. O celých šest míst se zlepšily ženy ve Středočeském kraji, kdy se v roce 2005 nacházely na až na 9. místě. Celkově se tento kraj posunul z 8. místa na 3. Muži si pohoršili především v Pardubickém kraji, a to z třetího místa na sedmé. Jihočeský kraj se v oblasti vzdělání v roce 2020 propadnul o šest míst.

Za průměr období se nachází Karlovarský kraj na předposledním místě, avšak co se týče mužů, jsou pro ně výsledky nejhorší. Poslední místo připadá Ústeckému kraji, kde právě ženy dosahují nejnižších hodnot. Muži z tohoto kraje se umístili jako předposlední.

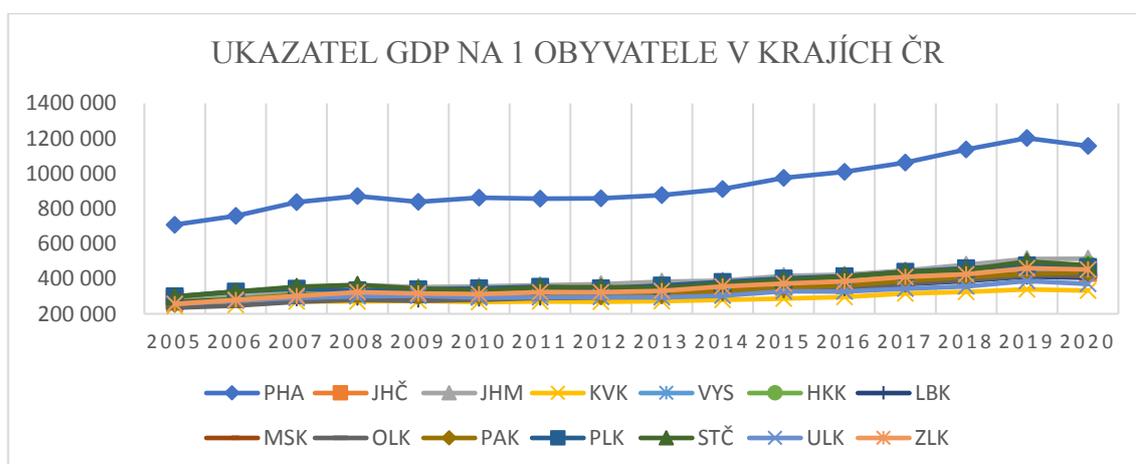
V roce 2005 u celkového umístění dosahovaly v Karlovarském kraji ženy posledního 28. místa. Muži na tom zde byli o tři místa lépe, avšak jedná se o nejhorší výsledek mužské části populace. První místo patří mužům a druhé ženám z Prahy.

Mužská složka Karlovarského kraje obsadila poslední místo v roce 2020, ženy se ve stejném roce nacházejí na 26. místě. Nejlepší výsledky mají opět obyvatelé Prahy, nicméně se pořadí prohodilo, a tak ženám patří první místo.

5.1.3 Rozměr slušná životní úroveň

Slušná životní úroveň modifikovaného HDI vychází z ukazatele GDP na 1 obyvatele v Kč. Obrázek 8 reprezentuje vývoj tohoto ukazatele pro jednotlivé kraje za roky 2005–2020. Data pro dimenzi II jsou v přílohách F a N.

Obr. 8: Ukazatel GDP na 1 obyvatele v krajích ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

Hlavní město Praha má v každém roce největší GDP na jedince. Nejnižší hodnotu GDP měl do roku 2007 Olomoucký kraj. Od roku 2008 byl tento region vystřídán krajem Karlovarským. V průměru za kraje se GDP neustále zvyšuje. Pro rok 2020 se hodnota GDP mezi Prahou a Karlovarským krajem liší o 849 100 Kč. V roce 2005 byl tento rozdíl 465 422 Kč. Nejnižší hodnota GDP za Prahu v roce 2005 nikdy nebyla jiným krajem překonána.

Při porovnání hodnot slušné životní úrovně pro muže a ženy bylo zjištěno, že v každém kraji a období mají vyšší hodnoty II muži. Ženy příslušného kraje tak nikdy za sledované období nepřekonalily hodnoty mužů v témž kraji. V tabulce 13 je zaznamenáno, o kolik procent je vyšší rozměr slušné životní úrovně mužů od úrovně žen v letech 2005 a 2020.

Tab. 13: Porovnání dimenze vzdělání mužů a žen za roky 2005 a 2020

	2005			2020		
	Muži	Ženy	Relativní změna [%]	Muži	Ženy	Relativní změna [%]
PHA	0,910	0,826	10,11	0,978	0,908	7,65
JHČ	0,772	0,688	12,25	0,829	0,760	8,99
JHM	0,774	0,684	13,18	0,854	0,788	8,39
KVK	0,745	0,668	11,57	0,780	0,732	6,56
VYS	0,760	0,673	12,93	0,832	0,766	8,58
HKK	0,766	0,683	12,08	0,844	0,778	8,40
LBK	0,761	0,679	12,10	0,819	0,750	9,24
MSK	0,757	0,681	11,16	0,820	0,758	8,08
OLK	0,745	0,656	13,58	0,820	0,762	7,59
PAK	0,755	0,673	12,27	0,828	0,764	8,41
PLK	0,777	0,698	11,46	0,837	0,777	7,70
STČ	0,781	0,691	13,00	0,842	0,775	8,63
ULK	0,757	0,671	12,82	0,807	0,735	9,84
ZLK	0,759	0,666	13,98	0,837	0,765	9,53

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

V roce 2005 slušná životní úroveň ve Zlínském kraji byla pro muže o 13,98 % vyšší jak pro ženy. Nejmenší rozdílnost je zaregistrována v Praze, kde II mužů je o 10,11 % vyšší jak žen.

Přestože údaje II jsou vždy ve sledovaném období kladnější pro muže, v roce 2020 se tato propast snížila. Rozměry II u pohlaví se nejméně odlišují v Karlovarském kraji. Zde muži dosahují o 6,56 % lepších. Nejvíce se liší slušná životní úroveň mužů od žen v kraji Ústeckém (9,84 %), Zlínském (9,53 %) a Libereckém (9,24 %).

Tab. 14: Pořadí krajů, mužů a žen v letech 2005–2020

	Pořadí krajů						Celkové pořadí			
	2005		2020		průměr let 2005–2020		2005		2020	
	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena	muž	žena
PHA	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	2.	1.	2.
JHČ	5.	4.	8.	7.	8.	6.	6.	18.	9.	24.
JHM	4.	5.	2.	2.	2.	2.	5.	19.	3.	15.
KVK	13.	12.	14.	14.	14.	14.	14.	26.	16.	28.
VYS	8.	9.	7.	9.	7.	10.	9.	23.	8.	20.
HKK	6.	6.	3.	5.	6.	5.	7.	20.	4.	17.
LBK	7.	8.	12.	12.	11.	11.	8.	22.	13.	26.
MSK	10.	7.	11.	6.	9.	7.	11.	21.	12.	25.
OLK	14.	14.	10.	11.	13.	12.	15.	28.	11.	23.
PAK	12.	10.	9.	10.	10.	9.	13.	24.	10.	22.
PLK	3.	2.	6.	4.	4.	3.	4.	16.	7.	18.
STČ	2.	3.	4.	3.	3.	4.	3.	17.	5.	19.
ULK	11.	11.	13.	13.	12.	13.	12.	25.	14.	27.
ZLK	9.	13.	5.	8.	5.	8.	10.	27.	6.	21.

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

V tabulce 14 je zobrazeno pro dimenzi II pořadí mužů a žen v krajích ČR za roky 2005, 2020 a za průměr celého sledovaného období. Oproti roku 2005 se v roce 2020 nejméně snížil rozměr II u mužů (o 5 míst) a žen (o 4 místa) Libereckého kraje. Naopak ve Zlínském kraji si ženy (o 5 míst) a muži (o 4 místa) polepšili.

Od průměrného pořadí se v roce 2020 odchylojí především muži z kraje Plzeňského a Královéhradeckého, a to o celá tři místa.

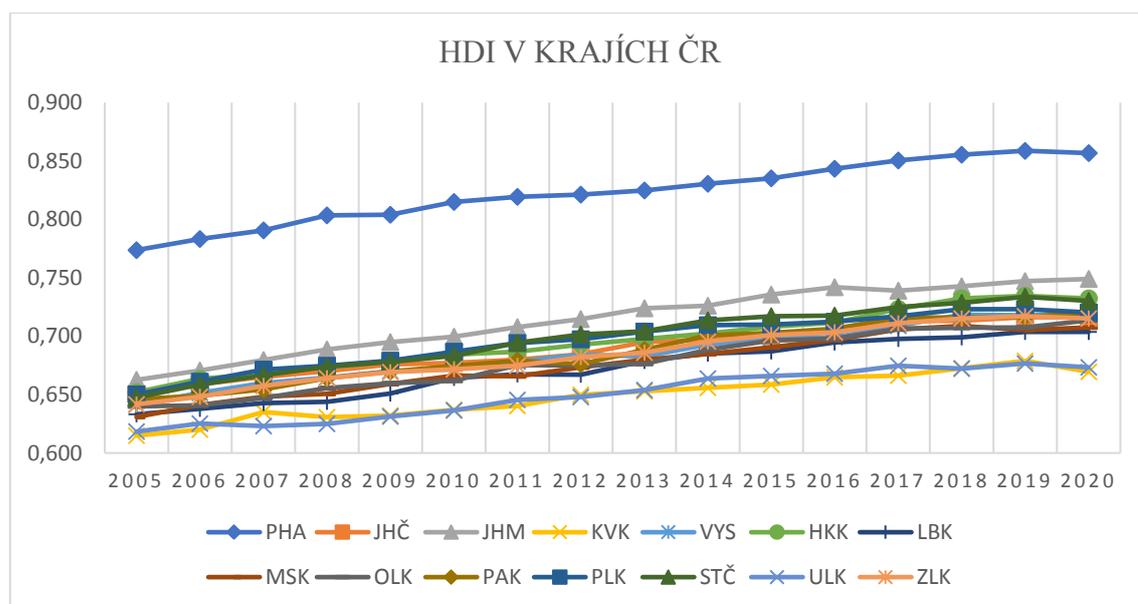
Srovnáním II u pohlaví za rok 2005 se na 28. místo dostaly ženy z Olomouckého kraje. Nejnižší hodnota u mužů si získala 15. místo, a to rovněž v Olomouckém kraji. V jediném případě překonaly hodnoty II žen nejnižší hodnotu u mužů, a to v Praze, kde si ženy drží s hodnotou indexu 0,826 druhé místo.

V roce 2020 se umístily na posledním místě ženy z Karlovarského kraje. Tentokrát se dvakrát přehoupaly hodnoty II pro ženy přes nejnižší hodnotu mužů. Šestnácté místo patří mužům z Karlovarského kraje, jehož hodnotu překonaly ženy z Prahy a Jihomoravského kraje. V oblasti příjmů tak dosahují ženy v těchto dvou krajích vyšších hodnot jak muži v kraji Karlovarském. Ženy v ostatních krajích mají hodnotu indexu nižší než muži v tomto kraji.

5.2 Ukazatel HDI pro kraje ČR

V této kapitole je analyzován ukazatel lidského rozvoje pro kraje ČR. Na obrázku 9 je zachycen vývoj HDI v jednotlivých krajích, a to od roku 2005 do roku 2020. Údaje pro HDI krajů obsahuje příloha G.

Obr. 9: Vývoj HDI v krajích ČR v letech 2005–2020

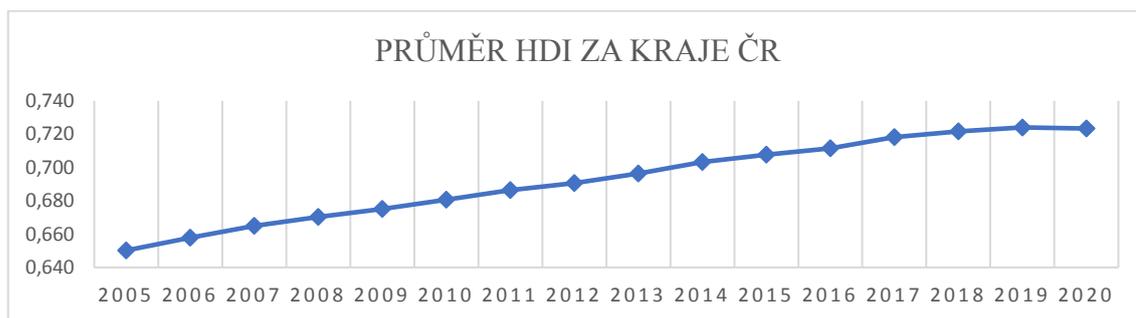
Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

V každém roce absolutně dominuje hlavní město Praha. Nejvyšší hodnoty (0,858) dosahovala Praha v roce 2019. V roce 2020 tento index poklesl na hodnotu 0,857. Pokles zapříčinilo snížení dimenzí HI a EI. Žádný z krajů nikdy nedosáhl nejnižší hodnoty Prahy z roku 2005.

Je-li hlavní město pominuto, dalším krajem, který v HDI nebyl překonán je Jihomoravský kraj. U něho rostl index HDI do roku 2016. V roce 2017 hodnoty mírně poklesly, a to kvůli snížení indexu EI v tomto regionu. Za rok 2018 však index HDI překonal tu z roku 2016 a do roku 2020 HDI Jihomoravského kraje nadále roste.

O poslední místo se v průběhu času střídá Karlovarský a Ústecký kraj. Nejnižší hodnoty dosahovaly tyto kraje v roce 2005, nejvyšší v roce 2019. Oba kraje se objevovaly na posledních místech i u analýzy jednotlivých dimenzí. Ukazatel HDI vykazuje nejhorší podmínky pro život právě v těchto dvou regionech.

Obr. 10: Průměrné hodnoty HDI za kraje ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

Při zprůměrování hodnot všech krajů za jednotlivé období, má HDI od roku 2005 do roku 2019 stoupající tendenci (viz obrázek 10). Jediný evidovaný úbytek je registrován v roce 2020. V tomto roce došlo rovněž k průměrnému poklesu rozměrů slušné životní úrovně a zdraví. Na základě snížení hodnot těchto dvou dimenzí klesl ve stejném roce i index HDI z hodnoty 0,724 na hodnotu 0,723.

Tab. 15: Porovnání HDI z roku 2020 s rokem 2005

	HDI		Relativní změna [%]
	2005	2020	
PHA	0,774	0,857	10,73
JHČ	0,651	0,716	10,06
JHM	0,663	0,749	13,03
KVK	0,615	0,670	8,89
VYS	0,641	0,719	12,17
HKK	0,652	0,732	12,30
LBK	0,633	0,704	11,15
MSK	0,631	0,708	12,15
OLK	0,640	0,714	11,51
PAK	0,646	0,720	11,41
PLK	0,650	0,720	10,79
STČ	0,647	0,730	12,76
ULK	0,618	0,673	8,92
ZLK	0,642	0,715	11,44
Průměr	0,650	0,723	11,25

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

V tabulce 15 je porovnán HDI z roku 2005 s rokem 2020 za jednotlivé kraje. Od roku 2005 do roku 2020 se index za ČR průměrně zvýšil o 11,25 %.

Oproti roku 2005 se nejvíce zvýšil ukazatel HDI v Jihomoravském kraji (nárůst o 13,03 %). Nejmenší vzrůst pocítil Karlovarský kraj (o 8,88 %). Za Karlovarským krajem se umístil kraj Ústecký, kde došlo k navýšení HDI o 8,91 %. HDI ostatních krajů se změnil alespoň o 10 %. V hlavním městě Praze, jakožto kraji s největším HDI, došlo k navýšení hodnoty indikátoru o 10,73 %.

V tabulce 16 je porovnáno pořadí krajů podle HDI za roky 2005, 2020 a průměr roků za sledované období.

Tab. 16: Pořadí krajů podle HDI

	Pořadí 2005	Pořadí 2020	Pořadí za průměr let 2005–2020
PHA	1.	1.	1.
JHČ	4.	8.	6.
JHM	2.	2.	2.
KVK	14.	14.	14.
VYS	9.	7.	8.
HKK	3.	3.	4.
LBK	11.	12.	12.
MSK	12.	11.	11.
OLK	10.	10.	10.
PAK	7.	6.	7.
PLK	5.	5.	5.
STČ	6.	4.	3.
ULK	13.	13.	13.
ZLK	8.	9.	9.

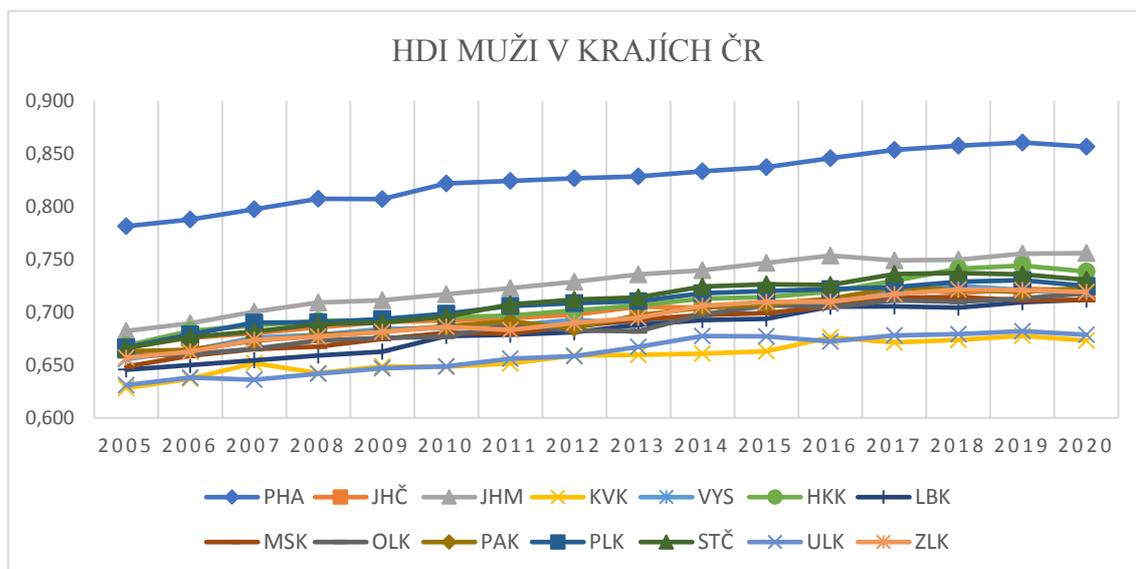
Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

Od roku 2005 se v roce 2020 nejvíce odlišuje Jihočeský kraj, u kterého se HDI propadl ze čtvrtého místa na osmé. V průměru let se tento kraj dostal na šesté místo. Jako kraj s nejhorší životní úrovní a podmínkami vyšel za sledované období Karlovarský kraj, u kterého průměrný index HDI dosahuje hodnoty 0,649. Předposlední místo obsadil kraj Ústecký. Nejlepších hodnot pro žití nabývá Praha.

5.3 HDI žen a mužů v krajích ČR

V této kapitole je popsán a porovnán vývoj ukazatele HDI pro jednotlivé kraje s ohledem na pohlaví. HDI pro muže a ženy je rozhodujícím faktorem pro sestavení ukazatele GDI. V příloze O jsou údaje k této kapitole.

Obr. 11: Vývoj ukazatele HDI u mužů v letech 2005–2020

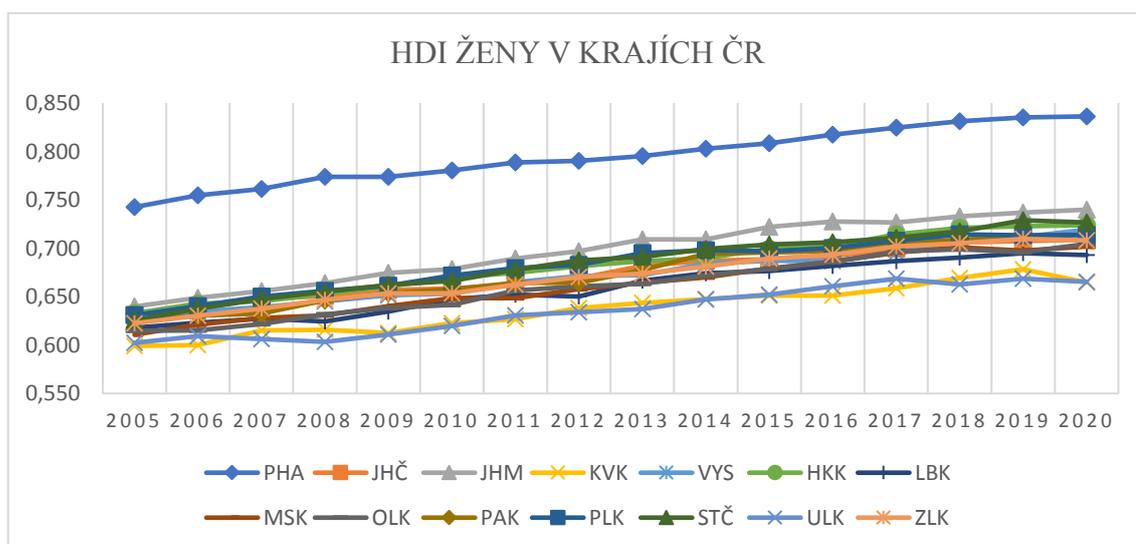

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Z vývoje HDI pro muže (viz obrázek 11) plyne, že v každém roce se nejvyšších hodnot dosahuje v Praze. V tomto regionu byl nejhojnější rok 2019, kdy index HDI dosahoval hodnoty 0,861.

O poslední místa se v průběhu let střídají kraje Karlovarský a Ústecký. Nejnižší hodnota je vykázána v roce 2005 pro Karlovarský kraj ve výši 0,628. U mužů jsou tak nejhorší podmínky pro život právě v těchto dvou krajích.

Obr. 12: Vývoj ukazatele HDI u žen v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x,

2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Na obrázku 12 je zaznamenán vývoj ukazatele HDI pro ženy. Z něj plyne, že stejně jako u mužů, se na prvním místě umístila Praha. Poslední místa obsadily opět kraje Karlovarský a Ústecký. Nejvyšší hodnoty (0,836) dosahovaly ženy v roce 2020. Nejnižší hodnota je 0,599 z roku 2005 v Karlovarském kraji. Nejnižší hodnoty mezi muži a ženami se od sebe liší o 4,86 %, nejvyšší o 2,88 %, a to ve prospěch mužů.

Tab. 17: Průměr HDI pro pohlaví za sledované období

	Průměr HDI muži	Průměr HDI ženy	Rozdíl průměrů mužů a žen v %
PHA	0,827	0,795	4,03
JHČ	0,700	0,674	3,83
JHM	0,728	0,697	4,45
KVK	0,658	0,637	3,23
VYS	0,694	0,672	3,33
HKK	0,708	0,682	3,69
LBK	0,682	0,659	3,59
MSK	0,688	0,661	4,04
OLK	0,689	0,661	4,24
PAK	0,696	0,674	3,25
PLK	0,707	0,682	3,65
STČ	0,709	0,684	3,71
ULK	0,661	0,636	3,84
ZLK	0,694	0,671	3,46

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Tabulka 17 obsahuje průměry HDI pro muže a ženy za období v letech 2005–2020. V každém z krajů vyšší průměrný index lidského rozvoje mají muži. U mužů dosahuje nejnižších výsledků Karlovarský kraj s hodnotou indexu 0,658. Na rozdíl od mužů se ženám daří nejméně v kraji Ústeckém, kde průměrné HDI je ve výši 0,636.

Největší průměrný rozdíl mezi lidským rozvojem mužů a žen se vyskytnul u Jihomoravského kraje, kdy muži dosahují o 4,45 % lepších výsledků. Nejnižší průměrný rozdíl mezi pohlavími je v Karlovarském kraji, zde je HDI mužů o 3,23 % vyšší než je HDI žen.

Tab. 18: Porovnání HDI mužů a žen v rocích 2005 a 2020

HDI				
V %	Rozdíl let 2005 a 2020 u mužů a žen		Rozdíl v pohlavích v roce 2005 a 2020	
	M	Ž	M - Ž	M - Ž

	2020 - 2005	2020 - 2005	2005	2020
PHA	9,62	12,61	5,23	2,44
JHČ	8,05	12,32	5,75	1,73
JHM	10,80	15,64	6,63	2,17
KVK	7,18	10,92	4,86	1,32
VYS	9,34	15,35	5,15	-0,33
HKK	10,47	14,36	5,61	2,02
LBK	10,27	12,19	4,50	2,71
MSK	9,70	14,88	6,20	1,40
OLK	9,03	14,59	7,11	1,92
PAK	9,05	14,04	5,87	1,24
PLK	8,73	13,11	5,66	1,57
STČ	9,73	16,13	6,44	0,57
ULK	7,55	10,48	4,76	1,99
ZLK	9,45	13,78	5,54	1,52

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Všechny hodnoty indexu HDI z roku 2005 jsou menší než v roce 2020 (viz tabulka 18). U mužů došlo k značnému navýšení především v Jihomoravském kraji (10,8 %). O pouhých 7,18 % se liší HDI pro Karlovarský kraj, což značí nejmenší zvrat od roku 2005.

Větší transformace v oblasti HDI jsou zaznamenány u žen. Nejvíce se index HDI změnil ve Středočeském kraji, kde narostl o 16,13 %. Nejmenší změnu zažily ženy Ústeckého kraje, jejichž index HDI od roku 2005 narostl o 10,48 %.

Při pohledu na rozdílnost v pohlavích v roce 2005 jsou hodnoty v Olomouckém kraji pro HDI mužů o 7,11 % vyšší než žen. To je největší rozdíl u krajů mezi oběma indexy.

V roce 2020 se HDI pro tento kraj liší jen o 1,92 %. Záporná hodnota u kraje Vysočina značí, že HDI mužů v roce 2020 je o 0,33 % nižší, jak žen. Pro tento kraj a rok se hodnoty HDI liší nejméně. Největší rozdíly mezi lidským rozvojem mužů od žen jsou v Libereckém kraji (2,71 %), Praze (2,44 %) a v Královéhradeckém kraji (2,02 %).

5.4 Porovnání HDI mezi nejlepšími a nejhoršími kraji

Ze šetření vychází, že nejlepším krajem podle HDI je v každém roce hlavní město Praha. Druhé nejlepší hodnoty HDI má za celé období Jihomoravský kraj. Tabulka 19 zobrazuje, o kolik procent se liší dimenze lidského rozvoje a HDI Prahy od HDI Jihomoravského kraje.

Tab. 19: Relativní změna hodnot Prahy od Jihomoravského kraje

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HI	1,597	1,973	1,954	1,606	1,425	1,506	1,370	1,346
EI	26,546	26,515	25,817	28,081	24,700	26,892	25,613	23,331
II	23,849	23,395	22,714	22,030	22,328	22,818	21,796	21,530
HDI	16,773	16,764	16,326	16,669	15,659	16,519	15,751	14,953
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HI	1,498	1,265	1,090	1,146	1,396	1,814	1,676	1,930
EI	20,393	21,892	19,620	19,901	24,684	24,976	24,829	23,731
II	21,047	21,254	20,945	21,025	20,545	20,130	19,624	18,695
HDI	13,938	14,387	13,510	13,645	15,078	15,194	14,934	14,394

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Všechny hodnoty rozměrů a HDI jsou v každém období vyšší pro Prahu. Jihomoravský kraj nikdy nepřekonal v žádné dimenzi jedinou hodnotu hlavního města Prahy. Nejméně se od sebe odlišují hodnot tvořící HI (nejvíce v roce 2006 o 1,973 %). Dimenze EI se různí hlavně v roce 2008 o 28,081 %, naopak, v roce 2015, se lišila o 19,62 %. U Jihomoravského kraje byl rozměr II nejbližší k Praze v roce 2020, kdy se Praha odlišuje o 18,695 %. Co se týče HDI Prahy, v roce 2015 se odchylovalo o 13,51 %, což je nejmenší vypočtená hodnota. Nejvyšší zaznamenaný rozdíl mezi lidskými rozvoji těchto dvou krajů byl v roce 2005, kdy hodnoty Prahy mají navrch o 16,773 %.

Spodních hodnot dosahuje za roky 2005, 2006, 2011, 2013–2017 a 2020 kraj Karlovarský, ve zbylých sedmi sledovaných období je to kraj Ústecký. Tabulka 20 zachycuje, o kolik procent se liší hodnoty Karlovarského kraje od kraje Ústeckého.

Tab. 20: Relativní změna hodnot Karlovarského kraje od Ústeckého kraje

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HI	1,768	1,735	1,729	1,683	0,981	0,723	1,158	1,553
EI	-2,230	-2,362	5,637	3,080	1,551	1,454	-1,862	1,403
II	-1,159	-1,873	-1,433	-1,967	-2,079	-1,906	-1,656	-2,040
HDI	-0,554	-0,850	1,937	0,909	0,138	0,080	-0,796	0,291
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HI	1,832	1,337	0,960	1,426	0,826	0,114	0,441	0,590
EI	-0,711	-3,300	-1,643	-0,799	-2,917	1,911	3,195	-0,126
II	-1,648	-1,678	-2,655	-1,957	-1,732	-1,800	-2,555	-2,184
HDI	-0,187	-1,232	-1,124	-0,453	-1,287	0,063	0,333	-0,580

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Záporné hodnoty svědčí ve prospěch Ústeckého kraje. Dimenze HI, která se nejvíce lišila v roce 2013 (o 1,832 %), nebyla nikdy Ústeckým krajem překonána.

Index příjmů v Ústeckém kraji nikdy nebyl drobnější než v Karlovarském kraji. V roce 2015 se hodnoty II pro Karlovarský kraj lišily od Ústeckého o 2,655 %.

Rozměr vzdělání se v roce 2007 liší až o 5,637 % ve prospěch Karlovarského kraje. V letech, kdy tento rozměr pro Ústecký kraj dosahuje vyšších hodnot, jsou současně hodnoty lidského rozvoje vyšší. V roce 2007 se index HDI Karlovarského kraje odlišoval nejvíce (o 1,937 %). Nejbliže k sobě byly hodnoty HDI v roce 2018, kdy se lišily o pouhých 0,063 %. V průměru se hodnoty HDI za celé období liší mezi kraji o 0,68 %.

Rozdíly mezi Karlovarským a Ústeckým krajem jsou vůči rozdílům mezi Prahou a Jihomoravským krajem mnohem menší. Karlovarský kraj byl za sledované období v devíti případech z šestnácti na posledním místě. Následující tabulka 21 porovnává hlavní město Prahu s Karlovarským krajem, jakožto nejhorším regionem ve sledovaném období.

Tab. 21: Relativní změna hodnot Prahy od Karlovarského kraje

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
HI	4,429	4,525	4,285	4,233	4,938	5,323	4,788	4,337
EI	48,957	49,758	44,052	53,016	52,161	52,813	54,622	49,315
II	28,074	28,704	28,411	29,616	28,800	30,205	29,253	29,576
HDI	25,829	26,299	24,484	27,390	27,170	27,969	27,940	26,383
Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HI	4,434	4,722	4,686	4,434	5,180	6,033	5,520	5,711
EI	48,990	49,720	49,770	50,433	53,281	49,711	48,174	53,605
II	29,666	29,585	30,101	29,834	29,048	29,585	29,430	29,037
HDI	26,359	26,656	26,823	26,821	27,661	27,179	26,487	27,961
Průměry 2005–2020	HI:	4,85	EI:	50,52	II:	29,31	HDI:	26,85

Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Veškeré hodnoty dimenzí a indexu HDI jsou vyšší pro hlavní město. Ze všech rozměrů se hodnoty HI Prahy liší od Karlovarského kraje nejméně. Zde nejnižší rozdíl mezi Prahou a Karlovarským krajem nastal v roce 2008, kdy Praha dominovala o 4,233 %. Největší propast u indexu HI je ve výši 6,033 %. V průměru let 2005–2020 má Praha o 4,85 % příznivějších výsledků.

V roce 2011 úroveň vzdělání Prahy o 54,622 % lepší. Nejmenší rozdíl byl zaznamenán v roce 2007 (o 44,052 %). Dimenze EI Prahy je v průměru o 50,52 % větší.

Co se týče slušné životní úrovně, nejméně se hodnota liší o 28,074 % v roce 2005 a nejvíce o 30,205 % v roce 2010. V průměru je EI Prahy o 29,31 % vyšší.

HDI pro tyto dva kraje se odlišovaly především v roce 2010, a to o 27,969 %. Nejmenší rozdíl je vykázán v roce 2007, kdy se HDI liší o 24,484 %. V průměru za všechny sledované roky je HDI Prahy větší o 26,85 %.

5.5 Ukazatel GDI v krajích ČR

V příloze P je vypočítán z indexů HDI pro muže a ženy nevyhodnocený ukazatel GDI. Za celé sledované období nastala pouze dvakrát situace, kdy nevyhodnocený index GDI přesahuje hodnotu jedna. Znamená to, že z 224 možných výsledků jsou pouze dvě hodnoty vyšší. Hodnoty více jak 1 indikují vyšší HDI v příslušném kraji a roce pro ženy.

V prvním případě je tomu tak v roce 2019, kdy v Karlovarském kraji jsou hodnoty rovny 1,001. V následujícím roce se hodnoty snížily na 0,987. V druhém případě se jedná o rok 2020 u kraje Vysočina s hodnotou 1,003.

Z přílohy Q, kde je určena nerovnost pohlaví v procentech (tj. vyhodnocené GDI), vyplývá, že hodnoty HDI pro obě pohlaví si byly nejrovnější právě v předešlých dvou popsáných případech.

Tab. 22: Porovnání GDI v letech 2005 a 2020 v %

	2005	2020
PHA	4,97	2,38
JHČ	5,44	1,70
JHM	6,22	2,12
KVK	4,64	1,30
VYS	4,90	0,33
HKK	5,31	1,98
LBK	4,31	2,64
MSK	5,84	1,38
OLK	6,64	1,88
PAK	5,55	1,22
PLK	5,36	1,54
STČ	6,05	0,57
ULK	4,54	1,95
ZLK	5,25	1,50

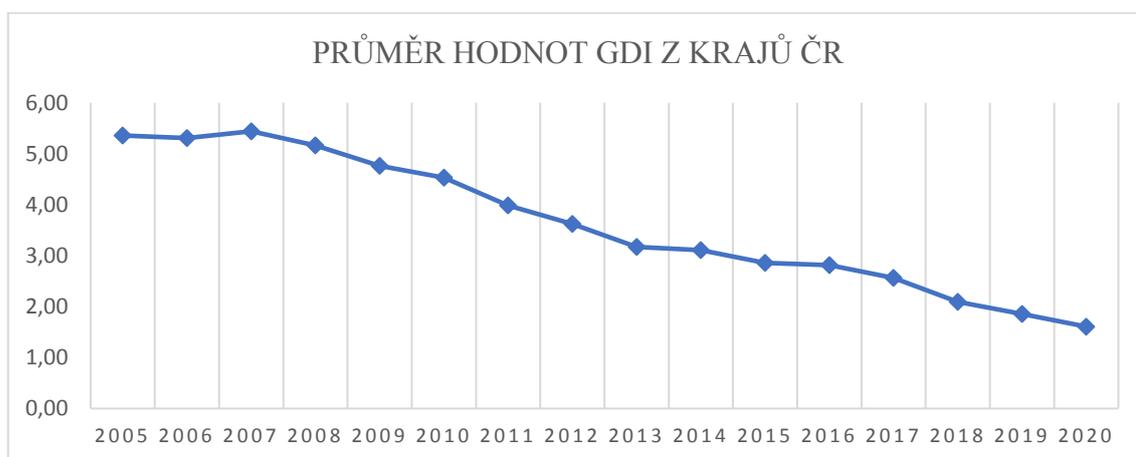
Zdroj: Vlastní výpočty, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

V roce 2005 (viz tabulka 22) se nejvíce liší index GDI v Olomouckém (6,64 %), Jihomoravském (6,22 %) a Středočeském (6,05 %) kraji.

Největší rozdíl v roce 2020 mezi muži a ženami jsou v kraji Libereckém (2,64 %) a v Praze (2,38 %). Nejméně se pak různí v regionu Vysočina s hodnotou 0,33 %.

Při porovnání let 2005 a 2020 se nerovnosti pro všechny kraje snížily. Oproti prvnímu sledovanému období se v roce 2020 nejvíce změnil ukazatel GDI ve Středočeském kraji (z 6,05 % na 0,57 %), nejméně v kraji Libereckém (ze 4,31 % na 2,64 %). V roce 2005 byl nejmenší rozdíl mezi HDI mužů a žen v Ústeckém regionu (4,54 %) a největší (6,64 %) v kraji Olomouckém. V obrázku 13 je zaznamenán ze všech regionů průměr hodnot GDI.

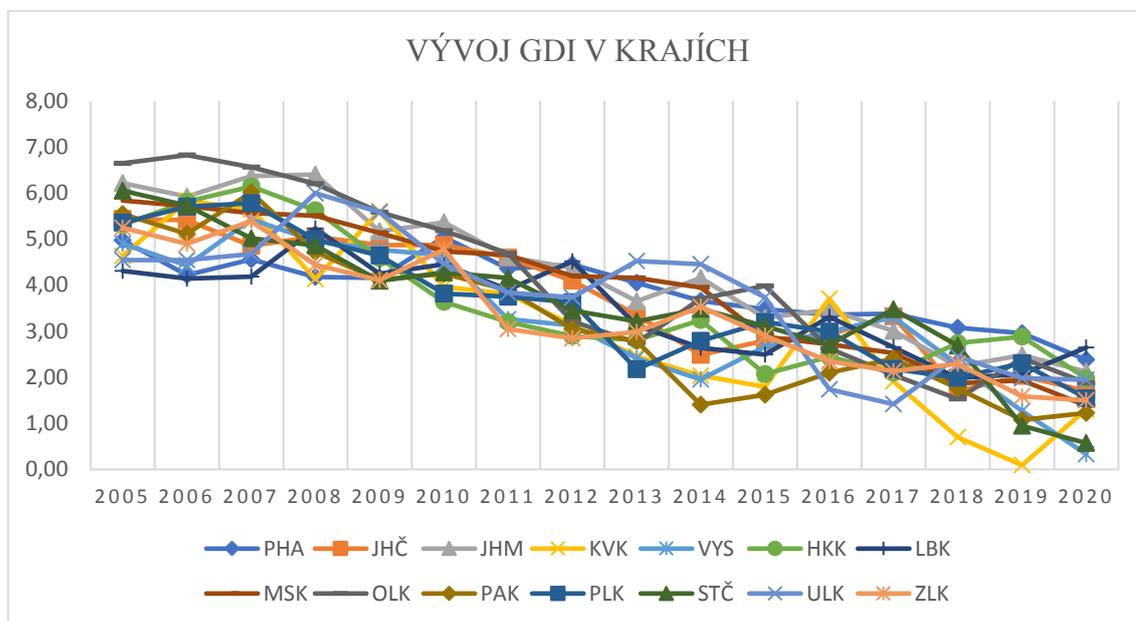
Obr. 13: Průměr hodnot GDI z krajů ČR

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Při pohledu na křivku v obrázku 13 se nerovnosti v roce 2006 snížily, avšak v roce 2007 dosahují své nejvyšší hodnoty. Od tohoto roku dále průměrné GDI stále klesá a tím se přibližuje k hodnotě 0. To značí snižování nerovností mezi muži a ženami.

Obr. 14: Vývoj GDI v krajích ČR v letech 2005–2020

Zdroj: Vlastní zpracování, pomocí dat z ČSÚ (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Z obrázku 14 vyplývá, že největší rozdíl mezi ukazateli lidského rozvoje u mužů a žen měl v roce 2006 Olomoucký kraj s hodnotou indexu GDI 6,82 %. Nejnižší hodnota tohoto ukazatele je evidována v roce 2019 pro Karlovarský kraj s nerovností ve výši 0,09 %.

Závěr

Hlavním cílem bakalářské práce bylo vytvoření metodiky, podle které by bylo možné popsat životní úroveň a životní podmínky obyvatelstva v krajích České republiky za období 2005–2020. Do dílčích cílů patří rozbor pojmů životních podmínek a úrovně obyvatelstva, identifikování klíčových aspektů, které mají vliv na danou problematiku, charakterizování analyzovaných dat a vyhodnocení vývoje životních podmínek a úrovně ve vybraných krajích ČR. Autor se zároveň stanovil za cíl zhotovit metodiku, která pomůže popsat rozdíly mezi pohlavími.

Na počátku práce jsou definovány pojmy životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva společně s pojmy, které souvisí s touto problematikou. Pohledy expertů na uvedené pojmy se různí, avšak se shodují v tom, že na lidský život se lze dívat z objektivního či subjektivního hlediska. Aspekty života mohou být vyjádřeny ekonomickými a sociálními ukazateli. Do ekonomických indikátorů se řadí především sféra tvořená financemi a do sociálních ukazatelů patří faktory jako zdraví a vzdělání, které významně ovlivňují vnímání a hodnocení života lidí.

V druhé kapitole je popsán historický vývoj indikátorů zabývajících se životní úrovní a podmínkami obyvatelstva. První indikátory popisovaly čistě ekonomický vývoj společnosti, a to například ukazatelem hrubého domácího produktu. Takové indikátory byly však neohleduplné k faktorům ovlivňující subjektivní část života. Postupem času však vznikaly daleko komplexnější ukazatele, které braly tyto faktory v potaz. S tím souvisí index lidského rozvoje neboli HDI, který zahrnuje do svého výpočtu hrubé národní příjmy, vzdělání a zdraví. Společně s genderovými rozdíly jsou tyto aspekty zásadní při řešení otázek lidského bytí.

Třetí kapitola se zabývá metodikou výpočtu HDI a genderově vztažného indexu (GDI). Zdrojem těchto metodik jsou technické poznámky rozvojového programu OSN (UNDP) z roku 2020. HDI je odvozeno ve čtyřech krocích – operacionalizace, standardizace ukazatelů, výpočet dílčích indexů a tvorba samotného HDI. Výpočtu indexu GDI, který měří nerovnost lidského rozvoje mezi pohlavími, předchází operacionalizace, odhad GNI mužů a žen, standardizace ukazatelů, výpočet dílčích indexů, výpočet HDI u mužů a žen a srovnání mužské a ženské části indexu HDI.

Ve čtvrté kapitole je na základě metodiky od UNDP 2020, vytvořena metodika upraveného HDI a GDI, díky které je možné změřit lidský rozvoj a genderové nerovnosti v krajích České republiky za vymezené období. Veškeré údaje, které pomáhají tvořit HDI a GDI, jsou převzaty z Českého statistického úřadu.

V poslední kapitole je analyzován vývoj ukazatelů, dimenzí a indexů. Zároveň je uvedeno o kolik se změnilы hodnoty v roce 2020 oproti roku 2005. Nejlepších hodnot ve všech faktorech dosahovala vždy a všude Praha. Nejhorších výsledků dosahovaly kraje Ústecký a Karlovarský. Při výpočtu hodnot HDI bylo zjištěno, že nejhorší úroveň a podmínky pro život mají občané Karlovarského kraje. Z porovnání rozměrů Karlovarského kraje a Prahy vyplývá, že Praha v průměru dosahuje o 26,85 % lepších výsledků indexu HDI. Analýzou rozměrů tvořících HDI u mužů a žen, bylo shledáno, že lepších výsledků v oblasti zdraví dosahují ženy. V této oblasti je však Praha jedinou výjimkou, jelikož právě u indexu zdraví mužů se podařilo dostat přes hodnoty zdraví u žen. Co se týče vzdělání, byla v průměru mužská část populace do roku 2017 vzdělanější. Rok 2018 však přinesl změnu a ženy od tohoto roku dosahují v průměru příznivějších výsledků. V poslední dimenzi slušné životní úrovně, která vychází z průměrných mezd, dominují ve všech krajích muži nad ženami. Z nevyhodnoceného ukazatele GDI plyne, že pouze dvakrát se podařilo ženám překročit životní úroveň mužů ze stejného kraje. Konkrétně se jedná o hodnoty žen z Karlovarského kraje z roku 2019 a Vysočiny z roku 2020. Při vyhodnocení výsledků GDI bylo zjištěno, že nejmenší nerovnost v indexech lidského rozvoje dosahovaly ve stejném období právě tyto dva kraje. V průměru za ČR od roku 2007 se hodnoty GDI každým rokem přibližují k nule, což značí snižování nerovností života mezi muži a ženami.

Pomocí modifikovaného indexu lidského rozvoje a analýzy jeho rozměrů byly identifikovány rozdíly mezi kraji za vymezené období, čímž byl zjištěn vývoj životních podmínek a životní úrovně obyvatelstva v letech 2005–2020.

Seznam použitých zdrojů

- Allardt, E. et al. (1972). *The scandinavian welfare survey*. Finsko.
- BBC. (n.d.). *Human development index (HDI) - The development gap - CCEA - GCSE geography revision - CCEA - BBC bitesize*. BBC Bitesize. Dostupné 25. 03. 2021 z <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zcg7dxs/revision/4>
- Centrum pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. (n.d.). *Co jsou to indikátory*. Dostupné z <https://www.czp.cuni.cz/czp/index.php/cz/cs/oddleni/indikatory-udritelneho-rozvoje/12-co-jsou-to-indikatory>
- Červenka, J. (2003a). Co to je životní úroveň?. *Sociologický magazín*, 2003, (2), 3–4. Dostupné z http://www.socioweb.cz/upl/editorial/download/103_SOCIOweb_2_2003.pdf
- Červenka, J. (2003b). Jak změřit životní úroveň?. *Sociologický magazín*, 2003, (2), 3–4. Dostupné z http://www.socioweb.cz/upl/editorial/download/103_SOCIOweb_2_2003.pdf
- Český statistický úřad (2016). *Nepřímá veřejná podpora výzkumu a vývoje prostřednictvím daňových úlev v zemích EU a vybraných státech světa*. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/90600403/2110031923.pdf/2da93dfa-4bad-477e-84cc-4df4de058370?version=1.0>
- Český statistický úřad (2018). *Naděje dožití aneb kolika let se můžeme dožít v našem kraji?* Dostupné z <https://ocs.ef.jcu.cz/index.php/inproforum/INP2011/paper/viewFile/52/48>
- Český statistický úřad (2020a). *Poznámky k časovým řadám*. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021k.pdf/ff9a9cdc-c5ea-4dc0-9f7f-d2476baf96d?version=1.1>
- Český statistický úřad (2020b). *Metodické vysvětlivky*. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021m02.pdf/1254051f-f0c9-49d3-bce6-56867edf90d8?version=1.1>
- Český statistický úřad (2021a). *Životní podmínky (EU-SILC) - Metodika*. Dostupné 11. 02. 2022, z <https://www.czso.cz/csu/czso/zivotni-podminky-eu-silc-metodika>
- Český statistický úřad (2021b). *4. OBYVATELSTVO*. Dostupné z <https://www.czso.cz/documents/10180/141845536/21mcz04.pdf/a4da96dc-64c5-4216-ad93-ee1dcb7b7bb2?version=1.5>
- Český statistický úřad (2021c). *PRACOVNÍ SÍLA PODLE REGIONŮ SOUDRŽNOSTI A KRAJŮ*. Dostupné 16. 02. 2022, z <https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021041.pdf/e2e167bc-1557-44b9-ad59-0010e3e6073d?version=1.3>
- Český statistický úřad (2021d). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v hl. m. Praze: Časové řady*. Data za Prahu. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xa/obyvatelstvo-xa>
- Český statistický úřad (2021e). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Českých Budějovicích: Časové řady*. Data za Jihočeský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xc/obyvatelstvo-xc>

Český statistický úřad (2021f). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Brně: Časové řady*. Data za Jihomoravský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xb/obyvatelstvo-xb>

Český statistický úřad (2021g). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Karlových Varech: Časové řady*. Data za Karlovarský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xk/obyvatelstvo-xk>

Český statistický úřad (2021h). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Jihlavě: Časové řady*. Data za kraj Vysočina. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xj/obyvatelstvo-xj>

Český statistický úřad (2021i). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Hradci Králové: Časové řady*. Data za Královéhradecký kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xh/obyvatelstvo-xh>

Český statistický úřad (2021j). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Liberci: Časové řady*. Data za Liberecký kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xl/obyvatelstvo-xl>

Český statistický úřad (2021k). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Ostravě: Časové řady*. Data za Moravskoslezský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xt/obyvatelstvo-xt>

Český statistický úřad (2021l). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Olomouci: Časové řady*. Data za Olomoucký kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xm/obyvatelstvo-xm>

Český statistický úřad (2021m). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Pardubicích: Časové řady*. Data za Pardubický kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xe/obyvatelstvo-xe>

Český statistický úřad (2021n). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Plzni: Časové řady*. Data za Plzeňský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xp/obyvatelstvo-xp>

Český statistický úřad (2021o). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ pro Středočeský kraj: Časové řady*. Data za Středočeský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xs/obyvatelstvo-xs>

Český statistický úřad (2021p). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ v Ústí nad Labem: Časové řady*. Data za Ústecký kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xu/obyvatelstvo-xu>

Český statistický úřad (2021q). *Obyvatelstvo – Kraj | ČSÚ ve Zlíně: Časové řady*. Data za Zlínský kraj. Dostupné 19. 03. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xz/obyvatelstvo-xz>

Český statistický úřad (2021r). *Věk a vzdělání populace v hl. m. Praze*. Dostupné 11. 02. 2022, z <https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021002.pdf/aefdad5a-e85d-418e-97ed-e173253b6da7?version=1.3>

Český statistický úřad (2021s). *Věk a vzdělání populace v Jihočeském kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z <https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021005.pdf/bc820da4-b99a-42e9-9efb-807ef0e8abaf?version=1.3>

Český statistický úřad (2021t). *Věk a vzdělání populace v Jihomoravském kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021016.pdf/dc6cd21e-7f03-4155-97f6-e7dd7d9d2290?version=1.3>

Český statistický úřad (2021u). *Věk a vzdělání populace v Karlovarském kraji*.

Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021008.pdf/f3a44a20-144c-457c-b602-af30ecff51ca?version=1.3>

Český statistický úřad (2021v). *Věk a vzdělání populace v kraji Vysočina*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021015.pdf/7b6d68cc-f3d2-4530-af83-6185e704e9c7?version=1.3>

Český statistický úřad (2021w). *Věk a vzdělání populace v Královéhradeckém kraji*.

Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021012.pdf/1064ffb3-3803-40a8-ab4e-ef8ce9245a88?version=1.3>

Český statistický úřad (2021x). *Věk a vzdělání populace v Libereckém kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021011.pdf/dbed51bc-05f4-4a72-98f7-80a1cc2291ce?version=1.3>

Český statistický úřad (2021y). *Věk a vzdělání populace v Moravskoslezském kraji*.

Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021020.pdf/467065e1-c41a-438f-bd6d-7b391c5be8dc?version=1.3>

Český statistický úřad (2021z). *Věk a vzdělání populace v Olomouckém kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021018.pdf/9325853b-3135-44d1-bac1-c81b0f005a9f?version=1.3>

Český statistický úřad (2021aa). *Věk a vzdělání populace v Pardubickém kraji*.

Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021013.pdf/16b3992d-6b4f-4acc-9e63-7708a5f5411a?version=1.3>

Český statistický úřad (2021ab). *Věk a vzdělání populace v Plzeňském kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021006.pdf/4550934c-7986-4055-b444-86b938caf863?version=1.3>

Český statistický úřad (2021ac). *Věk a vzdělání populace ve Středočeském kraji*.

Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021003.pdf/f27089b8-536a-4b1e-92b4-948ae6e306e6?version=1.3>

Český statistický úřad (2021ad). *Věk a vzdělání populace v Ústeckém kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021009.pdf/8546f83c-01fb-49db-b447-a9dc1b27fd2e?version=1.3>

Český statistický úřad (2021ae). *Věk a vzdělání populace ve Zlínském kraji*. Dostupné 11. 02. 2022, z

<https://www.czso.cz/documents/10180/142141245/25013021019.pdf/f480d000-261b-4ba3-bd30-566f07be73d4?version=1.3>

Český statistický úřad (2022a). Dostupné 09. 04. 2022, z <https://www.czso.cz/csu/czso/domov>

Český statistický úřad (2022b). *Informace zveřejňované podle zákona 106/99 Sb., o svobodném přístupu k informacím*. Dostupné 11. 04. 2022, z https://www.czso.cz/csu/czso/informace_zverejnovane_podle_zakona_106_99

Český statistický úřad (2022c). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v hl. m. Praze: Časové řady*. Data za Prahu. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xa/hdp-xa>

Český statistický úřad (2022d). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Českých Budějovicích: Časové řady*. Data za Jihočeský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xc/hdp-xc>

Český statistický úřad (2022e). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Brně: Časové řady*. Data za Jihomoravský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xb/hdp-xb>

Český statistický úřad (2022f). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Karlových Varech: Časové řady*. Data za Karlovarský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xk/hdp-xk>

Český statistický úřad (2022g). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Jihlavě: Časové řady*. Data za kraj Vysočina. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xj/hdp-xj>

Český statistický úřad (2022h). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Hradci Králové: Časové řady*. Data za Královéhradecký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xh/hdp-xh>

Český statistický úřad (2022i). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Liberci: Časové řady*. Data za Liberecký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xl/hdp-xl>

Český statistický úřad (2022j). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Ostravě: Časové řady*. Data za Moravskoslezský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xt/hdp-xt>

Český statistický úřad (2022k). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Olomouci: Časové řady*. Data za Olomoucký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xm/hdp-xm>

Český statistický úřad (2022l). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Pardubicích: Časové řady*. Data za Pardubický kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xe/hdp-xe>

Český statistický úřad (2022m). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Plzni: Časové řady*. Data za Plzeňský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xp/hdp-xp>

Český statistický úřad (2022n). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ pro Středočeský kraj: Časové řady*. Data za Středočeský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xs/hdp-xs>

Český statistický úřad (2022o). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ v Ústí nad Labem: Časové řady*. Data za Ústecký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xu/hdp-xu>

Český statistický úřad (2022p). *HDP, regionální účty – Kraj | ČSÚ ve Zlíně: Časové řady*. Data za Zlínský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xz/hdp-xz>

Český statistický úřad (2022q). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v hl. m. Praze: Časové řady*. Data za Prahu. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xa/mzdy-xa>

Český statistický úřad (2022r). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Českých Budějovicích: Časové řady*. Data za Jihočeský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xc/mzdy-xc>

Český statistický úřad (2022s). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Brně: Časové řady*. Data za Jihomoravský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xb/mzdy-xb>

Český statistický úřad (2022t). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Karlových Varech: Časové řady*. Data za Karlovarský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xk/mzdy-xk>

Český statistický úřad (2022u). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Jihlavě: Časové řady*. Data za kraj Vysočina. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xj/mzdy-xj>

Český statistický úřad (2022v). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Hradci Králové: Časové řady*. Data za Královéhradecký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xh/mzdy-xh>

Český statistický úřad (2022w). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Liberci: Časové řady*. Data za Liberecký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xl/mzdy-xl>

Český statistický úřad (2022x). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Ostravě: Časové řady*. Data za Moravskoslezský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xt/mzdy-xt>

Český statistický úřad (2022y). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Olomouci: Časové řady*. Data za Olomoucký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xm/mzdy-xm>

Český statistický úřad (2022z). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Pardubicích: Časové řady*. Data za Pardubický kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xe/mzdy-xe>

Český statistický úřad (2022aa). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Plzni: Časové řady*. Data za Plzeňský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xp/mzdy-xp>

- Český statistický úřad (2022ab). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ pro Středočeský kraj: Časové řady*. Data za Středočeský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xs/mzdy-xs>
- Český statistický úřad (2022ac). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ v Ústí nad Labem: Časové řady*. Data za Ústecký kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xu/mzdy-xu>
- Český statistický úřad (2022ad). *Mzdy, náklady práce – Kraj | ČSÚ ve Zlíně: Časové řady*. Data za Zlínský kraj. Dostupné 10. 04. 2021, z <https://www.czso.cz/csu/xz/mzdy-xz>
- Čistý ekonomický blahobyt. (2019, 12. října). Dostupné z <https://www.euroekonom.sk/ekonomika/vseobecna-ekonomicka-teoria/gnp-a-nnp-cisty-ekonomicky-blahobyt-new/>
- Databáze strategií. (n.d.). *Index vzdělanosti*. Dostupné 12. 04. 2022 z <https://www.databaze-strategie.cz/cz/sck/ukazatele-indikatory/index-vzdelanosti>
- GHS Index. (2020). *GHS Index*. Dostupné 18. 12. 2021 z <https://www.ghsindex.org/>
- Jílek, J. (2007). *Ekonomické a sociální indikátory*. Praha, Česko: Futura.
- Knotek, E. S. (2007). How Useful is Okun's Law? *Economic Review*, 92(4), 73–103. Retrieved from <https://www.kansascityfed.org/documents/955/2007-How%20Useful%20is%20Okun's%20Law%3F.pdf>
- Koreleski, D. (2007). *Living Standart vs Life Quality*. Dostupné 31. 03. 2021 z http://www.oeconomia.actapol.net/pub/6_3_65.pdf
- Payne, J. (2005). *Kvalita života a zdraví*. Praha, Česko: Triton.
- Mareš, P. (1998). *Nezaměstnanost jako sociální problém* (2. vyd). Praha, Česko: Sociologické Nakladatelství.
- Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (2020). *Vývoj vybraných ukazatelů životní úrovně v ČR v letech 1993 - 2019*. Dostupné 09. 04. 2021 z <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225504/VC3BDvoj+vybranC3BDch+ukazatelC5AF+v+letech+1993-2019+28129.pdf/70375330-e33e-b6c9-3329-e113175d64f2>
- Mozaika. (n.d.). *Střední délka života při narození – ženy, Life expectancy at birth – women*. Dostupné 18. 2. 2022 z <https://mozaika-ur.cz/cz/indikatory/stredni-delka-zivota-pri-narozeni-zeny>
- Noorbakhsh, F. (1988). A Modified Human Development Index. *World Development*, 26(3), 517–528. doi: 10.1016/S0305-750X(97)10063-8
- Oakley, A. (2000). *Pohlaví, gender a společnost*. Praha, Česko: Portál.
- Smith, A. (2017). *Bohatství národů (Pojednání o podstatě a původu bohatství národů)*. Praha, Česko: Grada.
- Sova, V. (1978). *Životní úroveň a její plánování*. Praha, Česko: Svoboda.
- Syrovátka, M. (2008). *Jak (ne)měřit kvalitu života: Kritické pohledy na index lidského rozvoje*. Dostupné 31. 03. 2021 z https://www.development.upol.cz/uploads/dokumenty/Syrovatka_HDI.pdf

Tuček, M. (2003). *Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí*. Praha, Česko: Sociologické nakladatelství.

United Nations Development Programme (n.d.). *Ten years of human development*. Dostupné 21. 03. 2021 z <https://hdr.undp.org/en/content/ten-years-human-development-0>

United Nations Development Programme (2015). *Technical notes: Calculating the human development indices*. Dostupné z https://hdr.undp.org/sites/default/files/hdi_training.pdf

United Nations Development Programme (2020). *Technical notes: Calculating the human development indices*. Dostupné z https://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2020_technical_notes.pdf

Wellbeing v Evropě (2018). *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD)*. Dostupné 21. 04. 2022 z <https://www.geoinformatics.upol.cz/dprace/bakalarske/lefler19/oecd.html>

Seznam tabulek

Tab. 1: Postup vypracování HDI	20
Tab. 2: Maximální a minimální hodnoty pro standardizaci HDI.....	22
Tab. 3: Kategorizace HDI.....	23
Tab. 4: Postup vypracování GDI	25
Tab. 5: Minimální a maximální hodnoty rozměrových indexů	27
Tab. 6: Kategorizace GDI.....	29
Tab. 7: Maximální a minimální hodnoty pro upravené rozměry HDI.....	34
Tab. 8: Standardizace ukazatelů pro GDI krajů.....	38
Tab. 9: Vybrané absolutní a relativní změny naděje na dožití.....	43
Tab. 10: Pořadí rozměru dlouhý a zdravý život.....	44
Tab. 11: Vzdelanostní struktura a její porovnání v letech 2005 a 2020	47
Tab. 12: Pořadí v dimenzi vzdělávání	48
Tab. 13: Porovnání dimenze vzdělání mužů a žen za roky 2005 a 2020.....	50
Tab. 14: Pořadí krajů, mužů a žen v letech 2005–2020.....	51
Tab. 15: Porovnání HDI z roku 2020 s rokem 2005.....	53
Tab. 16: Pořadí krajů podle HDI	54
Tab. 17: Průměr HDI pro pohlaví za sledované období	56
Tab. 18: Porovnání HDI mužů a žen v rocích 2005 a 2020.....	56
Tab. 19: Relativní změna hodnot Prahy od Jihomoravského kraje	58
Tab. 20: Relativní změna hodnot Karlovarského kraje od Ústeckého kraje	58
Tab. 21: Relativní změna hodnot Prahy od Karlovarského kraje.....	59
Tab. 22: Porovnání GDI v letech 2005 a 2020 v %.....	60

Seznam obrázků

Obr. 1: Vývoj ukazatele naděje na dožití v ČR za průměry krajů v letech 2005–2020 ..	40
Obr. 2: Vývoj indexu zdraví v ČR v letech 2005–2020	41
Obr. 3: Vývoj naděje na dožití v krajích ČR v letech 2005–2020	42
Obr. 4: Index dlouhého a zdravého života u mužů a žen v Praze v letech 2005–2020 ..	45
Obr. 5: Ukazatel vzdělanosti v ČR v letech 2005–2020	46
Obr. 6: Struktura obyvatelstva v ČR podle vzdělání v letech 2005–2020	46
Obr. 7: Ukazatel vzdělanosti v krajích ČR v letech 2005–2020	47
Obr. 8: Ukazatel GDP na 1 obyvatele v krajích ČR v letech 2005–2020	49
Obr. 9: Vývoj HDI v krajích ČR v letech 2005–2020	52
Obr. 10: Průměrné hodnoty HDI za kraje ČR v letech 2005–2020	53
Obr. 11: Vývoj ukazatele HDI u mužů v letech 2005–2020	55
Obr. 12: Vývoj ukazatele HDI u žen v letech 2005–2020	55
Obr. 13: Průměr hodnot GDI z krajů ČR	61
Obr. 14: Vývoj GDI v krajích ČR v letech 2005–2020	62

Seznam zkratek

BM	Bez maturity
CZ–ISCED	Česká klasifikace vzdělávání
CZ–NUTS	Klasifikace územních celků v České republice
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EI	Index vzdělání (Education Index)
EU-SILC	Publikace příjmů a životních podmínek
EYSI	Očekávaná délka studia (Expected Years of Schooling)
GDI	Genderově vztažený index (Gender Development Index)
GDP	Hrubý domácí produkt (Gross Domestic Product)
GHS	Globální index zdravotní bezpečnosti (Global Health Security Index)
GNI	Hrubý národní příjem (Gross National Income)
HDI	Index lidského rozvoje (Human development index)
HDP	Hrubý domácí produkt
HI	Index zdraví (Health Index)
HKK	Královéhradecký kraj
HNP	Hrubý národní příjem
II	Index příjmů (Income Index)
IV	Index vzdělanosti
JHČ	Jihočeský kraj
JHM	Jihomoravský kraj
KVK	Karlovarský kraj
LBK	Liberecký kraj

LEI	Ukazatel střední délky života
MN	Maturita a nástavba
MSK	Moravskoslezský kraj
MYSI	Průměrná délka školní docházky (Mean Years of Schooling)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Organisation for Economic Co-operation and Development)
OLK	Olomoucký kraj
OSN	Organizace spojených národů
OV	Vysokoškolské a vyšší odborné vzdělání
PAK	Pardubický kraj
PHA	Hlavní město Praha
PLK	Plzeňský kraj
PPP	Parita kupní síly (Purchasing Power Parity)
QOL	Kvalita života (Quality of Life)
SŠ	Střední škola
STČ	Středočeský kraj
ULK	Ústecký kraj
USD	Americký dolar
UNDP	Rozvojový program OSN (United Nations Development Programme)
USA	Spojené státy americké
VYS	Kraj Vysočina
ZBV	Základní vzdělání a bez vzdělání
ZLK	Zlínský kraj

Seznam příloh

- Příloha A:** Naděje na dožití při narození v regionech ČR
- Příloha B:** Struktura obyvatelstva podle vzdělání v krajích ČR
- Příloha C:** GDP na obyvatele v krajích ČR od r. 2005 do 2020
- Příloha D:** Hodnoty ukazatele HI (standardizované LEI) v krajích ČR
- Příloha E:** Hodnoty ukazatele EI (standardizované IV) v krajích ČR
- Příloha F:** Hodnoty ukazatele II (standardizované GDPpc) v krajích ČR
- Příloha G:** Index HDI v krajích ČR
- Příloha H:** Naděje na dožití při narození v krajích ČR u mužů a žen
- Příloha I:** Struktura vzdělání u mužů a žen v krajích ČR
- Příloha J:** Data pro výpočet GDPpc v krajích ČR
- Příloha K:** Indikátor GDPpc pro muže a ženy v krajích ČR v letech 2005–2020
- Příloha L:** Rozměr zdraví u pohlaví v krajích ČR v letech 2005–2020
- Příloha M:** Rozměr vzdělání u pohlaví v krajích ČR v letech 2005–2020
- Příloha N:** Rozměr slušné životní úrovně u pohlaví v krajích ČR v letech 2005–2020
- Příloha O:** HDI pro muže a ženy v krajích ČR v letech 2005–2020
- Příloha P:** Nevyhodnocený ukazatel GDI
- Příloha Q:** GDI v krajích ČR v letech 2005–2020
- Příloha R:** Relativní rozdíl rozměru HI u žen a mužů v Praze
- Příloha S:** Relativní změna rozměru EI u žen a mužů v ČR

Příloha A: Naděje na dožití při narození v regionech ČR

																		V letech	
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměr	
		ČR	PHA	77,4	77,9	78,2	78,4	78,7	78,8	79,1	79,4	79,6	79,9	80,0	80,1	80,4	80,6	80,7	80,5
JHČ	76,3		76,7	77,2	77,2	77,4	77,6	77,9	78,1	78,2	78,5	78,6	78,8	79,2	79,2	79,3	79,1	78,1	
JHM	76,5		76,7	77,1	77,5	77,8	78,0	78,3	78,6	78,7	79,1	79,3	79,4	79,6	79,5	79,7	79,4	78,5	
KVK	75,0		75,4	75,8	76,1	75,9	75,9	76,4	76,9	77,1	77,2	77,3	77,5	77,4	77,2	77,5	77,2	76,6	
VYS	76,6		77,0	77,7	77,9	78,0	78,1	78,4	78,5	78,8	79,3	79,5	79,7	79,9	79,9	79,7	79,1	78,6	
HKK	76,9		77,2	77,4	77,8	77,9	78,0	78,4	78,5	78,7	79,1	79,3	79,4	79,8	79,9	79,8	79,6	78,6	
LBK	75,8		76,3	76,4	76,6	76,9	77,3	77,7	77,9	78,0	78,3	78,4	78,6	78,7	78,6	78,9	78,8	77,7	
MSK	75,0		75,4	75,8	75,9	76,0	76,2	76,4	76,6	76,9	77,2	77,4	77,6	77,8	77,8	77,9	77,4	76,7	
OLK	76,3		76,5	76,8	77,0	77,0	77,1	77,5	77,7	77,8	78,3	78,4	78,3	78,6	78,7	78,9	78,4	77,7	
PAK	76,4		76,7	76,9	77,2	77,7	77,7	77,6	77,8	78,1	78,8	79,1	79,2	79,4	79,4	79,4	79,0	78,2	
PLK	76,1		76,4	76,9	77,2	77,3	77,6	77,8	78,1	78,3	78,7	78,8	78,7	78,9	78,9	79,2	78,9	78,0	
STČ	75,6		76,1	76,6	76,9	77,0	77,3	77,7	77,8	78,0	78,5	78,7	78,8	79,0	78,9	79,1	78,9	77,8	
ULK	74,0		74,4	74,8	75,1	75,4	75,5	75,8	76,0	76,1	76,4	76,7	76,7	77,0	77,1	77,3	76,9	76,0	
ZLK	76,0		76,3	76,9	77,0	77,2	77,4	77,6	77,9	78,1	78,2	78,6	78,8	78,9	79,1	79,2	78,5	77,9	
	Průměr	76,0	76,4	76,7	77,0	77,2	77,3	77,6	77,8	78,0	78,4	78,6	78,7	78,9	78,9	79,1	78,7	77,8	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Příloha B: Struktura obyvatelstva podle vzdělání v krajích ČR

(V tis.)		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	ZBV	132,5	128,0	123,4	122,1	116,3	106,5	97,8	98,6	91,2	86,5	88,0	83,0	80,8	85,9	82,7	80,5
	BM	243,9	234,2	227,1	205,3	220,9	211,9	213,6	212,8	221,3	209,1	200,0	193,1	194,1	182,0	184,8	182,0
	MN	421,2	437,3	458,4	470,4	470,5	460,5	431,1	427,0	420,1	425,5	438,5	419,0	401,1	408,3	416,6	429,0
	OV	229,8	239,9	238,3	273,8	280,2	317,4	333,3	340,7	345,3	348,5	352,3	384,9	411,5	420,5	421,9	423,9
JHČ	ZBV	107,0	107,4	104,2	99,6	95,5	92,4	88,9	87,8	82,8	80,2	78,3	77,2	73,7	74,3	75,6	75,2
	BM	205,0	201,9	204,0	201,6	199,9	201,6	204,6	205,0	190,7	195,7	199,9	193,6	192,4	197,3	199,8	196,8
	MN	173,6	173,4	177,4	187,9	188,1	191,0	184,7	177,0	185,8	184,7	180,8	190,1	189,5	183,6	179,5	183,2
	OV	46,1	53,3	54,8	54,8	62,5	60,9	64,2	71,9	81,4	79,7	80,8	78,6	83,7	84,6	86,2	87,0
JHM	ZBV	195,0	184,2	188,7	181,8	166,8	159,2	156,4	147,6	138,8	135,2	127,2	115,9	127,9	130,9	129,1	127,1
	BM	340,5	344,5	329,8	330,0	338,3	340,5	327,7	326,1	316,2	319,0	307,9	315,0	321,4	313,4	317,6	308,8
	MN	305,5	318,6	325,3	338,2	331,8	328,9	336,3	332,2	331,2	336,5	344,0	328,7	323,0	328,1	322,1	325,7
	OV	120,7	122,1	132,1	135,4	153,2	162,3	177,5	191,9	211,1	205,8	217,2	236,1	223,9	225,1	230,2	238,2
KVK	ZBV	68,1	64,4	59,3	62,9	65,5	60,4	56,8	56,2	52,9	52,0	51,6	51,1	50,5	47,9	46,7	49,4
	BM	98,2	102,0	99,4	101,5	99,5	97,7	100,3	94,4	97,0	96,0	95,9	92,5	94,8	92,1	89,9	89,1
	MN	73,7	74,8	83,1	82,3	77,1	84,4	82,9	82,5	82,1	82,1	80,2	80,8	77,8	80,1	82,5	85,6
	OV	17,9	17,4	18,3	16,6	21,9	20,1	19,0	25,1	24,6	25,1	26,4	28,9	29,0	31,2	31,3	25,5
VYS	ZBV	89,3	83,7	79,1	79,3	75,1	74,1	71,1	67,8	67,5	64,2	61,2	64,0	61,4	53,4	55,6	56,9
	BM	179,4	177,8	186,3	178,5	174,9	173,6	172,6	171,5	176,6	174,4	174,9	174,5	164,7	161,5	161,2	157,2
	MN	131,0	134,3	132,3	140,1	148,8	148,4	144,2	143,0	141,1	138,4	137,0	133,1	141,8	148,8	151,0	146,5
	OV	35,4	37,5	38,8	41,7	42,5	43,9	48,8	53,8	49,8	57,1	60,1	61,1	63,4	67,0	62,9	69,7
HKK	ZBV	86,6	84,5	85,4	85,3	78,5	71,2	73,1	66,7	60,7	64,4	64,5	65,6	63,6	59,6	57,1	57,8
	BM	190,8	182,3	181,8	178,5	184,9	182,1	177,2	178,6	183,6	175,4	171,6	169,5	158,1	154,3	159,2	160,9
	MN	147,4	152,1	157,5	160,2	157,7	165,2	166,2	165,4	161,2	161,7	162,6	160,5	168,4	168,4	167,6	167,2
	OV	40,2	49,0	46,8	50,5	54,5	55,6	56,4	61,1	64,8	67,5	69,2	72,0	76,0	83,3	81,5	79,7
LBK	ZBV	78,5	79,3	78,0	79,0	71,1	64,2	65,9	70,0	64,7	61,5	61,0	56,8	58,9	61,0	57,8	56,2
	BM	151,2	151,4	149,9	149,8	156,4	150,0	150,4	145,7	142,4	139,6	140,2	141,6	137,1	133,6	138,0	141,2
	MN	103,7	105,6	111,7	113,9	112,5	121,1	110,6	110,4	108,9	117,6	119,4	116,1	119,7	120,8	122,4	118,3
	OV	28,0	28,0	28,1	28,3	33,4	38,3	44,5	44,8	54,6	51,5	49,1	55,4	54,4	54,6	52,6	55,7
MSK	ZBV	235,9	226,5	222,5	229,2	214,8	201,5	200,7	192,4	182,1	177,4	177,3	169,3	158,5	156,4	159,3	152,1
	BM	435,1	420,7	425,1	414,2	396,4	395,9	404,9	388,4	381,3	377,7	370,3	368,2	357,7	356,3	367,8	353,1
	MN	303,4	320,4	320,8	325,9	338,6	337,7	321,7	332,5	329,1	339,1	328,9	327,3	333,6	334,6	327,8	340,0
	OV	89,7	96,6	100,3	102,0	121,7	132,0	126,3	135,6	152,1	145,8	158,5	167,2	177,5	175,5	164,6	170,5

OLK	ZBV	109,3	110,0	115,3	108,8	99,2	103,6	96,2	91,3	91,6	81,9	78,3	78,0	78,5	77,0	83,6	83,2
	BM	220,6	232,2	220,2	212,6	213,7	206,2	198,8	209,3	204,4	206,1	205,7	201,4	187,8	191,7	195,4	179,6
	MN	157,7	148,2	157,7	176,5	186,8	183,0	179,3	176,2	179,4	175,3	170,5	177,4	186,1	187,5	170,5	174,0
	OV	53,6	55,4	56,1	54,0	51,9	57,4	71,8	67,8	67,5	77,6	85,1	81,4	83,8	78,2	84,4	95,7
PAK	ZBV	82,2	83,4	81,4	76,1	74,3	70,4	71,5	70,2	65,5	56,6	60,1	61,4	57,8	58,9	60,9	58,3
	BM	174,9	180,4	181,6	181,7	178,6	174,7	169,3	172,7	161,2	167,2	166,3	160,5	155,5	156,3	158,0	154,1
	MN	130,9	126,5	134,4	137,2	139,6	148,2	144,8	145,3	153,6	147,6	143,8	147,0	151,6	154,2	151,8	157,3
	OV	39,2	39,2	35,9	42,6	48,4	47,7	53,9	50,9	58,1	66,3	67,0	67,6	71,2	67,7	67,8	70,0
PLK	ZBV	94,8	91,3	84,8	84,1	84,5	76,2	71,0	71,2	65,7	62,7	68,3	67,3	66,2	63,0	64,4	68,3
	BM	185,1	180,5	183,8	185,3	184,5	184,8	181,4	178,7	179,4	179,4	178,8	178,4	182,3	179,0	182,4	176,6
	MN	150,7	160,4	161,2	162,8	165,8	172,4	173,9	168,2	171,8	176,3	167,7	167,0	160,4	166,1	167,1	176,3
	OV	39,8	41,4	48,1	52,4	57,4	59,2	63,7	71,7	72,5	71,0	75,4	77,3	81,8	83,8	80,9	77,3
STČ	ZBV	192,1	187,5	188,3	189,4	174,9	168,2	156,8	153,4	148,0	144,4	141,0	145,9	140,4	145,6	140,1	146,0
	BM	393,4	387,8	389,6	388,1	401,3	398,0	389,2	377,8	383,0	374,9	387,0	390,7	379,5	366,2	381,5	391,6
	MN	310,9	331,5	342,9	350,8	363,6	369,7	381,3	388,0	383,2	387,2	383,5	378,4	398,0	401,7	406,5	389,2
	OV	79,4	83,7	88,7	104,4	115,2	127,7	145,0	163,3	173,6	186,9	188,6	186,2	189,8	203,1	200,2	212,5
ULK	ZBV	169,2	165,0	174,8	175,2	166,4	159,0	150,0	151,4	144,4	137,3	138,8	134,4	130,3	140,1	142,9	135,6
	BM	266,2	269,3	270,4	278,2	288,3	283,8	271,9	269,2	260,2	254,9	256,7	257,8	253,3	245,1	244,4	253,6
	MN	216,3	216,4	215,3	215,3	208,9	212,0	217,4	210,5	220,4	218,5	218,9	219,6	222,0	226,9	219,9	222,7
	OV	41,1	44,9	37,8	37,9	46,7	53,8	61,4	67,8	71,9	84,4	78,8	80,8	84,8	77,6	82,3	77,5
ZLK	ZBV	104,4	103,0	102,0	102,6	98,1	93,5	89,5	83,3	80,8	74,9	73,9	73,6	68,8	66,6	69,1	68,0
	BM	198,8	199,1	195,9	192,5	185,8	190,2	196,2	192,4	192,2	192,4	191,5	188,8	184,9	184,3	183,1	183,1
	MN	153,7	156,3	158,5	158,3	167,3	164,1	158,6	162,9	161,0	159,4	154,5	160,0	165,5	165,8	165,7	163,4
	OV	46,2	46,2	50,6	55,5	57,8	60,1	61,3	65,4	68,3	74,0	79,4	76,1	77,5	78,6	76,3	79,2

Zdroj: Český statistický úřad (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), zpracováno autorem, 2022

Příloha C: GDP na obyvatele v krajích ČR od r. 2005 do 2020

V Kč

ROK	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	708 200	758 020	836 939	870 291	838 080	862 444	856 151	858 559
JHČ	286 132	302 649	316 540	318 904	315 357	312 784	315 115	323 248
JHM	285 029	306 324	338 975	365 978	352 562	355 167	363 284	368 337
KVK	242 778	249 888	271 078	271 316	273 170	266 167	270 583	268 021
VYS	263 171	282 186	308 831	305 177	302 964	299 891	313 878	321 295
HKK	274 548	286 588	312 744	320 260	319 188	318 478	323 559	324 940
LBK	266 485	280 680	289 290	292 223	280 704	285 941	292 973	296 158
MSK	263 457	277 145	302 894	317 645	300 665	307 469	323 213	327 488
OLK	234 705	246 319	267 878	279 771	274 629	279 429	290 648	293 249
PAK	256 034	280 473	306 230	309 541	299 856	302 305	317 340	300 829
PLK	298 889	327 285	343 401	334 946	340 058	345 546	353 913	345 611
STČ	297 922	327 085	353 798	364 982	343 466	334 970	349 676	352 340
ULK	256 541	273 508	290 732	298 837	302 609	292 167	293 426	296 217
ZLK	255 738	279 520	301 566	324 093	315 167	312 807	322 348	322 790
ROK	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	876 359	911 777	975 271	1 009 835	1 061 767	1 136 744	1 201 993	1 156 808
JHČ	325 171	334 700	351 908	360 689	388 721	407 549	436 068	432 736
JHM	382 527	389 046	415 760	422 688	447 205	480 674	512 973	514 073
KVK	271 486	278 928	287 508	295 863	315 090	324 453	339 361	332 037
VYS	325 700	341 723	354 802	368 002	393 460	403 867	434 688	445 597
HKK	332 914	348 303	372 872	392 482	427 537	447 751	480 479	481 323
LBK	301 907	318 858	336 360	346 725	369 436	387 169	412 356	405 455
MSK	319 227	341 300	358 407	371 721	390 391	415 513	424 197	415 009
OLK	295 367	311 025	332 055	345 770	372 595	392 463	418 525	419 302
PAK	308 073	327 801	346 772	360 648	389 192	408 366	426 934	436 259
PLK	362 226	381 445	401 079	414 514	439 561	458 985	476 533	467 736
STČ	348 241	370 779	391 625	413 124	439 282	450 679	498 482	475 908
ULK	294 304	302 959	328 369	326 270	343 902	355 556	387 291	371 401
ZLK	330 503	356 565	372 940	385 553	411 341	425 150	460 088	452 650

Zdroj: Český statistický úřad (2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), zpracováno autorem, 2022

Příloha D: Hodnoty ukazatele HI (standardizované LEI) v krajích ČR

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	0,883	0,890	0,895	0,899	0,903	0,905	0,910	0,913
JHČ	0,866	0,872	0,879	0,880	0,883	0,886	0,890	0,893
JHM	0,870	0,873	0,878	0,885	0,890	0,892	0,897	0,901
KVK	0,846	0,852	0,858	0,862	0,860	0,860	0,868	0,875
VYS	0,870	0,877	0,888	0,890	0,893	0,894	0,899	0,899
HKK	0,875	0,880	0,883	0,889	0,890	0,893	0,898	0,900
LBK	0,858	0,867	0,868	0,870	0,876	0,882	0,887	0,890
MSK	0,846	0,852	0,858	0,860	0,861	0,865	0,867	0,871
OLK	0,866	0,870	0,874	0,877	0,877	0,879	0,885	0,888
PAK	0,868	0,872	0,876	0,881	0,888	0,888	0,886	0,890
PLK	0,863	0,868	0,875	0,880	0,882	0,886	0,890	0,893
STČ	0,855	0,863	0,871	0,875	0,877	0,882	0,887	0,889
ULK	0,831	0,837	0,844	0,848	0,852	0,853	0,858	0,862
ZLK	0,861	0,866	0,875	0,877	0,879	0,882	0,887	0,891
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	0,917	0,921	0,923	0,924	0,929	0,932	0,934	0,931
JHČ	0,895	0,900	0,901	0,905	0,911	0,910	0,913	0,909
JHM	0,904	0,909	0,913	0,914	0,916	0,916	0,919	0,913
KVK	0,878	0,879	0,881	0,885	0,884	0,879	0,885	0,881
VYS	0,904	0,913	0,916	0,919	0,921	0,922	0,919	0,909
HKK	0,902	0,909	0,912	0,914	0,920	0,922	0,920	0,917
LBK	0,892	0,897	0,899	0,902	0,903	0,901	0,907	0,904
MSK	0,875	0,880	0,884	0,887	0,889	0,889	0,890	0,883
OLK	0,889	0,897	0,899	0,897	0,902	0,903	0,906	0,898
PAK	0,895	0,904	0,910	0,911	0,914	0,914	0,914	0,907
PLK	0,897	0,903	0,904	0,903	0,906	0,907	0,910	0,907
STČ	0,892	0,900	0,904	0,905	0,907	0,906	0,909	0,906
ULK	0,862	0,868	0,873	0,873	0,876	0,878	0,881	0,875
ZLK	0,894	0,896	0,901	0,905	0,906	0,909	0,911	0,900

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Příloha E: Hodnoty ukazatele EI (standardizované IV) v krajích ČR

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	0,576	0,586	0,592	0,612	0,614	0,634	0,643	0,645
JHČ	0,433	0,441	0,446	0,455	0,466	0,468	0,471	0,477
JHM	0,455	0,464	0,470	0,478	0,492	0,500	0,512	0,523
KVK	0,387	0,392	0,411	0,400	0,403	0,415	0,416	0,432
VYS	0,420	0,430	0,433	0,443	0,453	0,456	0,464	0,473
HKK	0,435	0,451	0,450	0,457	0,465	0,478	0,479	0,489
LBK	0,408	0,409	0,415	0,416	0,430	0,452	0,453	0,450
MSK	0,411	0,423	0,427	0,427	0,448	0,458	0,451	0,464
OLK	0,429	0,424	0,427	0,439	0,449	0,451	0,472	0,468
PAK	0,432	0,428	0,429	0,445	0,456	0,464	0,471	0,468
PLK	0,429	0,440	0,454	0,460	0,466	0,479	0,490	0,497
STČ	0,428	0,438	0,443	0,453	0,466	0,477	0,493	0,506
ULK	0,396	0,401	0,389	0,388	0,397	0,409	0,424	0,426
ZLK	0,427	0,430	0,437	0,442	0,454	0,459	0,460	0,472
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	0,649	0,656	0,659	0,675	0,684	0,687	0,688	0,691
JHČ	0,497	0,496	0,496	0,500	0,508	0,505	0,504	0,507
JHM	0,539	0,538	0,551	0,563	0,548	0,550	0,551	0,558
KVK	0,435	0,438	0,440	0,448	0,446	0,459	0,465	0,450
VYS	0,466	0,478	0,484	0,481	0,493	0,511	0,504	0,511
HKK	0,496	0,498	0,502	0,504	0,517	0,531	0,529	0,526
LBK	0,471	0,477	0,475	0,487	0,486	0,486	0,486	0,489
MSK	0,477	0,479	0,484	0,492	0,505	0,506	0,496	0,507
OLK	0,470	0,486	0,495	0,496	0,504	0,500	0,493	0,510
PAK	0,489	0,504	0,499	0,502	0,514	0,509	0,506	0,514
PLK	0,504	0,507	0,503	0,506	0,508	0,517	0,512	0,509
STČ	0,512	0,521	0,521	0,516	0,525	0,531	0,530	0,529
ULK	0,438	0,453	0,448	0,452	0,460	0,450	0,450	0,450
ZLK	0,477	0,488	0,493	0,493	0,502	0,506	0,501	0,505

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), 2022

Příloha F: Hodnoty ukazatele II (standardizované GDPpc) v krajích ČR

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	0,872	0,883	0,897	0,903	0,898	0,902	0,901	0,901
JHČ	0,735	0,744	0,751	0,752	0,750	0,749	0,750	0,754
JHM	0,735	0,746	0,761	0,773	0,767	0,768	0,771	0,773
KVK	0,711	0,715	0,727	0,727	0,728	0,724	0,727	0,725
VYS	0,723	0,733	0,747	0,745	0,744	0,742	0,749	0,753
HKK	0,729	0,736	0,749	0,752	0,752	0,752	0,754	0,755
LBK	0,725	0,732	0,737	0,739	0,732	0,735	0,739	0,741
MSK	0,723	0,731	0,744	0,751	0,743	0,746	0,754	0,756
OLK	0,705	0,713	0,725	0,732	0,729	0,732	0,738	0,739
PAK	0,719	0,732	0,746	0,747	0,742	0,744	0,751	0,743
PLK	0,742	0,756	0,763	0,759	0,761	0,764	0,767	0,764
STČ	0,741	0,756	0,767	0,772	0,763	0,759	0,766	0,767
ULK	0,719	0,729	0,738	0,742	0,744	0,738	0,739	0,741
ZLK	0,718	0,732	0,743	0,754	0,750	0,749	0,753	0,754
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	0,904	0,910	0,921	0,926	0,933	0,944	0,952	0,946
JHČ	0,755	0,759	0,767	0,770	0,782	0,789	0,799	0,798
JHM	0,779	0,782	0,792	0,794	0,803	0,814	0,824	0,824
KVK	0,727	0,731	0,736	0,740	0,750	0,754	0,761	0,758
VYS	0,755	0,762	0,768	0,773	0,783	0,787	0,799	0,802
HKK	0,758	0,765	0,775	0,783	0,796	0,803	0,814	0,814
LBK	0,743	0,752	0,760	0,764	0,774	0,781	0,791	0,788
MSK	0,752	0,762	0,769	0,775	0,782	0,792	0,795	0,792
OLK	0,740	0,748	0,758	0,764	0,775	0,783	0,793	0,793
PAK	0,746	0,756	0,764	0,770	0,782	0,789	0,796	0,799
PLK	0,771	0,779	0,786	0,791	0,800	0,807	0,812	0,810
STČ	0,765	0,774	0,783	0,791	0,800	0,804	0,819	0,812
ULK	0,740	0,744	0,756	0,755	0,763	0,768	0,781	0,775
ZLK	0,757	0,769	0,775	0,780	0,790	0,795	0,807	0,805

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

Příloha G: Index HDI v krajích ČR

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PHA	0,774	0,783	0,791	0,803	0,804	0,815	0,819	0,821
JHČ	0,651	0,659	0,665	0,670	0,676	0,677	0,680	0,685
JHM	0,663	0,671	0,680	0,689	0,695	0,699	0,708	0,715
KVK	0,615	0,620	0,635	0,631	0,632	0,637	0,640	0,650
VYS	0,641	0,651	0,660	0,665	0,670	0,672	0,678	0,684
HKK	0,652	0,664	0,668	0,674	0,678	0,684	0,687	0,693
LBK	0,633	0,638	0,643	0,644	0,651	0,664	0,667	0,667
MSK	0,631	0,641	0,648	0,651	0,659	0,666	0,666	0,673
OLK	0,640	0,641	0,647	0,656	0,660	0,662	0,675	0,675
PAK	0,646	0,649	0,654	0,664	0,670	0,674	0,679	0,676
PLK	0,650	0,661	0,672	0,675	0,679	0,687	0,694	0,697
STČ	0,647	0,659	0,667	0,674	0,678	0,683	0,695	0,701
ULK	0,618	0,625	0,623	0,625	0,631	0,636	0,645	0,648
ZLK	0,642	0,648	0,657	0,664	0,669	0,672	0,675	0,682
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	0,825	0,831	0,835	0,843	0,850	0,855	0,859	0,857
JHČ	0,695	0,697	0,700	0,704	0,713	0,713	0,716	0,716
JHM	0,724	0,726	0,736	0,742	0,739	0,743	0,747	0,749
KVK	0,653	0,656	0,659	0,665	0,666	0,673	0,679	0,670
VYS	0,683	0,693	0,698	0,699	0,709	0,719	0,718	0,719
HKK	0,698	0,702	0,708	0,712	0,723	0,732	0,734	0,732
LBK	0,679	0,685	0,687	0,695	0,698	0,699	0,704	0,704
MSK	0,680	0,685	0,691	0,697	0,706	0,709	0,705	0,708
OLK	0,676	0,688	0,696	0,698	0,706	0,707	0,707	0,714
PAK	0,688	0,701	0,703	0,706	0,716	0,716	0,716	0,720
PLK	0,704	0,709	0,710	0,713	0,717	0,723	0,723	0,720
STČ	0,704	0,714	0,717	0,718	0,725	0,729	0,734	0,730
ULK	0,654	0,664	0,666	0,668	0,675	0,672	0,677	0,673
ZLK	0,686	0,695	0,701	0,703	0,711	0,715	0,717	0,715

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022c, 2022d, 2022e, 2022f, 2022g, 2022h, 2022i, 2022j, 2022k, 2022l, 2022m, 2022n, 2022o, 2022p), 2022

Příloha H: Naděje na dožití při narození v krajích ČR u mužů a žen

	(V letech)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Průměr
Muži	PHA	74,7	75,2	75,6	75,9	76,2	76,3	76,5	76,9	77,2	77,4	77,5	77,7	78,1	78,3	78,4	78,2	76,9
	JHČ	73,2	73,8	74,3	74,2	74,4	74,7	74,9	75,0	75,3	75,6	75,6	76,0	76,4	76,3	76,6	76,2	75,2
	JHM	73,1	73,2	73,6	74,2	74,6	74,8	75,2	75,3	75,5	75,9	76,3	76,4	76,5	76,3	76,6	76,3	75,2
	KVK	71,8	72,2	72,6	72,8	72,6	72,7	73,4	74,1	74,3	74,2	74,4	74,6	74,4	74,5	74,9	74,5	73,6
	VYS	73,4	73,8	74,3	74,5	74,9	75,1	75,4	75,5	75,8	76,2	76,5	77,0	77,0	76,9	76,7	75,9	75,6
	HKK	73,9	74,4	74,7	75,1	75,1	75,2	75,4	75,6	75,9	76,2	76,5	76,8	77,2	77,2	77,2	76,8	75,8
	LBK	72,6	73,0	73,1	73,2	73,7	74,3	74,7	74,9	74,9	75,2	75,4	75,7	75,7	75,4	76,1	76,0	74,6
	MSK	71,3	71,9	72,2	72,3	72,5	72,7	72,8	73,3	73,7	73,9	74,1	74,2	74,5	74,5	74,5	73,9	73,3
	OLK	73,0	73,2	73,4	73,7	73,8	73,9	74,2	74,4	74,4	74,8	75,1	75,2	75,5	75,6	75,7	75,1	74,4
	PAK	73,1	73,4	73,8	74,3	74,7	74,7	74,7	74,8	75,2	75,9	76,2	76,3	76,6	76,5	76,6	76,1	75,2
	PLK	73,0	73,5	74,0	74,4	74,5	74,9	75,1	75,2	75,6	76,1	76,1	76,0	76,2	76,2	76,4	76,0	75,2
	STČ	72,5	73,0	73,5	73,7	74,0	74,3	74,7	74,9	75,1	75,6	76,0	76,1	76,3	76,1	76,3	76,2	74,9
	ULK	70,8	71,2	71,4	71,8	72,1	72,2	72,7	73,0	72,9	73,4	73,8	73,8	74,1	74,2	74,4	73,9	72,9
	ZLK	72,0	72,6	73,4	73,4	73,4	73,6	73,8	74,3	74,7	75,0	75,4	75,4	75,5	75,8	75,9	75,1	74,3
Průměr mužů		72,7	73,2	73,6	73,8	74,0	74,2	74,5	74,8	75,0	75,4	75,6	75,8	76,0	76,0	76,2	75,7	74,8
Ženy	PHA	80,1	80,5	80,8	81,0	81,1	81,4	81,7	81,9	82,0	82,3	82,4	82,5	82,7	83,0	83,0	82,9	81,8
	JHČ	79,4	79,6	80,0	80,2	80,3	80,5	80,8	81,1	81,0	81,4	81,5	81,6	82,1	82,0	82,1	81,9	81,0
	JHM	79,9	80,2	80,5	80,8	81,1	81,2	81,5	81,8	82,0	82,3	82,4	82,4	82,7	82,7	82,8	82,4	81,7
	KVK	78,1	78,5	79,0	79,3	79,2	79,0	79,5	79,7	79,9	80,2	80,2	80,5	80,5	79,9	80,2	80,0	79,6
	VYS	79,7	80,2	81,1	81,2	81,1	81,2	81,4	81,4	81,8	82,5	82,6	82,4	82,7	83,0	82,7	82,3	81,7
	HKK	79,8	80,0	80,1	80,5	80,7	80,9	81,3	81,4	81,4	81,9	82,2	82,0	82,4	82,6	82,5	82,4	81,4
	LBK	79,0	79,7	79,8	79,9	80,2	80,3	80,6	80,8	81,0	81,5	81,4	81,5	81,7	81,7	81,7	81,5	80,8
	MSK	78,6	78,9	79,3	79,5	79,5	79,7	79,9	79,9	80,1	80,5	80,8	81,0	81,1	81,1	81,2	80,9	80,1
	OLK	79,6	79,8	80,3	80,3	80,1	80,3	80,8	81,1	81,2	81,8	81,7	81,5	81,8	81,9	82,1	81,7	81,0
	PAK	79,7	80,0	80,0	80,2	80,7	80,8	80,5	80,8	81,1	81,6	82,1	82,1	82,2	82,3	82,2	81,9	81,1
	PLK	79,2	79,3	79,7	80,1	80,2	80,3	80,5	80,9	81,1	81,4	81,4	81,4	81,7	81,6	81,9	81,9	80,8
	STČ	78,7	79,2	79,8	80,0	80,1	80,3	80,6	80,7	80,9	81,5	81,5	81,5	81,6	81,6	81,9	81,6	80,7
	ULK	77,3	77,6	78,2	78,4	78,6	78,7	78,9	79,1	79,2	79,4	79,7	79,7	79,8	80,0	80,2	79,9	79,0
	ZLK	79,9	79,9	80,3	80,6	80,9	81,1	81,4	81,5	81,5	81,5	81,8	82,2	82,3	82,4	82,6	81,9	81,4
Průměr žen		79,2	79,5	79,9	80,1	80,3	80,4	80,7	80,9	81,0	81,4	81,5	81,6	81,8	81,8	81,9	81,7	80,9

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Příloha I: Struktura vzdělání u mužů a žen v krajích ČR

		(V tis.)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Muži	PHA	ZBV	50,9	52,3	50,2	51,6	48,7	38,5	39,3	38,9	37,0	36,4	36,3	35,2	33,1	36,2	36,8	37,8	
		BM	133,1	128,5	118,8	111,3	122,0	118,6	115,9	113,8	123,3	113,8	109,8	106,6	107,9	103,7	101,0	99,5	
		MN	171,6	181,9	199,2	207,3	208,6	203,4	183,7	188,6	177,2	184,7	193,9	179,6	171,7	175,0	182,7	192,1	
		OV	131,3	132,1	131,6	144,5	146,3	170,0	178,6	178,5	181,8	179,0	178,0	197,0	210,0	213,4	213,7	210,7	
	JHČ	ZBV	38,3	38,5	37,0	35,0	34,6	32,7	30,4	29,8	28,6	28,7	27,9	27,9	27,8	25,1	26,5	29,0	29,7
		BM	118,9	118,0	120,9	119,4	117,2	118,0	118,4	118,6	113,6	116,4	116,1	112,1	111,6	118,5	114,7	113,1	
		MN	75,3	75,1	77,7	82,0	81,8	84,5	83,6	81,4	83,4	82,4	82,2	87,9	86,9	81,2	83,1	83,4	
		OV	26,5	30,0	28,5	29,9	34,1	32,3	32,9	35,2	38,8	36,7	37,9	36,3	40,4	38,3	38,7	40,2	
	JHM	ZBV	65,0	61,1	60,5	59,2	56,9	53,6	52,8	50,5	48,6	45,4	43,6	38,6	44,6	47,8	48,0	47,4	
		BM	199,7	200,9	194,5	194,5	201,3	198,1	194,8	191,7	183,9	183,2	181,1	183,2	185,5	184,9	183,3	179,0	
		MN	127,6	132,7	138,2	144,8	134,6	136,3	139,8	139,6	142,4	150,2	150,0	142,3	142,2	141,7	138,8	144,3	
		OV	69,8	71,9	77,0	77,7	86,1	91,5	96,9	102,6	109,1	104,8	109,2	119,8	112,0	110,9	116,1	116,3	
	KVK	ZBV	26,2	23,5	22,6	23,9	25,0	22,6	21,2	22,1	21,0	22,4	21,0	18,5	19,5	20,6	19,5	19,9	
		BM	58,3	60,4	56,4	61,4	57,2	57,3	58,0	56,1	58,1	55,5	57,5	55,9	56,6	54,0	54,3	52,0	
		MN	30,2	31,4	36,7	33,2	33,8	38,1	38,8	36,2	33,7	34,0	33,9	35,2	34,0	34,4	36,2	40,1	
		OV	10,1	10,1	10,6	9,6	12,5	9,7	8,5	11,9	12,7	13,0	12,2	14,6	13,4	14,2	12,9	10,6	
	VYS	ZBV	31,2	28,9	25,7	27,4	25,5	24,8	25,6	25,2	24,9	23,7	22,4	23,7	22,1	19,3	20,8	21,8	
		BM	107,2	107,9	110,7	107,0	105,2	105,1	105,7	100,9	105,4	103,6	100,0	100,5	95,1	94,6	96,0	96,4	
		MN	56,9	57,0	56,7	59,4	64,8	64,9	59,1	63,8	62,6	61,4	64,5	61,5	65,7	67,2	67,5	65,7	
		OV	18,3	19,2	21,6	22,7	22,3	22,2	24,9	25,1	21,7	25,4	26,7	27,8	30,0	31,6	28,5	29,1	
	HKK	ZBV	29,3	27,8	29,9	30,3	27,2	25,4	26,7	23,9	22,7	22,9	23,4	24,4	24,3	23,5	21,1	22,6	
		BM	110,0	103,6	102,0	101,6	105,6	104,6	102,6	104,3	104,0	99,4	100,2	99,1	94,7	89,1	91,4	91,9	
		MN	62,1	67,5	69,3	68,6	70,6	73,7	72,1	70,0	69,7	73,4	72,8	69,1	70,8	71,5	73,7	74,9	
		OV	22,7	27,2	27,2	29,9	27,7	26,7	29,0	31,6	32,7	32,8	31,8	35,5	37,8	43,5	41,6	38,7	
	LBK	ZBV	27,9	29,2	29,7	29,6	27,0	22,3	24,8	25,3	23,9	23,2	24,6	22,4	22,8	24,4	23,3	21,9	
		BM	88,8	87,7	85,8	84,7	89,0	87,6	86,7	84,4	82,9	82,0	80,3	79,4	78,4	77,5	80,1	80,3	
		MN	43,3	44,1	47,4	50,8	48,8	52,5	46,0	46,9	46,5	49,9	51,4	49,2	53,4	52,9	51,9	52,1	
		OV	14,2	14,9	14,9	14,8	16,7	19,2	22,9	23,7	26,9	24,9	23,7	29,3	25,8	25,6	25,9	27,4	
MSK	ZBV	77,6	75,2	74,6	76,2	69,9	68,7	64,6	65,1	61,1	61,5	63,2	58,3	55,1	57,9	61,6	58,3		
	BM	252,3	243,6	247,8	246,1	240,0	232,6	239,5	227,5	224,5	216,8	215,7	216,1	208,5	205,3	207,2	199,0		
	MN	136,1	144,6	141,1	144,0	147,1	149,2	143,7	148,1	143,7	153,6	149,6	147,4	152,0	153,3	147,7	158,6		
	OV	49,5	52,6	55,1	54,3	64,3	68,1	63,5	68,2	77,8	73,3	74,5	79,9	83,8	81,0	79,7	78,5		

	OLK	ZBV	37,4	36,8	39,1	36,2	33,0	34,6	34,0	32,5	36,4	28,3	26,7	28,4	27,7	26,9	29,5	32,6	
		BM	125,6	130,4	126,2	122,2	125,0	123,0	113,2	122,8	115,9	118,1	117,3	119,0	112,3	114,8	114,0	102,9	
		MN	67,8	66,0	69,6	81,6	80,8	78,7	79,4	76,1	78,6	77,9	75,2	73,3	82,0	84,6	79,0	77,3	
		OV	30,1	30,4	30,7	27,4	28,7	30,3	38,1	32,5	32,3	37,9	42,3	40,4	38,1	33,3	36,8	46,0	
	PAK	ZBV	27,7	28,5	27,8	26,5	26,6	25,5	24,5	26,2	25,6	22,5	22,4	23,7	22,6	24,8	26,0	23,9	
		BM	100,7	103,7	101,8	104,6	102,9	99,8	100,2	99,2	91,0	97,0	98,3	92,2	88,0	87,6	91,6	89,0	
		MN	56,3	55,2	61,5	61,1	63,5	66,1	63,3	65,6	69,3	64,2	64,2	67,0	70,6	69,6	65,2	71,7	
		OV	22,3	21,2	19,6	21,3	22,7	24,2	27,3	24,2	28,9	30,8	29,7	31,3	33,1	33,1	33,4	32,6	
	PLK	ZBV	31,7	31,6	29,1	28,9	29,1	27,5	25,4	24,7	24,8	22,5	24,5	24,4	22,9	21,9	23,5	24,4	
		BM	110,5	105,9	105,5	107,6	110,6	108,6	105,6	106,0	104,8	104,6	103,7	104,0	108,7	108,7	105,7	106,6	
		MN	63,2	67,6	70,5	72,9	71,5	76,0	78,0	74,0	77,7	79,9	77,5	76,5	72,5	72,7	77,5	79,4	
		OV	23,1	25,4	28,1	28,0	31,1	30,3	32,1	36,2	33,5	33,8	35,6	36,7	37,6	39,3	37,7	36,4	
	STČ	ZBV	64,0	60,7	64,0	63,6	62,5	59,7	53,8	55,3	53,2	49,8	47,8	52,1	49,9	50,4	51,9	57,9	
		BM	228,5	229,8	232,6	235,1	238,9	233,1	228,6	222,8	226,1	223,6	234,2	235,8	221,1	220,3	235,4	238,6	
		MN	135,9	144,5	148,0	151,0	156,9	164,1	168,7	171,3	168,0	168,2	164,6	160,4	175,0	177,7	173,5	165,6	
		OV	45,1	46,8	47,8	55,9	60,1	65,1	74,5	81,6	86,1	94,3	92,6	90,9	96,1	98,4	92,5	97,1	
	ULK	ZBV	65,1	64,0	66,9	64,1	63,3	59,9	55,2	56,2	50,7	49,1	52,4	55,9	55,6	55,5	59,6	55,4	
		BM	156,5	157,3	158,8	164,9	168,1	170,3	164,2	161,8	156,5	154,0	152,8	151,8	148,5	145,9	143,2	149,1	
		MN	91,9	92,5	94,3	97,0	89,8	88,2	96,3	94,2	100,1	94,2	95,5	95,6	96,7	104,0	100,1	101,2	
		OV	22,9	24,7	19,9	19,5	27,1	28,9	27,7	30,5	34,6	44,2	40,4	38,1	39,6	34,8	37,5	34,8	
	ZLK	ZBV	35,1	35,4	33,3	34,9	34,3	30,7	30,3	28,2	27,2	23,0	24,2	26,2	23,7	23,6	25,2	23,2	
		BM	116,0	116,0	115,5	118,3	110,4	111,1	116,6	115,0	115,4	114,5	114,8	110,8	108,1	107,2	108,7	108,4	
		MN	66,7	67,1	69,4	63,1	70,9	72,6	68,8	70,1	67,9	70,3	64,2	68,4	74,3	73,2	71,1	73,2	
		OV	24,9	25,0	26,6	29,7	30,7	31,1	29,1	30,8	32,8	34,8	38,9	36,6	35,1	36,8	35,4	35,4	
	Ženy	(V tis.)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
		PHA	ZBV	81,5	75,7	73,2	70,5	67,6	68,0	58,5	59,6	54,1	50,1	51,8	47,8	47,6	49,6	45,9	42,7
			BM	110,8	105,7	108,3	94,0	98,9	93,3	97,7	99,0	98,0	95,3	90,2	86,5	86,2	78,3	83,8	82,5
			MN	249,6	255,4	259,2	263,1	261,9	257,1	247,3	238,4	243,0	240,8	244,5	239,4	229,5	233,3	233,9	236,8
OV			98,6	107,8	106,7	129,3	133,9	147,3	154,7	162,2	163,6	169,5	174,2	187,9	201,5	207,1	208,2	213,2	
JHČ		ZBV	68,7	68,9	67,2	64,5	60,9	59,7	58,5	57,9	54,2	51,5	50,4	49,4	48,6	47,8	46,6	45,5	
		BM	86,1	83,8	83,1	82,2	82,7	83,6	86,2	86,5	77,1	79,3	83,9	81,6	80,8	78,7	85,1	83,7	
		MN	98,3	98,3	99,7	105,9	106,3	106,5	101,1	95,6	102,4	102,3	98,6	102,2	102,6	102,4	96,4	99,9	
		OV	19,6	23,3	26,2	24,9	28,4	28,5	31,3	36,7	42,6	42,9	42,9	42,3	43,3	46,3	47,5	46,8	
JHM		ZBV	130,1	123,1	128,2	122,6	109,8	105,6	103,6	97,1	90,1	89,8	83,7	77,3	83,3	83,1	81,1	79,7	
		BM	140,7	143,6	135,3	135,4	137,0	142,3	132,9	134,5	132,2	135,9	126,8	131,8	135,8	128,5	134,3	129,8	

	MN	177,8	185,9	187,1	193,4	197,2	192,6	196,5	192,6	188,8	186,3	194,1	186,4	180,8	186,5	183,3	181,4
	OV	50,9	50,2	55,1	57,8	67,1	70,7	80,6	89,3	102,0	101,0	108,0	116,4	111,9	114,2	114,1	121,9
KVK	ZBV	41,9	40,9	36,7	39,0	40,5	37,8	35,6	34,0	31,8	29,6	30,6	32,6	31,0	27,2	27,1	29,5
	BM	39,8	41,7	43,0	40,1	42,3	40,3	42,2	38,4	38,9	40,4	38,4	36,6	38,2	38,1	35,6	37,1
	MN	43,5	43,4	46,4	49,1	43,2	46,3	44,1	46,3	48,4	48,0	46,3	45,6	43,8	45,7	46,4	45,5
	OV	7,8	7,3	7,7	7,0	9,4	10,4	10,5	13,2	11,9	12,2	14,3	14,3	15,6	17,0	18,4	14,9
VYS	ZBV	58,1	54,8	53,3	51,9	49,6	49,3	45,5	42,6	42,6	40,5	38,8	40,3	39,4	34,1	34,8	35,1
	BM	72,3	69,8	75,6	71,5	69,7	68,5	66,9	70,6	71,2	70,8	74,8	74,0	69,6	66,9	65,2	60,9
	MN	74,2	77,3	75,7	80,6	84,0	83,5	85,1	79,2	78,6	76,9	72,4	71,6	76,1	81,6	83,5	80,8
	OV	17,1	18,2	17,2	19,0	20,2	21,7	24,0	28,7	28,1	31,8	33,4	33,2	33,3	35,4	34,3	40,6
HKK	ZBV	57,3	56,7	55,6	55,0	51,3	45,8	46,3	42,7	38,0	41,5	41,1	41,2	39,3	36,1	36,0	35,2
	BM	80,8	78,8	79,8	76,9	79,3	77,5	74,6	74,4	79,6	76,0	71,4	70,3	63,4	65,3	67,8	68,9
	MN	85,3	84,6	88,2	91,6	87,1	91,5	94,1	95,4	91,6	88,3	89,8	91,5	97,6	96,9	94,0	92,3
	OV	17,6	21,8	19,6	20,6	26,8	28,9	27,5	29,5	32,1	34,7	37,4	36,5	38,2	39,8	39,9	41,0
LBK	ZBV	50,6	50,0	48,3	49,4	44,1	41,9	41,1	44,7	40,7	38,3	36,4	34,4	36,1	36,6	34,5	34,3
	BM	62,4	63,8	64,1	65,1	67,5	62,4	63,7	61,3	59,5	57,6	59,9	62,2	58,7	56,2	57,9	60,8
	MN	60,3	61,5	64,3	63,1	63,7	68,5	64,6	63,6	62,4	67,7	68,0	66,9	66,3	67,9	70,5	66,2
	OV	13,8	13,0	13,3	13,5	16,7	19,2	21,5	21,2	27,7	26,6	25,4	26,1	28,6	28,9	26,7	28,3
MSK	ZBV	158,3	151,3	147,9	153,0	145,0	132,7	136,1	127,3	121,1	116,0	114,2	111,0	103,4	98,5	97,7	93,7
	BM	182,8	177,1	177,3	168,2	156,4	163,3	165,4	160,9	156,8	161,0	154,6	152,1	149,2	150,9	160,6	154,1
	MN	167,3	175,8	179,7	181,9	191,5	188,6	177,9	184,3	185,3	185,6	179,3	179,9	181,6	181,4	180,1	181,4
	OV	40,2	44,0	45,2	47,7	57,4	63,9	62,8	67,4	74,2	72,5	84,0	87,3	93,6	94,5	84,8	91,9
OLK	ZBV	71,9	73,2	76,2	72,6	66,2	68,9	62,1	58,8	55,2	53,6	51,6	49,6	50,8	50,2	54,1	50,6
	BM	94,9	101,8	94,0	90,4	88,7	83,2	85,6	86,5	88,6	88,0	88,3	82,5	75,5	76,9	81,4	76,8
	MN	89,9	82,2	88,1	94,9	106,0	104,3	100,0	100,0	100,8	97,4	95,2	104,1	104,1	102,9	91,5	96,7
	OV	23,5	25,1	25,4	26,6	23,3	27,1	33,7	35,3	35,1	39,7	42,7	41,0	45,7	44,9	47,6	49,7
PAK	ZBV	54,5	54,9	53,6	49,6	47,7	44,8	47,0	44,0	39,9	34,1	37,7	37,6	35,3	34,1	34,9	34,4
	BM	74,2	76,7	79,8	77,1	75,7	74,8	69,2	73,5	70,2	70,2	68,0	68,3	67,5	68,7	66,4	65,1
	MN	74,6	71,4	72,9	76,1	76,1	82,1	81,5	79,6	84,3	83,4	79,7	80,0	81,0	84,7	86,6	85,5
	OV	16,9	18,0	16,3	21,4	25,7	23,5	26,6	26,8	29,1	35,5	37,3	36,4	38,1	34,6	34,5	37,4
PLK	ZBV	63,1	59,7	55,8	55,2	55,5	48,7	45,5	46,5	40,9	40,1	43,7	42,9	43,2	41,2	40,9	43,9
	BM	74,6	74,6	78,3	77,7	74,0	76,2	75,8	72,7	74,5	74,8	75,0	74,4	73,6	70,3	76,7	69,9
	MN	87,5	92,7	90,7	89,9	94,4	96,4	95,9	94,2	94,2	96,4	90,1	90,6	87,9	93,4	89,6	96,9
	OV	16,7	16,1	20,0	24,5	26,3	28,9	31,7	35,5	39,0	37,2	39,8	40,6	44,2	44,5	43,2	40,9
STČ	ZBV	128,1	126,8	124,3	125,8	112,4	108,5	103,0	98,1	94,8	94,6	93,2	93,9	90,5	95,2	88,1	88,1

		BM	164,9	158,0	157,0	153,0	162,4	164,9	160,6	155,0	156,9	151,3	152,8	154,9	158,4	145,9	146,1	153,0
		MN	175,0	187,0	194,8	199,8	206,7	205,6	212,6	216,7	215,2	219,0	219,0	218,0	222,9	224,0	232,9	223,6
		OV	34,3	36,9	40,9	48,5	55,0	62,6	70,6	81,6	87,5	92,6	96,0	95,3	93,7	104,7	107,7	115,4
	ULK	ZBV	104,1	101,0	107,8	111,1	103,1	99,1	94,7	95,2	93,7	88,1	86,5	78,5	74,7	84,6	83,3	80,2
		BM	109,7	112,0	111,5	113,3	120,2	113,5	107,7	107,4	103,6	100,9	103,9	106,1	104,8	99,2	101,2	104,5
		MN	124,4	123,9	120,9	118,3	119,0	123,8	121,0	116,3	120,3	124,2	123,4	124,0	125,2	122,9	119,9	121,5
		OV	18,2	20,2	17,9	18,4	19,6	25,0	33,7	37,3	37,3	40,3	38,3	42,7	45,3	42,7	44,8	42,7
	ZLK	ZBV	69,3	67,6	68,7	67,7	63,8	62,7	59,1	55,1	53,6	51,9	49,7	47,4	45,2	43,0	43,9	44,8
		BM	82,8	83,1	80,4	74,2	75,4	79,1	79,6	77,4	76,8	77,9	76,7	78,1	76,8	77,1	74,4	74,7
		MN	87,0	89,1	89,0	95,2	96,4	91,6	89,8	92,8	93,2	89,1	90,3	91,6	91,2	92,6	94,6	90,3
		OV	21,2	21,2	24,0	25,7	27,1	28,9	32,2	34,5	35,4	39,2	40,5	39,6	42,4	41,8	40,9	43,8

Zdroj: Český statistický úřad (2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae), zpracováno autorem, 2022

Příloha J: Data pro výpočet GDPpc v krajích ČR

Průměrné mzdy mužů (Wm) a žen (Wf) v krajích ČR																	
	V Kč	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	PHA	31 831	35 115	37 866	40 842	42 132	41 209	38 767	39 998	39 706	39 941	41 171	41 991	44 473	47 739	51 097	53 156
	JHČ	21 556	22 303	24 028	25 614	25 786	26 205	25 477	25 109	25 651	26 461	27 645	29 178	30 778	33 231	35 784	37 961
	JHM	22 785	24 156	26 178	28 445	29 126	29 672	27 303	28 041	28 453	29 034	30 088	31 261	33 422	35 767	38 545	40 654
	KVK	20 619	23 196	24 698	25 626	25 604	25 021	23 497	23 833	24 492	25 499	26 536	27 186	29 452	31 911	33 709	35 020
	VYS	20 663	22 386	24 589	27 018	26 920	27 185	25 433	26 094	26 544	27 247	28 549	29 650	31 944	34 339	36 451	38 224
	HKK	21 733	22 338	24 435	25 757	25 857	26 753	25 028	25 471	25 705	26 568	27 457	28 818	31 063	34 284	37 304	39 222
	LBK	21 256	22 473	25 592	27 804	28 482	27 832	25 609	26 073	26 745	27 629	29 250	29 741	31 984	34 774	37 133	38 854
	MSK	21 947	22 978	24 945	27 093	26 657	27 407	26 696	26 950	27 118	27 281	28 157	28 900	30 628	33 081	35 584	37 509
	OLK	21 566	23 173	24 551	26 446	26 323	26 431	24 598	24 719	25 238	26 157	26 971	27 832	29 692	32 421	35 226	37 130
	PAK	21 181	21 976	23 887	26 208	27 261	26 401	25 143	25 180	25 081	25 901	27 207	28 317	30 383	32 679	35 111	37 010
	PLK	22 406	24 067	25 949	27 864	27 558	27 888	26 563	26 564	26 926	28 611	29 748	31 104	33 683	36 147	37 978	39 671
	STČ	24 052	25 302	27 828	29 508	29 642	30 106	28 491	28 915	29 267	30 278	31 163	32 549	35 059	38 244	40 559	41 829
	ULK	21 916	23 752	24 799	26 978	27 411	27 792	25 881	26 200	26 388	26 791	27 825	28 999	30 989	33 492	36 194	38 499
	ZLK	22 195	22 630	24 349	25 956	25 328	26 068	25 073	25 120	25 859	26 644	27 501	28 915	30 489	33 590	36 354	37 574
Ženy	V Kč	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	PHA	23 481	25 827	28 148	29 717	30 177	30 022	29 136	29 882	29 822	30 017	30 936	32 085	34 304	36 570	39 971	41 981
	JHČ	16 565	17 192	18 130	19 109	19 500	19 967	20 056	20 060	20 633	21 503	22 216	23 295	24 942	27 608	29 267	31 841
	JHM	16 990	18 130	19 467	20 639	21 151	21 727	21 107	21 478	21 924	22 408	23 236	24 404	26 240	28 643	31 356	33 975
	KVK	16 123	17 549	18 457	19 227	19 573	19 705	19 477	19 408	20 025	20 516	21 680	22 600	24 552	26 611	29 569	32 004
	VYS	15 908	16 681	17 872	18 927	19 333	19 415	19 015	19 572	20 068	20 569	21 363	22 845	24 591	26 889	29 476	32 417
	HKK	16 824	17 545	18 556	19 774	20 292	20 555	20 015	20 738	20 984	21 610	22 407	23 669	25 185	27 461	30 489	33 130
	LBK	16 769	18 058	19 331	20 461	20 999	21 671	20 394	21 070	21 466	21 964	22 918	24 046	25 701	27 834	30 590	32 719
	MSK	16 815	17 794	19 006	19 894	20 029	20 721	20 374	20 909	20 964	21 420	22 145	23 239	24 804	26 979	29 397	32 253
	OLK	16 098	17 696	18 775	19 894	20 461	20 464	20 187	20 174	20 553	21 294	21 648	22 808	24 723	27 120	29 613	32 444
	PAK	16 573	17 245	18 264	19 546	19 996	19 852	19 885	20 199	20 485	21 078	21 627	22 885	24 630	27 103	29 365	31 738
	PLK	17 450	18 646	19 851	21 221	21 722	22 141	21 183	21 381	21 842	22 855	23 724	24 562	26 927	29 130	31 710	34 449
	STČ	17 917	19 110	20 636	22 016	22 524	22 638	21 769	21 925	22 293	22 851	23 709	24 830	26 776	29 444	32 171	34 415
	ULK	16 728	18 139	19 167	20 204	20 725	21 043	19 909	20 545	21 030	21 409	22 411	23 573	25 388	27 650	29 879	32 619
ZLK	16 486	16 971	18 006	18 400	18 897	19 393	19 057	19 095	19 095	19 556	20 117	20 874	22 318	23 900	26 420	28 366	30 866

Zdroj: Český statistický úřad (2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), zpracováno autorem, 2022

Pracovní síla obyvatel (WP) a žen (WPf) v krajích ČR																		
Celkem		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019	2 020	
		PHA	637,55	645,24	648,22	658,13	680,82	682,39	658,95	668,53	670,40	664,51	668,42	678,58	697,85	715,92	723,02	717,34
	JHČ	316,65	319,09	322,38	323,22	321,18	316,82	317,45	313,00	311,75	319,33	316,02	319,30	321,91	320,36	319,10	316,60	
	JHM	559,14	560,31	562,64	561,75	568,56	576,23	576,98	585,14	597,04	593,68	598,88	601,06	597,97	599,07	600,75	596,34	
	KVK	161,96	159,18	159,74	160,11	161,54	161,88	154,73	154,77	157,14	155,04	154,70	154,70	154,75	156,32	156,09	149,63	
	VYS	253,88	253,46	260,45	256,16	255,55	255,87	249,35	247,81	253,47	252,60	248,57	250,85	254,98	256,27	256,44	255,75	
	HKK	269,84	277,33	276,67	275,94	275,98	272,46	271,45	272,55	274,95	272,71	274,51	275,33	278,20	276,71	277,31	272,81	
	LBK	215,63	215,33	212,15	209,47	214,03	216,60	213,39	213,77	213,66	214,77	216,92	218,54	215,43	214,32	213,71	216,21	
	MSK	621,99	610,02	604,65	613,99	617,22	604,98	596,20	600,08	603,81	601,00	599,64	611,66	610,17	611,22	601,83	588,69	
	OLK	314,18	318,25	315,98	314,51	316,62	306,17	305,53	312,17	306,35	305,86	307,80	312,08	314,54	319,82	313,98	304,54	
	PAK	249,39	251,33	251,29	254,32	254,94	253,41	252,36	257,04	263,17	263,33	262,69	264,00	261,73	263,11	263,77	260,90	
	PLK	284,25	281,73	281,89	290,42	293,23	290,76	290,74	291,29	295,92	294,85	298,84	297,35	297,31	297,52	300,61	301,02	
	STČ	580,94	592,61	601,72	615,42	629,22	635,47	643,03	653,91	660,63	667,72	672,46	672,96	681,09	693,69	701,67	706,46	
	ULK	418,78	420,77	401,55	404,16	406,63	407,31	402,60	396,80	401,47	400,59	395,99	403,36	399,09	399,66	394,97	399,26	
	ZLK	289,99	294,69	299,00	294,72	290,93	288,55	290,21	290,10	296,25	291,89	294,50	290,24	292,11	291,42	288,92	286,43	
Ženy	Ženy	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
		PHA	292,27	295,88	296,65	293,79	302,04	297,58	291,00	296,03	296,61	297,54	300,44	306,46	316,00	325,91	326,70	326,03
		JHČ	137,71	139,09	140,42	140,26	137,76	135,97	137,55	136,73	135,72	139,54	139,17	140,77	141,31	140,51	139,74	138,33
		JHM	245,42	246,11	246,40	241,17	246,32	254,94	251,63	254,19	265,38	259,79	267,42	266,64	269,74	266,83	268,65	264,90
		KVK	71,94	69,57	69,26	70,67	70,85	72,56	68,11	67,83	70,64	68,20	67,50	67,76	69,71	71,13	70,69	67,15
		VYS	108,36	108,20	111,00	108,94	109,43	109,62	106,12	106,27	108,53	110,41	109,90	109,71	110,95	111,75	112,59	111,31
		HKK	118,69	124,61	122,17	123,60	121,01	119,29	121,11	121,80	122,14	120,39	122,73	123,93	124,63	123,78	123,95	120,31
		LBK	94,07	93,39	91,94	88,87	91,28	91,63	90,48	92,34	94,24	93,01	94,53	96,51	93,40	93,33	93,23	94,34
		MSK	281,30	271,14	263,76	268,50	269,75	261,58	262,61	267,00	271,90	268,53	267,66	276,24	273,93	276,20	273,76	263,05
		OLK	138,02	139,81	136,83	136,50	137,27	132,95	135,67	138,37	134,28	134,35	134,29	135,33	139,40	144,07	138,09	136,59
		PAK	108,47	109,08	108,11	110,07	111,08	108,90	110,86	112,18	116,99	116,54	115,69	116,47	114,19	117,53	117,70	113,64
		PLK	125,13	123,39	123,99	128,40	126,60	126,07	125,87	125,47	130,07	129,94	130,55	130,16	132,63	131,31	130,64	132,27
		STČ	252,69	256,78	256,83	262,82	267,61	271,65	276,81	287,25	290,07	291,41	293,51	296,74	301,77	313,18	316,17	313,19
		ULK	182,17	181,86	169,83	165,16	168,57	170,78	170,19	167,92	170,35	170,84	172,15	178,14	175,30	173,40	171,90	170,19
		ZLK	125,74	129,44	131,47	127,78	127,78	126,30	126,66	126,85	129,76	129,09	131,73	127,92	128,56	126,19	125,86	125,55

Zdroj: Český statistický úřad (2021c), zpracováno autorem, 2022

Poměrové zastoupení mužů (EAm) a žen (EaF) v ekonomicky aktivním obyvatelstvu																	
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Muži	PHA	0,542	0,541	0,542	0,554	0,556	0,564	0,558	0,557	0,558	0,552	0,551	0,548	0,547	0,545
JHČ	0,565	0,564	0,564	0,566	0,571	0,571	0,571	0,567	0,563	0,565	0,563	0,560	0,559	0,561	0,561	0,562	0,563
JHM	0,561	0,561	0,562	0,571	0,567	0,558	0,564	0,566	0,566	0,556	0,562	0,553	0,556	0,549	0,555	0,553	0,556
KVK	0,556	0,563	0,566	0,559	0,561	0,552	0,560	0,562	0,562	0,550	0,560	0,564	0,562	0,550	0,545	0,547	0,551
VYS	0,573	0,573	0,574	0,575	0,572	0,572	0,574	0,571	0,572	0,563	0,558	0,563	0,565	0,564	0,561	0,565	0,565
HKK	0,560	0,551	0,558	0,552	0,562	0,562	0,554	0,553	0,556	0,559	0,553	0,550	0,552	0,553	0,553	0,559	0,559
LBK	0,564	0,566	0,567	0,576	0,574	0,577	0,576	0,568	0,559	0,567	0,564	0,558	0,566	0,565	0,564	0,564	0,564
MSK	0,548	0,556	0,564	0,563	0,563	0,568	0,560	0,555	0,550	0,553	0,554	0,548	0,551	0,548	0,545	0,553	0,553
OLK	0,561	0,561	0,567	0,566	0,566	0,566	0,556	0,557	0,562	0,561	0,564	0,566	0,557	0,550	0,560	0,551	0,551
PAK	0,565	0,566	0,570	0,567	0,564	0,570	0,561	0,564	0,555	0,557	0,560	0,559	0,564	0,553	0,554	0,564	0,564
PLK	0,560	0,562	0,560	0,558	0,568	0,566	0,567	0,569	0,560	0,559	0,563	0,562	0,554	0,559	0,565	0,561	0,561
STČ	0,565	0,567	0,573	0,573	0,575	0,573	0,570	0,561	0,561	0,564	0,564	0,559	0,557	0,549	0,549	0,557	0,557
ULK	0,565	0,568	0,577	0,591	0,585	0,581	0,577	0,577	0,576	0,574	0,565	0,558	0,561	0,566	0,565	0,574	0,574
ZLK	0,566	0,561	0,560	0,566	0,561	0,562	0,564	0,563	0,562	0,558	0,553	0,559	0,560	0,567	0,564	0,562	0,562
Ženy	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
PHA	0,458	0,459	0,458	0,446	0,444	0,436	0,442	0,443	0,442	0,448	0,449	0,452	0,453	0,455	0,452	0,454	0,454
JHČ	0,435	0,436	0,436	0,434	0,429	0,429	0,433	0,437	0,435	0,437	0,440	0,441	0,439	0,439	0,438	0,437	0,437
JHM	0,439	0,439	0,438	0,429	0,433	0,442	0,436	0,434	0,444	0,438	0,447	0,444	0,451	0,445	0,447	0,444	0,444
KVK	0,444	0,437	0,434	0,441	0,439	0,448	0,440	0,438	0,450	0,440	0,436	0,438	0,450	0,455	0,453	0,449	0,449
VYS	0,427	0,427	0,426	0,425	0,428	0,428	0,426	0,429	0,428	0,437	0,442	0,437	0,435	0,436	0,439	0,435	0,435
HKK	0,440	0,449	0,442	0,448	0,438	0,438	0,446	0,447	0,444	0,441	0,447	0,450	0,448	0,447	0,447	0,441	0,441
LBK	0,436	0,434	0,433	0,424	0,426	0,423	0,424	0,432	0,441	0,433	0,436	0,442	0,434	0,435	0,436	0,436	0,436
MSK	0,452	0,444	0,436	0,437	0,437	0,432	0,440	0,445	0,450	0,447	0,446	0,452	0,449	0,452	0,455	0,447	0,447
OLK	0,439	0,439	0,433	0,434	0,434	0,434	0,444	0,443	0,438	0,439	0,436	0,434	0,443	0,450	0,440	0,449	0,449
PAK	0,435	0,434	0,430	0,433	0,436	0,430	0,439	0,436	0,445	0,443	0,440	0,441	0,436	0,447	0,446	0,436	0,436
PLK	0,440	0,438	0,440	0,442	0,432	0,434	0,433	0,431	0,440	0,441	0,437	0,438	0,446	0,441	0,435	0,439	0,439
STČ	0,435	0,433	0,427	0,427	0,425	0,427	0,430	0,439	0,439	0,436	0,436	0,441	0,443	0,451	0,451	0,443	0,443
ULK	0,435	0,432	0,423	0,409	0,415	0,419	0,423	0,423	0,424	0,426	0,435	0,442	0,439	0,434	0,435	0,426	0,426
ZLK	0,434	0,439	0,440	0,434	0,439	0,438	0,436	0,437	0,438	0,442	0,447	0,441	0,440	0,433	0,436	0,438	0,438

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c), 2022

Počet obyvatel (N) a počet žen (Nf) v krajích ČR v letech 2005–2020																	
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
		Celkem	PHA	1181610	1188126	1212097	1233211	1249026	1257158	1241664	1246780	1243201	1259079	1267449	1280508	1294513	1308632
JHČ	627766		630006	633264	636328	637643	638706	636138	636611	636707	637300	637834	638782	640196	642133	644083	643551
JHM	1130358		1132563	1140534	1147146	1151708	1154654	1166313	1168650	1170078	1172853	1175025	1178812	1183207	1187667	1191989	1195327
KVK	304274		304602	307449	308403	307636	307444	303165	301726	300309	299293	297828	296749	295686	294896	294664	293311
VYS	510767		511645	513677	515411	514992	514569	511937	511207	510209	509895	509475	508952	508916	509274	509813	508852
HKK	548368		549643	552212	554520	554402	554803	553856	552946	551909	551590	551421	550804	551089	551021	551647	550803
LBK	429031		430774	433948	437325	439027	439942	438600	438594	438609	438851	439639	440636	441300	442356	443690	442476
MSK	1250769		1249290	1249897	1250255	1247373	1243220	1230613	1226602	1221832	1217676	1213311	1209879	1205886	1203299	1200539	1192834
OLK	639161		639894	641791	642137	642041	641681	638638	637609	636356	635711	634718	633925	633178	632492	632015	630522
PAK	506024		507751	511400	515185	516329	517164	516411	516440	515985	516372	516149	517087	518337	520316	522662	522856
PLK	551528		554537	561074	569627	571863	572045	571709	572687	573469	575123	576616	578629	580816	584672	589899	591041
STČ	1158108		1175254	1201827	1230691	1247533	1264978	1279345	1291816	1302336	1315299	1326876	1338982	1352795	1369332	1385141	1397997
ULK	823173		823265	831180	835891	836198	836045	828026	826764	825120	823972	822826	821377	821080	820789	820965	817004
ZLK	590142		589839	590780	591412	591042	590361	589030	587693	586299	585261	584676	583698	583056	582921	582555	580119
Ženy			2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	PHA	615068	617245	626369	634173	640710	645086	638677	641296	640588	648703	652780	658943	664963	670623	676991	681430
	JHČ	319029	319850	321218	322461	323100	323826	322854	322998	322871	323253	323387	323669	324183	324865	325615	325503
	JHM	581559	582161	585196	587935	589691	591027	595518	596668	597545	598675	599489	601089	603055	605151	606735	607865
	KVK	155275	155301	156540	156905	156580	156444	153733	152937	152140	151526	150703	150262	149674	149222	149070	148298
	VYS	257953	258302	259125	259638	259500	259320	257952	257513	256939	256719	256511	256257	256205	256213	256164	255699
	HKK	280846	281055	281879	282717	282669	282869	281620	281289	280680	280443	280262	279823	279659	279430	279463	279123
	LBK	219903	220595	221918	223305	224027	224474	223617	223475	223431	223438	223732	224080	224259	224565	225029	224629
	MSK	639474	638189	638072	637594	636376	635111	628505	626122	623561	621286	618899	616815	614543	612783	611241	608761
	OLK	328020	328030	328505	328416	328440	328251	326605	326001	325338	324993	324432	323926	323290	322872	322412	321804
	PAK	257982	258534	259982	261212	261784	262047	261450	261422	261188	261235	260990	261396	261733	262368	262968	263067
	PLK	281107	282114	284726	288000	289015	289285	288911	289437	289822	290434	290969	291962	292972	294446	296505	297223
	STČ	590216	598034	609964	622577	631475	640508	647649	654096	659581	666054	671941	678063	684693	692636	699942	706011
	ULK	419290	419095	422058	423429	423579	423346	419075	418179	416845	415689	414898	414005	413756	413394	413202	411727
	ZLK	302709	302500	302644	302803	302670	302377	301069	300343	299510	298900	298520	297843	297279	297038	296606	295534

Zdroj: Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), zpracováno autorem, 2022

		Poměrové zastoupení mužů (Pm) a žen (Pf) v ČR															
		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	PHA	0,479	0,480	0,483	0,486	0,487	0,487	0,486	0,486	0,485	0,485	0,485	0,485	0,486	0,488	0,489	0,490
	JHČ	0,492	0,492	0,493	0,493	0,493	0,493	0,492	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494
	JHM	0,486	0,486	0,487	0,487	0,488	0,488	0,489	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491
	KVK	0,490	0,490	0,491	0,491	0,491	0,491	0,493	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494
	VYS	0,495	0,495	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,497	0,497	0,497	0,497	0,497	0,498	0,497
	HKK	0,488	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,492	0,491	0,491	0,492	0,492	0,492	0,493	0,493	0,493	0,493
	LBK	0,487	0,488	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491	0,491	0,491	0,492	0,492	0,493	0,492
	MSK	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491	0,490
	OLK	0,487	0,487	0,488	0,489	0,488	0,488	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490
	PAK	0,490	0,491	0,492	0,493	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,495	0,496	0,497	0,497
	PLK	0,490	0,491	0,493	0,494	0,495	0,494	0,495	0,495	0,495	0,495	0,495	0,495	0,496	0,496	0,497	0,497
	STČ	0,490	0,491	0,492	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,495	0,495
	ULK	0,491	0,491	0,492	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,495	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,497	0,496
	ZLK	0,487	0,487	0,488	0,488	0,488	0,488	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491
Ženy		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	PHA	0,521	0,520	0,517	0,514	0,513	0,513	0,514	0,514	0,515	0,515	0,515	0,515	0,514	0,512	0,511	0,510
	JHČ	0,508	0,508	0,507	0,507	0,507	0,507	0,508	0,507	0,507	0,507	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,506
	JHM	0,514	0,514	0,513	0,513	0,512	0,512	0,511	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509
	KVK	0,510	0,510	0,509	0,509	0,509	0,509	0,507	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506
	VYS	0,505	0,505	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,502	0,503
	HKK	0,512	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,508	0,509	0,509	0,508	0,508	0,508	0,507	0,507	0,507	0,507
	LBK	0,513	0,512	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	0,509	0,509	0,508	0,508	0,507	0,508
	MSK	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	0,510
	OLK	0,513	0,513	0,512	0,511	0,512	0,512	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510
	PAK	0,510	0,509	0,508	0,507	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,505	0,504	0,503	0,503
	PLK	0,510	0,509	0,507	0,506	0,505	0,506	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,504	0,504	0,503	0,503
	STČ	0,510	0,509	0,508	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,505	0,505
	ULK	0,509	0,509	0,508	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,505	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,503	0,504
ZLK	0,513	0,513	0,512	0,512	0,512	0,512	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

		Podíl na mzdách mužů (Sm) a žen (Sf)																
		Celkem	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	PHA	0,479	0,480	0,483	0,486	0,487	0,487	0,486	0,486	0,486	0,485	0,485	0,485	0,485	0,486	0,488	0,489	0,490
	JHČ	0,492	0,492	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,492	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494
	JHM	0,486	0,486	0,487	0,487	0,488	0,488	0,489	0,489	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491
	KVK	0,490	0,490	0,491	0,491	0,491	0,491	0,493	0,493	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494
	VYS	0,495	0,495	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,497	0,497	0,497	0,497	0,497	0,498	0,497
	HKK	0,488	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,492	0,491	0,491	0,491	0,492	0,492	0,492	0,493	0,493	0,493	0,493
	LBK	0,487	0,488	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491	0,491	0,491	0,492	0,492	0,493	0,492
	MSK	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491	0,490
	OLK	0,487	0,487	0,488	0,489	0,488	0,488	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490
	PAK	0,490	0,491	0,492	0,493	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,495	0,496	0,497	0,497
	PLK	0,490	0,491	0,493	0,494	0,495	0,494	0,495	0,495	0,495	0,495	0,495	0,495	0,495	0,496	0,496	0,497	0,497
	STČ	0,490	0,491	0,492	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,494	0,495	0,495
	ULK	0,491	0,491	0,492	0,493	0,493	0,494	0,494	0,494	0,494	0,495	0,496	0,496	0,496	0,496	0,496	0,497	0,496
	ZLK	0,487	0,487	0,488	0,488	0,488	0,488	0,489	0,489	0,489	0,489	0,489	0,490	0,490	0,490	0,491	0,491	
	Ženy	PHA	0,521	0,520	0,517	0,514	0,513	0,513	0,514	0,514	0,515	0,515	0,515	0,515	0,514	0,512	0,511	0,510
JHČ		0,508	0,508	0,507	0,507	0,507	0,507	0,508	0,507	0,507	0,507	0,507	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	
JHM		0,514	0,514	0,513	0,513	0,512	0,512	0,511	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	
KVK		0,510	0,510	0,509	0,509	0,509	0,509	0,507	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	
VYS		0,505	0,505	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,503	0,503	0,503	0,503	0,503	0,502	0,503	
HKK		0,512	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,508	0,509	0,509	0,508	0,508	0,508	0,507	0,507	0,507	0,507	
LBK		0,513	0,512	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	0,509	0,509	0,508	0,508	0,507	0,508	
MSK		0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	0,510	
OLK		0,513	0,513	0,512	0,511	0,512	0,512	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	
PAK		0,510	0,509	0,508	0,507	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,505	0,504	0,503	0,503	
PLK		0,510	0,509	0,507	0,506	0,505	0,506	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,505	0,504	0,504	0,503	0,503	
STČ		0,510	0,509	0,508	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,506	0,505	0,505	
ULK		0,509	0,509	0,508	0,507	0,507	0,506	0,506	0,506	0,505	0,504	0,504	0,504	0,504	0,504	0,503	0,504	
ZLK		0,513	0,513	0,512	0,512	0,512	0,512	0,511	0,511	0,511	0,511	0,511	0,510	0,510	0,510	0,509	0,509	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Příloha K: Indikátor GDPpc pro muže a ženy v krajích ČR v letech 2005–2020

	V Kč	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	Muži	PHA	909286,31	972085,32	1064353,2	1129153,8	1095258,8	1133059,9	110572
JHČ		365585,42	385271,60	405982,63	411302,69	407719,95	403369,86	399433,25	405114,72
JHM		370787,76	396954,44	440782,26	485659,34	464597,10	460213,19	464555,88	473817,42
KVK		305111,00	321174,58	351300,81	346764,03	348334,28	330479,40	332347,03	332360,63
VYS		337948,19	366475,35	404723,21	405013,54	397098,82	393786,94	407134,60	414182,39
HKK		350007,19	357420,16	399165,84	402611,53	403768,70	406507,32	400351,56	398968,28
LBK		339465,38	356119,84	375266,31	387162,40	370223,21	371652,88	376828,45	373998,91
MSK		330182,58	349828,22	389288,49	412707,33	387682,89	398876,31	412662,01	412449,72
OLK		304219,18	316212,25	346430,04	363158,38	352531,63	358840,47	359328,18	363719,27
PAK		326000,70	356760,56	394916,76	400164,47	388311,47	391157,92	396849,51	375767,83
PLK		378058,50	415401,33	435553,11	422471,01	430000,28	434822,96	444721,42	434277,48
STČ		386126,07	422173,44	462827,67	474666,86	445185,09	434560,91	448919,06	447745,19
ULK		329330,87	352307,86	377070,47	399080,12	399414,98	382671,74	380042,82	380482,93
ZLK		334730,18	361457,63	391255,17	430528,74	407722,88	406085,21	415068,23	415041,96
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA		1132804,4	1168677,9	1246372,1	1276895,4	1332631,93	1421585,41	1495063,58	1425062,19
JHČ		407186,17	416518,44	437296,54	448696,75	481919,35	500182,15	538668,99	530405,78
JHM		483599,23	496527,51	522979,52	531590,68	554380,65	596424,31	630112,82	627128,52
KVK		329925,43	346219,56	356528,78	363701,56	379045,79	387179,71	397924,70	385085,46
VYS		418964,46	433885,70	448567,58	463552,05	497401,76	506222,80	535038,07	541647,73
HKK	409937,65	431275,30	456811,19	477061,66	523552,47	551130,38	586443,06	585584,44	
LBK	376774,03	404156,45	426700,77	430334,83	465108,18	486183,74	510992,07	498544,75	
MSK	399162,86	426427,13	447694,94	456208,39	479638,90	506287,25	511546,68	500157,09	
OLK	369498,90	388555,11	418975,40	434462,17	457857,09	475598,19	514688,84	500603,65	
PAK	377273,38	403023,73	431508,30	445247,01	483081,62	493376,97	513302,75	528363,10	
PLK	447583,38	472917,60	500177,87	518141,10	539559,12	564961,32	583594,31	559820,90	
STČ	442034,17	474081,13	499239,41	522546,06	553291,80	558235,34	610519,77	580866,01	
ULK	374691,85	383519,08	409006,41	400413,28	422250,13	438749,53	476573,00	459469,55	
ZLK	425108,82	455847,96	472045,94	489527,72	519275,43	541566,02	585006,33	562266,39	
Ženy	V Kč	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	PHA	522977,89	560033,61	624280,18	625769,93	593904,69	605676,67	620520,43	621835,30
	JHČ	209242,38	222530,29	229650,54	228968,03	225439,76	224700,53	233296,62	243760,35
	JHM	204100,89	220637,13	242361,60	252143,90	245783,87	254990,60	266217,21	267221,33
	KVK	182964,27	181354,66	193741,84	198468,72	200657,58	204092,40	210546,42	205425,99
	VYS	189882,72	199514,04	214631,57	206826,32	210282,58	207469,54	222056,56	229784,39
	HKK	202669,31	218898,60	229862,91	241087,31	237878,68	233851,38	249325,76	253446,44
	LBK	197080,59	208801,78	207145,39	201231,80	194791,19	203666,99	212355,95	221228,43
	MSK	199672,09	207546,78	220052,65	226300,67	217118,02	219948,45	237521,22	246006,63
	OLK	168767,71	179870,13	192965,12	200114,24	200246,90	203604,01	225032,42	225889,81
	PAK	188764,05	206934,84	220465,12	221428,45	213846,12	215801,97	239804,05	227726,68
	PLK	222729,63	242194,80	253961,01	249356,97	252035,64	258281,84	265025,22	258839,78
	STČ	213053,37	235306,43	248002,93	257845,41	244231,06	237872,36	252876,86	259323,60
	ULK	186425,01	197514,71	207039,90	201191,10	208308,19	203938,39	208900,91	213883,47
	ZLK	180732,98	201688,40	216176,50	222645,95	226982,79	223969,75	233664,34	234528,80
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	PHA	635115,51	670053,81	719998,32	757922,89	805326,26	865754,50	921781,77	899488,40
	JHČ	245451,49	255211,34	268879,55	275006,71	297872,38	317082,64	335719,02	337304,09
	JHM	285685,02	285963,17	312825,26	318018,77	344099,34	369252,50	399980,43	404812,30
	KVK	214571,80	213306,26	220126,82	229728,08	252698,72	263217,03	282162,88	280163,85
VYS	233767,26	250833,10	262332,60	273780,75	290936,00	302770,50	335323,16	350503,20	
HKK	258483,26	268080,27	291658,65	310574,75	334347,15	347271,41	377274,92	379841,14	
LBK	229805,08	236622,97	249178,14	265922,27	276843,60	291141,36	316511,19	315176,52	
MSK	242532,70	259583,87	272652,72	290485,94	304513,15	328036,57	339983,10	333313,38	
OLK	224497,89	236900,94	248924,11	260890,51	290866,87	312739,12	326182,21	341305,93	
PAK	240565,12	254334,01	263928,85	277896,12	297142,89	324787,18	341640,56	345302,02	
PLK	278688,11	291782,62	303792,22	312766,14	341313,05	354527,13	370595,01	376705,83	
STČ	256841,48	270083,50	286733,63	306468,31	328034,95	345597,60	388804,10	373035,52	
ULK	215569,81	223833,59	249086,73	253315,04	266772,12	273569,40	299184,22	284711,60	
ZLK	239915,09	261446,62	277939,62	285764,16	307583,17	313106,12	339657,96	347094,90	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Příloha L: Rozměr zdraví u pohlaví v krajích ČR v letech 2005–2020

		Rozměr HI																
		(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	PHA	0,880	0,888	0,893	0,899	0,904	0,905	0,908	0,914	0,918	0,922	0,924	0,926	0,932	0,935	0,937	0,933	
	JHČ	0,857	0,866	0,874	0,873	0,876	0,880	0,883	0,885	0,889	0,894	0,894	0,900	0,906	0,905	0,909	0,903	
	JHM	0,855	0,857	0,863	0,872	0,878	0,881	0,887	0,890	0,892	0,899	0,904	0,906	0,907	0,905	0,909	0,905	
	KVK	0,836	0,842	0,847	0,851	0,848	0,849	0,860	0,871	0,873	0,872	0,875	0,878	0,875	0,876	0,883	0,877	
	VYS	0,861	0,866	0,874	0,878	0,883	0,886	0,891	0,892	0,897	0,903	0,908	0,916	0,915	0,914	0,911	0,898	
	HKK	0,868	0,875	0,880	0,886	0,886	0,887	0,891	0,894	0,898	0,903	0,907	0,912	0,918	0,919	0,918	0,913	
	LBK	0,847	0,854	0,856	0,857	0,865	0,874	0,880	0,884	0,883	0,887	0,891	0,895	0,895	0,891	0,902	0,900	
	MSK	0,828	0,836	0,842	0,842	0,846	0,849	0,851	0,858	0,864	0,868	0,870	0,873	0,876	0,877	0,878	0,867	
	OLK	0,854	0,858	0,859	0,864	0,867	0,868	0,872	0,876	0,875	0,882	0,886	0,888	0,892	0,893	0,896	0,886	
	PAK	0,856	0,860	0,867	0,874	0,881	0,880	0,880	0,882	0,887	0,899	0,904	0,905	0,909	0,908	0,909	0,901	
	PLK	0,853	0,862	0,870	0,875	0,877	0,883	0,887	0,888	0,894	0,901	0,902	0,900	0,902	0,904	0,907	0,900	
	STČ	0,846	0,855	0,861	0,865	0,870	0,874	0,880	0,884	0,886	0,893	0,899	0,902	0,904	0,902	0,905	0,902	
	ULK	0,819	0,826	0,830	0,836	0,840	0,842	0,849	0,853	0,853	0,860	0,866	0,866	0,871	0,872	0,875	0,868	
	ZLK	0,839	0,848	0,860	0,860	0,861	0,864	0,867	0,874	0,880	0,885	0,890	0,890	0,893	0,896	0,898	0,886	
Ženy	(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
	PHA	0,887	0,893	0,897	0,899	0,901	0,906	0,912	0,913	0,916	0,920	0,922	0,923	0,927	0,930	0,932	0,929	
	JHČ	0,875	0,879	0,885	0,887	0,890	0,892	0,897	0,901	0,900	0,905	0,908	0,909	0,917	0,915	0,917	0,914	
	JHM	0,884	0,888	0,893	0,897	0,902	0,902	0,908	0,913	0,915	0,920	0,921	0,922	0,926	0,926	0,928	0,921	
	KVK	0,856	0,861	0,869	0,874	0,872	0,870	0,877	0,880	0,883	0,887	0,887	0,893	0,892	0,882	0,887	0,884	
	VYS	0,880	0,888	0,902	0,903	0,902	0,903	0,907	0,906	0,912	0,923	0,924	0,922	0,927	0,930	0,926	0,920	
	HKK	0,882	0,885	0,886	0,893	0,895	0,899	0,905	0,906	0,906	0,914	0,918	0,916	0,921	0,925	0,923	0,922	
	LBK	0,869	0,879	0,881	0,883	0,887	0,889	0,894	0,896	0,901	0,907	0,906	0,908	0,911	0,910	0,911	0,908	
	MSK	0,863	0,868	0,874	0,877	0,877	0,881	0,883	0,884	0,886	0,893	0,897	0,900	0,902	0,901	0,903	0,898	
	OLK	0,878	0,882	0,888	0,889	0,886	0,890	0,897	0,901	0,903	0,912	0,911	0,907	0,912	0,914	0,916	0,911	
	PAK	0,880	0,885	0,884	0,887	0,895	0,896	0,892	0,897	0,902	0,910	0,916	0,917	0,919	0,919	0,919	0,914	
	PLK	0,872	0,874	0,880	0,886	0,887	0,889	0,893	0,898	0,901	0,906	0,906	0,906	0,910	0,909	0,914	0,914	
	STČ	0,865	0,872	0,881	0,885	0,885	0,889	0,894	0,895	0,898	0,907	0,908	0,908	0,910	0,910	0,914	0,910	
	ULK	0,843	0,848	0,857	0,861	0,864	0,865	0,867	0,871	0,872	0,876	0,880	0,879	0,882	0,884	0,887	0,883	
ZLK	0,883	0,884	0,890	0,895	0,898	0,901	0,907	0,908	0,908	0,908	0,912	0,919	0,919	0,921	0,925	0,914		

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Příloha M: Rozměr vzdělání u pohlaví v krajích ČR v letech 2005–2020

		Rozměr EI																
		(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	PHA	0,596	0,599	0,608	0,621	0,620	0,651	0,656	0,658	0,657	0,662	0,664	0,679	0,690	0,690	0,691	0,689	
	JHČ	0,449	0,456	0,457	0,467	0,477	0,478	0,483	0,487	0,500	0,494	0,498	0,501	0,513	0,499	0,498	0,501	
	JHM	0,479	0,487	0,498	0,502	0,507	0,518	0,527	0,536	0,548	0,550	0,557	0,570	0,555	0,550	0,555	0,559	
	KVK	0,398	0,408	0,427	0,407	0,421	0,424	0,425	0,433	0,434	0,434	0,433	0,457	0,445	0,447	0,449	0,446	
	VYS	0,431	0,438	0,448	0,452	0,462	0,463	0,462	0,471	0,459	0,471	0,482	0,479	0,496	0,508	0,496	0,493	
	HKK	0,450	0,472	0,470	0,475	0,476	0,481	0,483	0,492	0,497	0,503	0,498	0,502	0,512	0,531	0,532	0,523	
	LBK	0,417	0,418	0,422	0,428	0,435	0,459	0,457	0,461	0,475	0,475	0,471	0,491	0,485	0,481	0,481	0,489	
	MSK	0,435	0,446	0,447	0,446	0,465	0,473	0,468	0,477	0,490	0,491	0,489	0,499	0,510	0,506	0,498	0,507	
	OLK	0,449	0,447	0,449	0,458	0,464	0,464	0,486	0,471	0,469	0,493	0,503	0,494	0,500	0,493	0,492	0,509	
	PAK	0,451	0,444	0,449	0,454	0,460	0,471	0,478	0,469	0,491	0,494	0,491	0,498	0,511	0,505	0,497	0,507	
	PLK	0,447	0,459	0,473	0,474	0,477	0,483	0,495	0,502	0,499	0,506	0,505	0,506	0,505	0,511	0,510	0,506	
	STČ	0,447	0,456	0,455	0,465	0,471	0,483	0,501	0,509	0,513	0,524	0,520	0,513	0,529	0,531	0,518	0,513	
	ULK	0,405	0,410	0,399	0,403	0,411	0,416	0,427	0,430	0,449	0,464	0,454	0,447	0,451	0,449	0,446	0,446	
	ZLK	0,445	0,445	0,455	0,452	0,466	0,475	0,465	0,475	0,479	0,494	0,495	0,492	0,500	0,504	0,495	0,501	
Ženy	(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
	PHA	0,559	0,575	0,576	0,603	0,607	0,618	0,631	0,633	0,641	0,651	0,655	0,670	0,679	0,684	0,686	0,693	
	JHČ	0,417	0,426	0,436	0,443	0,456	0,458	0,460	0,467	0,494	0,498	0,495	0,500	0,504	0,512	0,508	0,512	
	JHM	0,433	0,442	0,445	0,455	0,478	0,482	0,498	0,511	0,530	0,527	0,546	0,556	0,543	0,549	0,548	0,558	
	KVK	0,376	0,376	0,396	0,393	0,386	0,406	0,408	0,431	0,436	0,443	0,447	0,441	0,447	0,470	0,480	0,453	
	VYS	0,409	0,423	0,419	0,433	0,445	0,449	0,465	0,475	0,473	0,485	0,486	0,482	0,491	0,514	0,513	0,528	
	HKK	0,421	0,432	0,432	0,440	0,455	0,475	0,475	0,487	0,496	0,494	0,505	0,505	0,522	0,530	0,527	0,529	
	LBK	0,400	0,400	0,408	0,404	0,425	0,446	0,449	0,440	0,468	0,478	0,478	0,482	0,487	0,490	0,491	0,489	
	MSK	0,388	0,402	0,407	0,409	0,431	0,445	0,436	0,452	0,465	0,467	0,479	0,486	0,501	0,506	0,494	0,507	
	OLK	0,411	0,403	0,407	0,422	0,435	0,439	0,458	0,466	0,471	0,481	0,488	0,497	0,508	0,506	0,494	0,511	
	PAK	0,415	0,413	0,411	0,436	0,452	0,458	0,464	0,466	0,486	0,513	0,508	0,506	0,517	0,513	0,514	0,522	
	PLK	0,413	0,423	0,435	0,446	0,455	0,474	0,486	0,492	0,509	0,509	0,502	0,506	0,512	0,522	0,513	0,512	
	STČ	0,410	0,421	0,432	0,441	0,460	0,470	0,486	0,504	0,511	0,518	0,522	0,520	0,522	0,531	0,542	0,544	
	ULK	0,386	0,392	0,379	0,374	0,384	0,402	0,421	0,423	0,428	0,443	0,441	0,457	0,468	0,451	0,454	0,454	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q), 2022

Příloha N: Rozměr slušné životní úrovně u pohlaví v krajích ČR v letech 2005–2020

		Rozměr II																
		(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Muži	PHA	0,910	0,920	0,934	0,943	0,938	0,943	0,940	0,940	0,943	0,948	0,958	0,961	0,968	0,977	0,985	0,978	
	JHČ	0,772	0,780	0,788	0,790	0,789	0,787	0,786	0,788	0,789	0,792	0,799	0,803	0,814	0,820	0,831	0,829	
	JHM	0,774	0,785	0,801	0,815	0,809	0,807	0,809	0,812	0,815	0,819	0,826	0,829	0,835	0,846	0,855	0,854	
	KVK	0,745	0,753	0,766	0,764	0,765	0,757	0,758	0,758	0,757	0,764	0,769	0,772	0,778	0,781	0,785	0,780	
	VYS	0,760	0,773	0,788	0,788	0,785	0,784	0,789	0,791	0,793	0,798	0,803	0,808	0,819	0,822	0,830	0,832	
	HKK	0,766	0,769	0,786	0,787	0,787	0,788	0,786	0,786	0,786	0,790	0,797	0,806	0,813	0,827	0,834	0,844	0,844
	LBK	0,761	0,768	0,776	0,781	0,774	0,775	0,777	0,776	0,777	0,788	0,796	0,797	0,809	0,815	0,823	0,819	
	MSK	0,757	0,766	0,782	0,791	0,781	0,786	0,791	0,791	0,786	0,796	0,803	0,806	0,813	0,822	0,823	0,820	
	OLK	0,745	0,750	0,764	0,771	0,767	0,770	0,770	0,772	0,774	0,782	0,793	0,798	0,806	0,812	0,824	0,820	
	PAK	0,755	0,769	0,784	0,786	0,781	0,783	0,785	0,777	0,777	0,787	0,797	0,802	0,814	0,818	0,824	0,828	
	PLK	0,777	0,792	0,799	0,794	0,797	0,799	0,802	0,798	0,803	0,811	0,820	0,825	0,831	0,838	0,843	0,837	
	STČ	0,781	0,794	0,808	0,812	0,802	0,798	0,803	0,803	0,801	0,812	0,819	0,826	0,835	0,836	0,850	0,842	
	ULK	0,757	0,767	0,777	0,786	0,786	0,779	0,778	0,778	0,776	0,780	0,789	0,786	0,794	0,800	0,812	0,807	
	ZLK	0,759	0,771	0,783	0,797	0,789	0,788	0,792	0,792	0,795	0,806	0,811	0,816	0,825	0,832	0,843	0,837	
	Ženy	(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA		0,826	0,837	0,853	0,854	0,846	0,849	0,852	0,853	0,856	0,864	0,875	0,882	0,892	0,903	0,912	0,908	
JHČ		0,688	0,697	0,702	0,702	0,699	0,699	0,705	0,711	0,712	0,718	0,726	0,729	0,741	0,751	0,759	0,760	
JHM		0,684	0,696	0,710	0,716	0,712	0,718	0,724	0,725	0,735	0,735	0,749	0,751	0,763	0,774	0,786	0,788	
KVK		0,668	0,666	0,676	0,680	0,682	0,684	0,689	0,685	0,692	0,691	0,696	0,702	0,717	0,723	0,733	0,732	
VYS		0,673	0,681	0,692	0,686	0,689	0,687	0,697	0,702	0,705	0,715	0,722	0,729	0,738	0,744	0,759	0,766	
HKK		0,683	0,695	0,702	0,709	0,707	0,705	0,715	0,717	0,720	0,725	0,738	0,748	0,759	0,765	0,777	0,778	
LBK		0,679	0,688	0,687	0,682	0,677	0,684	0,690	0,696	0,702	0,707	0,714	0,724	0,730	0,738	0,751	0,750	
MSK		0,681	0,687	0,696	0,700	0,694	0,696	0,707	0,713	0,710	0,721	0,728	0,738	0,745	0,756	0,761	0,758	
OLK		0,656	0,665	0,676	0,681	0,681	0,684	0,699	0,700	0,699	0,707	0,714	0,721	0,738	0,749	0,755	0,762	
PAK		0,673	0,686	0,696	0,697	0,691	0,693	0,709	0,701	0,709	0,718	0,723	0,731	0,741	0,754	0,762	0,764	
PLK		0,698	0,710	0,717	0,715	0,716	0,720	0,724	0,720	0,731	0,738	0,744	0,749	0,762	0,768	0,774	0,777	
STČ		0,691	0,706	0,714	0,720	0,711	0,707	0,717	0,720	0,719	0,727	0,736	0,746	0,756	0,764	0,782	0,775	
ULK		0,671	0,679	0,686	0,682	0,687	0,684	0,688	0,691	0,693	0,698	0,714	0,717	0,725	0,729	0,742	0,735	
ZLK		0,666	0,683	0,693	0,697	0,700	0,698	0,705	0,705	0,709	0,722	0,731	0,735	0,746	0,749	0,761	0,765	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Příloha O: HDI pro muže a ženy v krajích ČR v letech 2005–2020

	(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	Muži	PHA	0,781	0,788	0,798	0,807	0,807	0,822	0,824	0,827	0,829	0,833	0,837	0,846	0,853	0,858	0,861
JHČ		0,667	0,676	0,680	0,686	0,691	0,692	0,694	0,698	0,705	0,704	0,708	0,713	0,723	0,718	0,722	0,721
JHM		0,682	0,690	0,700	0,709	0,711	0,717	0,723	0,729	0,736	0,740	0,747	0,754	0,749	0,750	0,755	0,756
KVK		0,628	0,637	0,652	0,642	0,649	0,649	0,652	0,659	0,660	0,661	0,663	0,676	0,672	0,674	0,678	0,673
VYS		0,656	0,664	0,676	0,679	0,684	0,685	0,687	0,693	0,689	0,698	0,706	0,708	0,719	0,725	0,721	0,717
HKK		0,668	0,682	0,688	0,692	0,692	0,695	0,697	0,702	0,706	0,713	0,714	0,719	0,730	0,741	0,744	0,738
LBK		0,646	0,650	0,655	0,659	0,663	0,678	0,679	0,681	0,688	0,692	0,694	0,705	0,705	0,704	0,710	0,712
MSK		0,649	0,659	0,665	0,667	0,675	0,681	0,680	0,687	0,693	0,697	0,699	0,705	0,714	0,714	0,711	0,712
OLK		0,658	0,660	0,665	0,673	0,676	0,677	0,689	0,682	0,682	0,698	0,707	0,705	0,711	0,710	0,713	0,718
PAK		0,663	0,664	0,673	0,678	0,682	0,687	0,691	0,685	0,697	0,704	0,707	0,712	0,723	0,721	0,719	0,723
PLK		0,667	0,679	0,690	0,690	0,694	0,699	0,706	0,709	0,710	0,718	0,720	0,722	0,724	0,729	0,730	0,725
STČ		0,666	0,676	0,682	0,689	0,690	0,696	0,707	0,712	0,714	0,724	0,726	0,726	0,736	0,737	0,736	0,731
ULK		0,631	0,638	0,636	0,642	0,647	0,649	0,656	0,658	0,667	0,677	0,677	0,672	0,678	0,679	0,682	0,679
ZLK		0,657	0,663	0,674	0,677	0,681	0,686	0,683	0,690	0,695	0,706	0,710	0,710	0,717	0,722	0,721	0,719
Ženy	(Index)	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	PHA	0,743	0,755	0,761	0,774	0,774	0,780	0,788	0,790	0,795	0,803	0,808	0,817	0,825	0,831	0,835	0,836
	JHČ	0,631	0,639	0,647	0,651	0,657	0,658	0,662	0,669	0,682	0,687	0,689	0,692	0,699	0,706	0,707	0,709
	JHM	0,640	0,649	0,656	0,664	0,675	0,679	0,689	0,697	0,709	0,709	0,722	0,727	0,726	0,733	0,737	0,740
	KVK	0,599	0,600	0,615	0,616	0,612	0,623	0,627	0,638	0,644	0,648	0,651	0,651	0,659	0,669	0,678	0,665
	VYS	0,623	0,635	0,639	0,645	0,651	0,653	0,665	0,671	0,672	0,684	0,687	0,687	0,695	0,709	0,712	0,719
	HKK	0,633	0,643	0,645	0,653	0,661	0,670	0,674	0,681	0,687	0,690	0,699	0,702	0,714	0,721	0,723	0,724
	LBK	0,618	0,623	0,627	0,624	0,635	0,647	0,652	0,650	0,667	0,674	0,676	0,682	0,687	0,690	0,695	0,693
	MSK	0,611	0,621	0,628	0,631	0,640	0,648	0,648	0,658	0,664	0,670	0,679	0,686	0,696	0,701	0,698	0,702
	OLK	0,615	0,615	0,622	0,632	0,638	0,642	0,656	0,661	0,663	0,672	0,679	0,686	0,697	0,699	0,696	0,704
	PAK	0,626	0,630	0,633	0,646	0,654	0,658	0,664	0,664	0,678	0,694	0,696	0,697	0,706	0,709	0,711	0,714
	PLK	0,631	0,640	0,650	0,656	0,661	0,672	0,679	0,683	0,695	0,698	0,697	0,700	0,708	0,714	0,713	0,714
	STČ	0,626	0,638	0,647	0,655	0,662	0,666	0,678	0,687	0,691	0,699	0,704	0,706	0,711	0,717	0,729	0,727
	ULK	0,602	0,609	0,606	0,603	0,611	0,620	0,631	0,634	0,637	0,647	0,652	0,661	0,669	0,663	0,669	0,665
ZLK	0,622	0,630	0,638	0,647	0,653	0,653	0,662	0,670	0,674	0,681	0,689	0,693	0,702	0,705	0,710	0,708	

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Příloha P: Nevyhodnocený ukazatel GDI

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	0,950	0,958	0,954	0,958	0,958	0,950	0,956	0,956	0,959	0,963	0,965	0,966	0,966	0,969	0,9704	0,976
JHČ	0,946	0,946	0,951	0,950	0,951	0,951	0,954	0,959	0,967	0,975	0,972	0,971	0,967	0,983	0,9797	0,983
JHM	0,938	0,941	0,936	0,936	0,948	0,946	0,954	0,956	0,963	0,958	0,967	0,965	0,970	0,978	0,9752	0,979
KVK	0,954	0,942	0,944	0,959	0,944	0,960	0,962	0,969	0,975	0,980	0,982	0,963	0,981	0,993	1,0009	0,987
VYS	0,951	0,956	0,946	0,950	0,952	0,954	0,967	0,969	0,976	0,980	0,973	0,970	0,967	0,977	0,9874	1,003
HKK	0,947	0,942	0,939	0,944	0,954	0,964	0,968	0,971	0,972	0,968	0,979	0,976	0,979	0,973	0,9712	0,980
LBK	0,957	0,959	0,958	0,948	0,958	0,955	0,961	0,955	0,969	0,974	0,975	0,967	0,973	0,980	0,9793	0,974
MSK	0,942	0,943	0,944	0,945	0,949	0,953	0,953	0,958	0,958	0,961	0,971	0,973	0,975	0,981	0,9807	0,986
OLK	0,934	0,932	0,934	0,938	0,944	0,948	0,953	0,968	0,972	0,963	0,960	0,974	0,979	0,985	0,9758	0,981
PAK	0,945	0,949	0,940	0,953	0,959	0,958	0,961	0,970	0,972	0,986	0,984	0,979	0,976	0,982	0,9893	0,988
PLK	0,946	0,943	0,942	0,950	0,954	0,962	0,962	0,964	0,978	0,972	0,968	0,970	0,978	0,980	0,9769	0,985
STČ	0,940	0,943	0,950	0,951	0,959	0,957	0,958	0,965	0,968	0,965	0,969	0,973	0,965	0,973	0,9905	0,994
ULK	0,955	0,955	0,953	0,940	0,944	0,955	0,962	0,963	0,955	0,955	0,963	0,983	0,986	0,975	0,9802	0,981
ZLK	0,948	0,951	0,946	0,956	0,959	0,952	0,970	0,972	0,970	0,965	0,971	0,977	0,979	0,977	0,9841	0,985

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Příloha Q: GDI v krajích ČR v letech 2005–2020

V %	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
PHA	4,97	4,22	4,56	4,17	4,15	5,04	4,35	4,45	4,05	3,66	3,48	3,36	3,38	3,07	2,96	2,38
JHČ	5,44	5,41	4,86	5,05	4,87	4,87	4,60	4,09	3,35	2,49	2,80	2,93	3,32	1,70	2,03	1,70
JHM	6,22	5,92	6,37	6,40	5,17	5,36	4,61	4,37	3,65	4,15	3,29	3,47	3,00	2,24	2,48	2,12
KVK	4,64	5,83	5,65	4,14	5,60	3,96	3,81	3,14	2,45	2,04	1,79	3,70	1,91	0,70	0,09	1,30
VYS	4,90	4,43	5,43	4,96	4,77	4,65	3,26	3,12	2,41	1,95	2,67	2,99	3,30	2,28	1,26	0,33
HKK	5,31	5,81	6,14	5,63	4,59	3,64	3,20	2,90	2,80	3,24	2,07	2,44	2,09	2,74	2,88	1,98
LBK	4,31	4,14	4,18	5,23	4,25	4,45	3,90	4,52	3,12	2,64	2,49	3,31	2,65	1,98	2,07	2,64
MSK	5,84	5,71	5,57	5,51	5,13	4,73	4,66	4,20	4,16	3,95	2,88	2,71	2,53	1,87	1,93	1,38
OLK	6,64	6,82	6,56	6,20	5,58	5,18	4,69	3,21	2,75	3,70	3,98	2,63	2,05	1,53	2,42	1,88
PAK	5,55	5,11	6,01	4,72	4,11	4,25	3,89	3,05	2,78	1,40	1,62	2,10	2,41	1,76	1,07	1,22
PLK	5,36	5,70	5,78	4,99	4,64	3,82	3,75	3,63	2,17	2,79	3,20	2,99	2,18	1,99	2,31	1,54
STČ	6,05	5,73	5,01	4,87	4,09	4,28	4,16	3,45	3,22	3,49	3,11	2,70	3,47	2,69	0,95	0,57
ULK	4,54	4,54	4,68	6,00	5,58	4,46	3,83	3,73	4,53	4,46	3,73	1,74	1,42	2,45	1,98	1,95
ZLK	5,25	4,90	5,39	4,44	4,11	4,77	3,05	2,84	2,99	3,53	2,90	2,34	2,13	2,29	1,59	1,50

Zdroj: Vlastní zpracování s využitím dat, kterými disponuje Český statistický úřad (2021c, 2021d, 2021e, 2021f, 2021g, 2021h, 2021i, 2021j, 2021k, 2021l, 2021m, 2021n, 2021o, 2021p, 2021q, 2021r, 2021s, 2021t, 2021u, 2021v, 2021w, 2021x, 2021y, 2021z, 2021aa, 2021ab, 2021ac, 2021ad, 2021ae, 2022q, 2022r, 2022s, 2022t, 2022u, 2022v, 2022w, 2022x, 2022y, 2022z, 2022aa, 2022ab, 2022ac, 2022ad), 2022

Příloha R: Relativní rozdíl rozměru HI u žen a mužů v Praze

V %	Relativní změna rozměru HI (ženy vůči mužům)							
Hlavní město Praha	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	0,767	0,567	0,400	0,081	-0,251	0,122	0,384	-0,023
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
	-0,302	-0,273	-0,218	-0,328	-0,516	-0,492	-0,535	-0,480

Příloha S: Relativní změna rozměru EI u žen a mužů v ČR

Relativní změna rozměru EI (muži vůči ženám)							
2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4,50	4,21	4,25	3,53	2,65	2,63	2,16	1,54
2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0,93	0,91	0,35	0,18	0,17	-0,47	-0,76	-1,14

Abstrakt

Hudec, K. (2022). *Analýza vývoje životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva* (Bakalářská práce), Západočeská univerzita v Plzni, Fakulta ekonomická, Česko.

Klíčová slova: životní úroveň, životní podmínky, lidský rozvoj, genderová nerovnost, zdraví, vzdělání, slušná životní úroveň, HDI, GDI

Tato bakalářská práce se zabývá řešením otázek životní úrovně a životních podmínek obyvatelstva v krajích České republiky s využitím ukazatele lidského rozvoje, též známým jako index HDI. Protože se HDI používá jen na makroekonomické úrovni, jsou autorem vytvořeny metodiky HDI a genderově vztažného indexu (GDI). Indexem GDI je možné měřit nerovnost HDI mužů a žen na úrovni krajů. Na základě vytvořených metodik jsou data převzatá z Českého statistického úřadu analyzována. V práci je zkoumán vývoj modifikovaného indexu HDI v letech 2005–2020. Srovnáním hodnot z roku 2005 a 2020 se posuzuje se, o kolik se změnilo v jednotlivých regionech dimenze zdraví, vzdělání, slušné životní úrovně a samotný index HDI. Na základě výpočtů je zjištěno o kolik procent se kraj s nejlepšími podmínkami pro život liší od kraje s nejhoršími. U problematiky GDI je posouzeno, v jakém kraji jsou největší genderové rozdíly v oblasti lidského rozvoje.

Abstract

Hudec, K. (2022). *Analysis of the development of living standards and living conditions of the population* (Bachelor Thesis). University of West Bohemia, Faculty of Economics, Czech Republic.

Key words: standard of living, living conditions, human development, gender inequality, health, education, decent standard of living, HDI, GDI

This bachelor thesis deals with the solution to issues of living standards and living conditions of the population in the regions of the Czech Republic using the Human Development Index, also known as index HDI. Because HDI is used only at the macroeconomic level, the author creates methodologies of HDI and the Gender Development Index (GDI). The GDI index can be used to calculate the inequality between men's and women's levels of HDI at the regional level. Based on the developed methodologies, the data taken from the Czech Statistical Office are analyzed. The work examines the development of the modified HDI index in the years 2005-2020. The author compares values from 2005 and 2020 and thus describes how much the dimensions of health, education, decent living standards and the HDI have changed in the individual regions. Based on the calculations, it is determined by what percentage the region with the best conditions differs from the region with the worst conditions. Index GDI assesses which region has the biggest gender differences in human development.